

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

29 Ocak 2013 Salı

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

29 Ocak 2013 Salı

----0----

K O N U

Sayfa

Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı (1/724) (Devam)

1:49

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:11

Madde 3

1:3

Alim IŞIK	(Kütahya)	3, 5:6
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	4:5, 9
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	6:7, 9
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	7
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	7:8
Ümit ÖZGÜMÜŞ	(Adana)	8:9
Uğur YÜKSEL (Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) Genel Sekreteri)		9

Önerge

9

Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	10
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	10
Alim IŞIK	(Kütahya)	10
Metin KILICI (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		11

Önerge

11

Alim IŞIK	(Kütahya)	11
-----------	-----------	----

İKİNCİ OTURUM

12

Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	12
Metin KILICI (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		12
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Uzmanı		12

ÜÇÜNCÜ OTURUM

13:46

Önerge

13

Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	13:14
Metin KILICI (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		13
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	13

Önerge		14
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	14
Gerekçe		14
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		14
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	14
Ümit ÖZGÜMÜŞ	(Adana)	14
Önerge		14
Osman AYDIN	(Aydın)	14:15, 16:17, 20, 21
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	15, 17:18
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		15, 18:19, 20:21, 22
Alim IŞIK	(Kütahya)	15:16, 22
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	16, 17, 18, 19, 19:20, 21:22
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	16, 21
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	18
Ümit ÖZGÜMÜŞ	(Adana)	18, 20
Ahmet Erdal FERLAN	(Nevşehir)	19
Alpay ÜNAL (TOBB Enerji Sektörü Medisi Başkan Yardımcısı)		19
İlknur DENİZLİ	(İzmir)	20, 21
Önerge		23
Alim IŞIK	(Kütahya)	23
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		23
Önerge		23
Gerekçe		23
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		23
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	23
Alim IŞIK	(Kütahya)	23, 24
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	24
Ahmet Erdal FERLAN	(Nevşehir)	24
Önerge		24
Alim IŞIK	(Kütahya)	24, 25
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		24, 25
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	24
Önerge		25
Ümit ÖZGÜMÜŞ	(Adana)	25, 26, 26:27
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		25:26, 26, 27, 28
Yasin EKMEK (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Hukuk Uzmanı)		26
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	27
Mehmet ERDOĞAN	(Gaziantep)	27
Aydın SEYMAN (BORSA İstanbul Başkan Yardımcısı)		28
Ayşe ÇELEBİ (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Uzmanı)		28
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	28
Ömer SELVİ	(Niğde)	28
Önerge		28
Alim IŞIK	(Kütahya)	28, 29
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		29
Önerge		29
Alim IŞIK		29
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		29

Önerge		29
Osman AYDIN	(Aydın)	29
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		29
Önerge		30
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	30, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 41
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		30:31, 31:32, 34:35, 37, 38:39, 42, 43
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	30:31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43
Kemal USLU (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Uzmanı)		31, 34
Osman AYDIN	(Aydın)	32:33, 34, 35, 36, 38
İlknur DENİZLİ	(İzmir)	32, 35
Uğur YÜKSEL (ELDER Genel Sekreteri)		32, 33, 38, 40, 41
Yeşim ŞİŞLİ (Elektrik Üreticileri Derneği Genel Sekreteri)		33
TÜSİAD Enerji Çalışma Grubu Başkanlığı Temsilcisi		33
Obahan OBAOĞLU (Elektrik Üreticileri Derneği Müdürü)		35
Hasan ÖREN	(Manisa)	35, 36, 37, 38:39, 40, 41, 42
Şadi BÜYÜKKEÇECİ (Elder Hukuk Müşaviri ve Danışmanı)		35:36
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	36, 39, 41, 42
Alim IŞIK	(Kütahya)	38, 40
Ahmet Erdal FEARALAN	(Nevşehir)	38
M. Fatih ALKIŞ (EPDK Hukuk Dairesi Başkanı)		40
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	41, 42
Ayşe ÇELEBİ (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Temsilcisi)		42
Beyhan HAMURCU (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Uzmanı)		42
Önerge		43
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	43
Hasan ÖREN	(Manisa)	43
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	43
Gerekçe		43
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		43, 44
Önerge		44:45
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	45, 46
Metin KÜLÜNK	(İstanbul)	45
Alim IŞIK	(Kütahya)	45, 46
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	45
Hasan ÖREN	(Manisa)	45, 46
DÖRDÜNCÜ OTURUM		47:49
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		47, 48, 49
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	47, 48
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	47
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	48
Önerge		48
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	48
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		49

Açılma Saati: 15.21
Kapanma Saati: 19.36

Açılma Saati: 15.21

BİRİNCİ OTURUM

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok değerli davetliler ve kıymetli basın mensupları, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, bürokrat arkadaşlarımız, Sayın Müsteşarımız; yeterli çoğunluğumuz vardır, gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bugün, 1/724 esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı ile 2/246, 2/427, 2/448, 2/815 ve 2/829 esas numaralı kanun tekliflerinin görüşmelerine, tasarı metni esas alınmak üzere devam ediyoruz.

Geçen hafta, 24/1/2013 tarihinde yaptığımız toplantıda tasarının 2'nci maddesini görüşerek kabul etmiştik.

Şimdi 3'üncü maddeyi okutuyorum:

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bağlantı anlaşması: Bir üretim şirketi, dağıtım şirketi ya da tüketicinin iletim sistemine ya da dağıtım sistemine bağlantı yapması için yapılan genel ve özel hükümleri içeren anlaşmayı,

b) Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını,

c) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

ç) Dağıtım: Elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,

d) Dağıtım sistemi: Bir dağıtım şirketinin, lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini,

e) Dağıtım şirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımı ile iştigal eden tüzel kişiyi,

f) Dağıtım tesisi: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar elektrik dağıtımı için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları,

g) DSI: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

ğ) EPIAŞ: Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,

h) EÜAŞ: Elektrik Üretim Anonim Şirketini,

ı) Genel aydınlatma: Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun, genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerlerinin aydınlatılması ile trafik sinyalizasyonunu,

i) İkili anlaşma: Gerçek ve tüzel kişiler arasında özel hukuk hükümlerine tabi olarak, elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin alınıp satılmasına dair yapılan ve Kurul onayına tabi olmayan ticari anlaşmaları,

j) İletim: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV, üzerindeki hatlar üzerinden naklini,

k) İletim ek ücreti: İletim tarifesi üzerinden Kurum adına tahsil edilebilecek ücreti,

1) İletim sistemi: Elektrik iletim tesisleri ve şebekesini,

m) İletim tesisi: Üretim veya tüketim tesislerinin 36 kV, üstü gerilim seviyesinden bağlı olduğu üretim veya tüketim tesisi şalt sahasından sonraki nihayet direğinden itibaren iletim şalt sahalarının orta gerilim fiderleri de dâhil olmak üzere dağıtım tesislerinin bağlantı noktalarına kadar olan tesisleri,

n) İmdat grupları: Can ve mal kaybını önlemek amacıyla sadece elektrik enerjisi kesilmelerinde kullanılan elektrojen gruplarını,

o) İştirak: Kamu iktisadi teşebbüsü olanlar hariç olmak üzere; doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya başka şirket ve şirketler veya gerçek kişi ve kişilerle birlikte piyasada faaliyet gösteren herhangi bir tüzel kişiyi kontrol eden şirket veya doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte, başka herhangi bir şirket ve şirketler veya gerçek kişi ve kişiler tarafından kontrol edilen,

piyasada faaliyet gösteren tüzel kişiyi ve bu şirketlerin ve/veya piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin birinin diğeriyle veya birbirleriyle olan doğrudan veya dolaylı ilişkisini,

ö) Kojenerasyon: Isı ve elektrik ve/veya mekanik enerjinin aynı tesiste eş zamanlı olarak üretimini,

p) Kontrol: Bir tüzel kişi üzerinde ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan hakları, sözleşmeler veya başka araçlarla ve özellikle bir tüzel kişinin malvarlığının tamamı veya bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkıyla veya bir tüzel kişinin organlarının oluşumunda veya kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan hakları veya sözleşmelerle meydana getirilen hakları,

r) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

s) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

ş) Lisans: Tüzel kişilere piyasada faaliyet gösterebilmeleri için bu Kanun uyarınca verilen izni,

t) Merkezi uzlaştırma kuruluşu: Piyasa katılımcıları arasındaki ilgili yönetmelikle belirlenecek olan mali işlemleri yürütmek üzere kullanılan bankayı veya yetkili kuruluşu,

u) Mevcut sözleşmeler: Mülga 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Kanun, 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun, 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Kanun, 21/1/2000 tarihli ve 4501 sayılı Kanun hükümleri ve ilgili yönetmeliklere göre imzalanan sözleşmeleri, imtiyaz sözleşmelerini ve uygulama sözleşmelerini,

ü) Mikrokojenerasyon tesisi: Elektrik enerjisine dayalı kurulu gücü 50 kilovat ve altında olan kojenerasyon tesisini,

v) Organize toptan elektrik piyasaları: Elektrik enerjisi, kapasitesi veya perakende alış satışının gerçekleştirildiği ve piyasa işletim lisansına sahip merkezi bir aracı tüzel kişilik tarafından organize edilip işletilen gün öncesi piyasası, gün içi piyasası, tezgâh üstü piyasaları ile sermaye piyasası aracı niteliğindeki standardize edilmiş spot elektrik sözleşmelerinin ve dayanağı elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi olan türev ürünlerin işlem gördüğü ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından işletilen piyasaları ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından organize edilip işletilen dengeleme güç piyasası ve yan hizmetler piyasası gibi elektrik piyasalarını,

y) Önlisans: Üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, üretim tesisi yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için belirli süreli verilen izni,

z) Perakende satış: Elektriğin tüketicilere satışını,

aa) Piyasa: Üretim, iletim, dağıtım, piyasa işletimi, toptan satış, perakende satış, ithalat ve ihracat faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlerden oluşan elektrik enerjisi piyasasını,

bb) Serbest tüketici: Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimi bulunduğu veya iletim sistemine doğrudan bağlı olduğu veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olduğu için tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

cc) Sertifika sahibi denetim şirketi: Dağıtım lisansı veya üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin bu Kanun, 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca denetlenmesi için Kurul tarafından Bakanlık görüşü alınmak kaydıyla belirlenen usul ve esaslara göre sertifika verilen şirketi,

çç) Sistem kontrol anlaşması: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi veya dağıtım şirketi ile özel direkt hattın mülkiyet sahibi veya işletmecisi olan özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişi arasında, iletim ve dağıtım sistemlerinin kararlılığının ve işletme bütünlüğünün korunmasını sağlayan hükümleri içeren ve özel hukuk hükümlerine göre yapılan anlaşmaları,

dd) Sistem kullanım anlaşması: Bir üretim şirketi, tedarik lisansı sahibi şirket veya tüketicinin iletim sistemini ya da dağıtım sistemini kullanımına ilişkin genel hükümleri ve ilgili kullanıcıya özgü koşul ve hükümleri içeren anlaşmayı,

ee) Son kaynak tedarigi: Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini, son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen tüketicilere elektrik enerjisi tedarikçisini,

ff) Tarife: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin iletimi, dağıtımı ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeleri,

gg) TEAŞ: Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketini,

ğğ) Tedarik: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin toptan veya perakende satışını,

hh) Tedarikçi: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri ile tedarik lisansına sahip şirketi,

ii) Tedarik şirketi: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin, toptan ve/veya perakende satılması, ithalatı, ihracatı ve ticareti faaliyetleri ile iştigal edebilen tüzel kişiyi,
ii) TEDAŞ: Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketini,
jj) TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,
kk) Tesis: Elektrik enerjisi üretimi, iletimi veya dağıtımı faaliyeti yürütülen veya yürütülmeye hazır tesis, şebeke veya teçhizatı,
ll) TETAŞ: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketini,
mm) Toptan satış: Elektriğin tekrar satış için satışı,
nn) Tüketici: Elektriği kendi kullanımı için alan kişiyi,
oo) Türev piyasalar: İleriki bir tarihte teslimatı veya nakit uzlaşması yapılmak üzere elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin, bugünden alım satımının yapıldığı piyasaları,
öö) Uluslararası enterkonksiyon: Ulusal elektrik sisteminin diğer ülkelere ait elektrik sistemi ile senkron paralel; asenkron paralel, ünite yönlendirmesi veya izole bölge yöntemlerinden birinin kullanılmasıyla işletilmesini esas alan enterkonksiyonu,
pp) Üretim: Enerji kaynaklarının, elektrik üretim tesislerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini,
rr) Üretim şirketi: Sahip olduğu, kiraladığı, finansal kiralama yoluyla edindiği veya işletme hakkını devraldığı üretim tesisi ya da tesislerinde elektrik enerjisi üretimi ve ürettiği elektriğin satışıyla iştigal eden özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiyi,
ss) Üretim tesisi: Elektrik enerjisinin üretildiği tesisleri,
şş) Yan hizmetler: İletim sistemine veya dağıtım sistemine bağlı ilgili tüzel kişilerce sağlanan, iletim veya dağıtım sisteminin güvenilir şekilde işletimini ve elektriğin gerekli kalite koşullarında hizmete sunulmasını sağlamak üzere ilgili yönetmelikte ayrıntılı olarak tanımlanan hizmetleri, ifade eder.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 3' üncü madde üzerinde söz almak isteyenler...

Sayın Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, sektörün içinden gelen çok saygıdeğer temsilciler; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, tabii, dün burada bir sunum için çağırıyor aldık cumartesi gününden itibaren ancak ben inanıyorum ki birçok milletvekilimiz kendi seçim bölgesindeydi. O nedenle bu TÜSİAD' ın ve diğer ilgili sivil toplum kuruluşları ya da meslek kuruluşlarının konuya ilişkin görüşlerini baştan almamızda büyük yarar olduğunu düşünüyorum. Eğer dünkü -kaç kişi katıldı, Bilemiyorum- sunumu tüm Komisyon üyelerine kısa özet hâlinde yeniden verdirebilirsek diğer tartışmalara girmeden önce hepimizin bundan istifade edeceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Bu anlamda bir söz aldım. Daha sonra konuyla ilgili görüşlerimi ifade edeceğim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu konuyla ilgili talep MÜSİAD' dan geldi ve pazartesinde de çok ısrarcı olmuşlardı. Kendilerine zaten ifade ettim ben yani katılımın çok az olacağını. Daha evvel genel bilgilendirme toplantısında da görüşlerini yazılı olarak iletmışti. Hem yazılı hem sözlü olarak sunumu tekrar yaptılar daha özet şekliyle. İlgili arkadaşların danışmanları buradaydı, dokümanları onlara da teslim ettik ama TÜSİAD arzu ederse ve milletvekillerimizin de öyle bir arzusu varsa zaten görüşmeler devam ediyor, Toplantıdan sonra herhangi bir müsait saatte arkadaşlarımızı da ayrı ayrı bilgilendirmelerini rica ederim kendilerinden.

Evet.

ALİM IŞIK (Kütahya) – “Sonra” mı dediniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Yani artık daha... O zaman

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sonra vaktimiz yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani valla hiçbirimizin vakti yok. Yani çünkü Elektrik Derneği de “Ben de sunum yapayım.” diyor, öbür kuruluş “Ben de sunum yapayım.” diyor. Hâlbuki bütün sunumları biz özet olarak sizlere göndermiştik.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Mevcut toplantıdan sonra başka bir zamanda mı?

BAŞKAN – Hayır, yok, söz olmak isteyen varsa madde üzerinde, özel temsilciler madde üzerinde söz almak isterlerse milletvekillerinden sonra onlara da söz veririm, onlar da düşüncelerini madde veya bent üzerinde sizlerle paylaşırlar.

Evet, Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı görüşülürken, buraya gelen değerli kurum temsilcileri, Sayın Müsteşar ve Bakanlık temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, 3'üncü maddeden itibaren görüşmelerimize devam ediyoruz. Az önce Sayın Alim Işık'ın TÜSİAD'la ilgili söylediği nokta gerçekten önemliydi. TÜSİAD'ın görüşlerini Komisyon olarak dinlemek isterdik ama pazartesi günü böyle bir şey yok. Bilgi notalarını aldık. Bunlarla ilgili değerlendirmelerimizi daha sonra yapacağız ama hafta sonu çok net bir şekilde medyada, televizyonlarda, gazetelerde Sayın Bakanın Enerji Piyasası Kanunu'yla ilgili ve bu konudaki değerlendirmeleri vardı.

Şimdi, öncelikle şunu söylemek istiyorum: Sayın Bakanın Enerji Piyasası Kanunu'yla ilgili çeşitli kuruluşlara gidip bilgilendirme yapması, onların düzenledikleri toplantılarda konuşması çok önemli ancak konuştuğumuz yasa tasarısı da gerçekten Türkiye'nin bugün için çok önemli yasalarından bir tanesi. Bana İhracatçılar Medisimizden bazı basın açıklamaları geliyor ve onları takip ediyorum. Bu gelenlerden bir tanesini sizlerle paylaşmak isterim aslında. Ege İhracatçılar Birliğinin Maden Komitesi Başkanının özellikle de değerlendirmesi çok ilginç. Fransa'nın Mali ve Nijer'le ilgili yapmış olduğu, özellikle Mali'ye asker çıkartmasıyla ilgili yapmış olduğu değerlendirme bugün savaşların çıkış nedeninin madenler ve enerji kaynaklarına egemen olma anlayışının yattığını ve Fransa'nın, başta Avrupa olmak üzere Afrika'nın enerji ihtiyaçlarını karşılayan çok büyük bir ülke olarak bu ülkelerdeki müdahalesini başka kisveler altında yapsa da, örneğin, işte, "İslamcı teröristler" dese de aslında her şeyin altında enerji kaynaklarına hâkim olma ve enerji kaynaklarını yönetme noktasındaki değerlendirme olduğunun çok net bir şekilde altını çiziyorlar.

Bizim de bugün bu Enerji Piyasası Kanunu'nu görüşürken aslında Sayın Bakanın çeşitli toplantılarda görüşmelerini basın yoluyla kamuoyuyla paylaşmasının ötesinde burada gelip bizimle de Enerji Piyasası Kanunu ve enerji temini konusundaki Türkiye'nin ulusal politikasıyla ilgili görüşlerini dinlemeyi arzu ederdik. Mesela Sayın Bakan, piyasada medyaya yansıyanlarıyla demiş ki: "Elektrik sayaçlarını değiştireceğiz, kimseden para almayacağız?" Bunu kim karşılayacak, merak ediyorum? Hükümet mi karşılayacak, yoksa dağıtım şirketleri mi karşılayacak? "Kimseden para alınmayacak." dediğinizde, geçmişteki uygulamalarda bildiğimiz şudur: Yapılmış olan yatırımlar sonuç itibarıyla tüketicinin faturasına yansımaktadır. Tüketici faturalarında peyderpey kesilerek, yatırım bedeli olarak bütün enerjiyle ilgili yapılmış olan masrafların faturalara yansıtıldığını biliyorum.

Ben şimdi burada merak ediyorum -keşke Sayın Bakan burada olsa da bize açıklasa- dağıtım şirketlerine verilen elektrik sayaçlarının parası tüketiciden çıkmayacak da kimden çıkacak? Bunu öğrenmek isteriz ama asıl öğrenmek istediğimiz konu, bu kanun tasarısında özellikle bundan sonra Türkiye enerjisini üretirken hangi kaynaklara ne kadar ayıracak, hangi kaynakları teşvik edecek, hangi kaynaklara yatırım yapılması konusunda bu piyasada oyuncu olmak isteyenleri teşvik edecek? Yani yeni ve yenilenebilir elektrikte ne yapacak? Kömürün yerli kömür çıktığını hafta sonu mesela Sayın Bakandan müjde olarak aldık. Bunları hep bu kanun tasarısı görüşülürken öğrenmek isteriz. "Yeni kömür havzalarını yakaladık, bu kömür havzaları çok önemli." Bu noktada açıklama yapıyor. Peki bizim bu konuda, bu kanunda üretimle ilgili teşvikimiz kömüre ne olacaktır? Bu kanunun çerçevesinde ve teşviklerde bunu görmek mümkün değil. Hep ikincil mevzuata bırakılmış durumda teşvikler ve diğerleri. Örneğin, doğal gaz çevrim santralleriyle ilgili mevcudun daha fazlasında üretim izinleri verilmiş, lisanslar verilmiş. Bu anlamıyla, bu politikada ne durumda olacağız? Nükleer konusundaki görüşmeler ne noktada ve bu kanunda bizim enerjimizin temini konusunda nükleerin payı ne olacak? Rüzgarda, güneşte durum ne olacak? Ve bütün bunların burada tartışılmasına ve konuşulmasına gerçekten ciddi ihtiyaç var.

Sayın Bakan, bu kanun tasarısının konuşulmaya başladığında geldiler, nezaket gösterdiler ama beş dakikalık bir konuşma yapıp ayrıldılar. Şimdi bu kanun üzerinde çok konuşulmaya ihtiyaç var. Bu kanun o kadar çok kesimi ilgilendiriyor ki çok ciddi gelişmeleri yaşadığımız bir kanun. Ben TÜSİAD'ın notlarından aldığım kadarıyla, TÜSİAD'ın taleplerini dikkatle incelediğim kadarıyla gördüğüm olay şudur: Enerji piyasasına çok güçlü ve sınırlı sayıda oyuncunun eline terk edilecek yasal düzenlemeler yapılmak durumundadır. Beklenti odur, istek odur. KOBİ düzeyinde enerji piyasasında yatırımcının teşvik edilmediği bir kanun düzenlemesiyle karşı karşıyayız ve böyle taleplerle ciddi ciddi karşı karşıyayız. Bu kanunda talep edilenlere baktığımız zaman bütün bunlar bunda gözüküyor. Onun için Bakanın politikasını, Hükümetin politikasını, enerji politikasını burada çok ayrıntılı bir şekilde masaya yatırıp görmek istiyoruz. Bundan yasal düzenlemelere aktarmamız gereken konuları yaşama geçirmek istiyoruz.

Bu kanun çıktığında, artık Türkiye'nin enerji alanında nasıl bir vizyonu olduğunu, enerji konusunda hangi kaynaklara yöneleceğini ve enerji arz güvenliğinde bundan sonraki stratejisinin ne olacağını, ucuz, temiz, çevreci enerjide ne durumda olacağını

burada görme şansına sahip değiliz. Bakanlık ve Hükümet politikasını öğrenme şansına sahip değiliz. Büyük oranda bir piyasa düzenlemesini içeren bir kanun düzenlemesiyle karşı karşıyayız. Ondandır, tanımlarda da ciddi itirazlarımız var 3'üncü maddeyle ilgili olarak. Burada otoprodüktörleri çıkardınız, tanımlarda yok. Yıllardır yapılan bir üretim tarzı tanımlar içerisinde çıkarıldı. Otoprodüktörü konuşmamız gerekiyor.

Yani yıllardır teşvik edilmiş ve işletmelerin kendi üretimleri noktasındaki bu üretim şeklinin yeni hâliyle ne getirip ne götürmediğini görmeye ihtiyacımız var. Tanımlamalar içerisinde bunun ifadesini bulmadığı zaman bu yasal düzenlemenin ileriki maddelerinde sıkıntılar yaşayacağımız çok açık. Onun için burada Bakanlık bürokratları ve Müsteşarımız var ancak Sayın Bakanın bu konularda ne düşündüğünü öğrenmenin en doğal hakkımız olduğunu düşünüyorum. Bunun için, 3'üncü maddeyle ilgili tanımlara katkı koymak ve genel vizyonu değiştirmek için değişiklik önerileri verdik.

Amacımız şudur: Bu kanunun;

1) Rekabetçi bir piyasa oluşturmasını,

2) Üretimin ve arzın gerçekten Türkiye'nin kendi yerli kaynaklarıyla karşılanabilmesi noktasında daha teşvik edici ve yasal düzenlemenin içerisinde net bir şekilde ifadesi bulunan tanımların olmasını arzu ediyoruz.

3) Ucuz, kaliteli, sanayicinin rekabet edebileceği ve burada tüketicinin de kendini bulabileceği bir yasal düzenlemeyi bu tanımlamalar içerisinde görmek istiyoruz.

4) Burada, bu anlamıyla, bu kanunun görüşülmesinde enerji piyasasıyla ilgili mühendisinden işçisine, teknikerinden işadamına, dağıtımına kadar herkesin taleplerine cevap verebilecek, başta, tanımlarda başlayan ve geniş bir elektrik piyasasını bu anlamıyla tanımlayabilen bir kanun tasarısının alt yapısını oluşturmak gerektiğine inanıyoruz.

Onun için 3'üncü maddede ciddi itirazlarımız olduğunu buradan peşinen söylemek istiyorum. Komisyon Başkanı olarak sizin de ve burada bulunan sanayici arkadaşlarımızın da gerçekten 3'üncü maddeyle başlayan diğer maddelerin artık bu kanunun ruhunu şekillendirdiğini ve bundan sonraki süreçte damgasını vuracağını düşünerek 3'üncü maddedeki tartışmaların daha geniş, objektif ve bu kanunda beklediğimiz noktalara cevap verecek şekilde olması için gayret sarf etmenizi ve bizi sektörü de dinleyerek, burada bulunan tüm sektör temsilcilerini de dinleyerek, onların da katkısını alarak bu kanunun ülkemizin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde çıkartılması konusunda gayret sarf etmenizi rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde başka görüş talebi yok...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Var var. Ben yani öncekinde bir usul olarak söz almıştım. O kabul edilmeyince genel olarak görüşlerimizi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Alim Bey, buyurun Alim Hocam.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon arkadaşlarım; öncelikle tekrar teşekkürlerimi sunuyorum, saygılar sunuyorum.

Şimdi, Sayın Susam'ın da ifade ettiği gibi, burada bir aş pışırılmış ama bu mutfakta sadece İktidar Partisi var, Sayın Bakanlık var. Onun bildiği ancak yüce Medisteki diğer muhalefet partilerinin bilmediği bazı bilgileri Bakanlık başta olmak üzere bilenler değişik yerlerde paylaşıyor. Hâlbuki, önce paylaşılması gereken yer bu yüce Medisin çatısı altındaki buraları ya da Genel Kurul salonu. Şu anda Genel Kurul aşamasında olmadığına göre Sayın Bakanın gelip ekranlarda, kameralar karşısında bazı görüşlerini onlara aktarma yerine önce bu Komisyona aktarmasını gerçekten biz de arzu ederdik.

Yani burada ne amaçlanıyor? Olmayan yani Türkiye'nin kendi kaynaklarıyla üretilmeyen, daha çok ithal kaynaklara bağlı olarak üretilen enerjinin pazarlanmasıyla ilgili bir pasta var ortada. Bu pasta birilerine söz verilmiş, o paylaşılıyor ama gerçek anlamda bu pastadan payını alamayan tüketicinin mağduriyetinin giderilmesine yönelik, hatta pastanın büyütülmesini sağlayacak, üreticinin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik hiçbir ibare bu kanun tasarısı içerisinde yer almıyor. Yani üretimle ve tüketici haklarının korunmasıyla ilgili hiçbir düzenlemenin yer almadığı ancak mevcut piyasadaki satışa arz edilmiş enerjinin düzenlenmesiyle ilgili bazı hükümlerin yer aldığı ve özellikle de 3'üncü maddede birçok yeni tanımın getirildiği bir kanun tasarısıyla karşı karşıyayız.

Dolayısıyla, bu tanımlarla ilgili, bizlere de ulaşan sivil toplum kuruluşlarının görüşleri var. Mutlaka onların dinlenip bu düzenlemenin üretimi ve tüketicinin haklarını da koruyacak diğer önerileri dikkate alan bir tasarı hâline getirilmesi gerekiyor.

Üretmediğiniz enerjinin başında ne kadar kavga ederseniz edin, birileri binlerce kilometre uzaktan gelip bu coğrafyaya müdahil olmaya devam eder. Dolayısıyla, bu coğrafyanın göbeğinde yer alan Türkiye Cumhuriyeti devletinin güçlü olması, önce kendi kaynaklarını üretime dönüştürmesiyle mümkündür. Dolayısıyla, bu kanun tasarısındaki bu eksikliklerin mutlaka giderilmesi gerekiyor.

Diğer taraftan, Sayın Bakanın, gerçekten, milletvekillerinin gerek sözlü gerek yazılı önergelerine verdiği cevapların bazı konularda hiçbir hükmünün kalmadığını görmekteyiz. Yani Sayın Bakan bu Bakanlık koltuğunda oturuyor ama “olmayacak” dediği işler verdiği cevabın on gün sonrasında, bir ay sonrasında bir bakıyorsunuz tam tersi olacak şekilde bu ülkede gerçekleşiyor. “Satılmayacak” dedikleri enerji üretim tesisleri satılıyor, “satılmayacak” dediği linyit kaynakları satılıyor. Satıldığı zaman da deniyor ki: “Bizim hiçbir söz hakkımız yok. Bu kaynaklar Özel İstisna İdaresi Başkanına devredildi. Dolayısıyla, Maliye Bakanına sorun.” deniyor.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, eğer biz bu ülkenin enerji sektörünü düzenlemeden sorumlu bir komisyonsak sadece muhalefet partilerinin değil, inanıyorum ki en az muhalefet partileri kadar, özellikle de iktidar partisindeki değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımızın bunları sorgulama hakkı var ve bizden daha da çok sorumluluğu var. Yani sizlerin bilgisi dışında enerji kaynakları bir yerlere satılıyorsa herhâlde en az bizim kadar sizin de Sayın Enerji Bakanını burada görme isteğiniz olması lazım ve bu soruların cevabını onun ağızından almamız lazım. Onun için, Sayın Başkanım, Komisyonun tüzel kişiliğinin haklarının korunması adına sizden Sayın Bakanın bu Komisyona bu konuyla ilgili diğer maddeler daha gitmeden en detaylı bilgiyi önce bize açıklayıp sonra istediği televizyonda, istediği kadar program yapsın. Onun buraya gelip bize açıklama yapmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, diğer katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, ben, biraz önce, aşağıda, gecikmemin sebebi enerji sektörünün sorunlarına ilişkin gündem dışı bir konuşma yapmamdı.

Şimdi, zaman zaman milletvekilleri, biz de dâhil, gerek basın toplantısı gerek komisyonlarda dile getirme, bütçe görüşmeleri esnasında söyleme, Genel Kurulda çeşitli tasarılarla ilgili konuşmalar esnasında bu konudaki duyarlılığımızı dile getiriyorduk ve gerçekten de zaman zaman İktidarla bilgi paylaşımında hakikaten çok faydalı olduğu, sayın bakanların bilgi aktarımında sıkıntı çekmediklerini açık ve net bir şekilde görüyorduk ancak son dönemde şöyle bir şeyi görüyoruz...

Tabii, bizim bu konuşmalarımızda -diğer milletvekilleri de benzer- zaman zaman eksiklikleri tenkit ediyorduk, bunları ifade ediyorduk, zaman zaman da yapıcı eleştirilerle dile getiriyorduk. Geçende de ifade ettim, Sayın Bakanın bize gelip teşekkür ettiği de oldu, görevden alınan Bakanın, bizi “iyi yaptın.” dediği de oldu. Daha fazla ileri gitmek istemiyorum ama son dönemde İktidarın -kastettiğim hem Komisyon hem de Hükûmet kanadı- özensiz, zamansız birtakım çatma tasarı ve çıkma tekliflerle enerji sektörü problemlerine çözüm buluyormuş edasıyla işleri iyice karmaşık hâle getirdiğini görüyoruz.

İş iyi takip etmiyorlar. Neden takip etmiyorlar? Tasarı getiriyorsunuz, tasarının içinden 3 maddeyi çıkarıyorsunuz, altı ay önce benzer bir tasarı vermişsiniz. Ne zamanı belli, ne zemini belli; darmadağın bir olay. Hükûmetin yaptığı iş Komisyon Başkanını da sıkıntıya sokuyor, mecburen teklif vermek zorunda kalıyor. Biz bunları dile getirirken, tenkit ederken bir başka ülkenin hükûmetini tenkit etmiyoruz. Neticede Türkiye Cumhuriyeti’nin bir tek Hükûmeti var. Biz de bu Hükûmetle beraber bu memleketin problemlerinin çözülmesine ne yapmaya çalışıyoruz? Katkı vermeye çalışıyoruz. Artı, yeni getirilen bir tasarıda ne var ne yok, detayıyla da öğrenmeye çalışıyoruz. Özel sektörle de temas kurmaya çalışıyoruz ama nasıl temas kurmaya çalışıyoruz? Bunun en iyi zemini neresidir? Bu komisyonlardır, alt komisyonlardır.

Şimdi, daha önce herhangi bir tasarıdan, doğru veya yanlış, kurulan bir Alt Komisyonda meydana çıkan bir problemden dolayı -ki orada muhalefet haklıdır- bu tasarının alt komisyona havale edilmediğini görüyoruz. Hâlbuki ben elektronik ticaret tasarısında, Alt Komisyonda, Mehmet Bey’in, Sayın Milletvekilinin üstün gayretleriyle fevkalade mükemmel bir uyum içinde -zaturalınız da öyle- bir tasarının ortaya çıktığını, hatta bunun eksikliklerinin olabileceğini -öyle değil mi?- ifade ettik. Yeni bir tasarının birtakım eksiklikleri olabileceğini de gördük ama ben şunu görüyorum: İktidar özel sektörle nerede görüşürse görüşsün, o bizi ilgilendirmez, ama Bakanlıkta görüşsün ama kuliste görüşsün fakat Komisyonda resmî bir toplantı yapıyor iseniz bunun üyelere duyuru tarihi, şekli vesairesi, zamanı...

Yani milletvekilleri dışarıdayken, ilinde görevliyken, programı yapılmışken geliyor bir tane şey, sizin danışmanınıza da geliyor, burada olmanız hemen hemen mümkün değil, hiç değil, hatta bazı arkadaşlara sordum “burada mısınız?”, gayriciddi demeye dilim varmıyor. Böyle bir organizasyonla bu işi götürmenin bir şeyi olduğunu sanmıyorum. Bunu detayıyla bütün hepimiz tartışaydık alt komisyona verilen üyelerden, her siyasi partiden en az bir arkadaş bunun detayına kadar bir inceleme imkânı olsaydı ve katkı sağlasaydık, aynı katkıyı kendi partilerimize de götürseydik, akşamları orada burada toplantı yapacağımıza, açık bir şekilde, hep beraber üzerinde yüzde yüz belki anlaşılmayacağımız ama yani büyük ekseriyetle mutabık kalacağımız bir şekle sokmuş olurduk.

Şimdi, önemli bir konuyu konuşuyoruz. Bakın, dış politikada önemli, içeride önemli. Siz enerji üretiyorsunuz. Doğal gazla elektrik enerjisi... Ürettiğiniz elektriğin yüzde 50’sini, 60’ını doğal gazla üretiyorsunuz ve stratejik bir konu. Neden stratejik? Siz bunu nereden tedarik ediyorsunuz? Sınır komşularınızdan, Sovyet Rusya’dan elde ediyorsunuz, Federasyondan ve stratejik açıdan sizin uyguladığınız dış politikanın da birtakım problemleri var. O da sıkıntı doğuruyor bu açıdan. Dolayısıyla, bunları falan tartışmamız lazımdı.

Bakın, Sayın Bakan, hâlâ, şunu anlatmıyor: Erbil’e giderken Kayseri’ye iniyor ama bir başka milletvekili bir önerge veriyor. Diyor ki önergeyle ilgili söylediği hususta: “Ya, biz bu önergeyi veriyoruz ama söylenilen şey bir başka ülkenin sizin orada yaptığınız anlaşmaya rıza göstermediğini, böyle bir anlaşmanın olduğunu söylüyor. Böyle bir anlaşmanın olup olmadığını falan bilmiyoruz. Nizami, kurallara uygun, hukuka uygun bir anlaşmanın olup olmadığını da bilmiyoruz. Bunları biz şimdi kime soracağız? Biz bunları Sayın Bakana soracağız, Hükûmete soracağız.

Sayın Bakan Dide’yle Van Bölgesini söylüyor. “Onları dışarıda bırakırsanız bu kayıp kaçak oranı şöyledir.” diyor. Dide’yle Van bir başka ülkenin toprakları mıdır? Orada başka bir şey mi vardır? Niye böyle değerlendiriliyor? Anlamakta sıkıntı çekiyorum. Ha, siz bunu geçirirsiniz, çoğunluğunuz, uzun sürer, kısa sürer, birtakım şeyleri yapabilirsiniz ama neticede millet vicdanında bir yara ortaya çıkacaksa, ne yaptığınız belli olmayacaksa, o zaman bu iş hakikaten sıkıntılı olur.

Şimdi, siz orada görüşebilirsiniz kuliste, burada da görüşebilirsiniz muhalefetin olmasının mümkün olmadığı bir şeyde ama önce gelip bunu anlatmanız lazımdı burada bugün. Ne konuştunuz, ne ilave talepler geldi, ne oldu, ne bitti? Bunları görüşmemiz lazımdı.

Ben konunun detayına fazla girmek istemiyorum. Şimdilik bu kadar ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Şimdi, Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, madde üzerinde gidersek... 3’üncü maddedeyiz, konuşacağımız birçok önergeler de var, madde üzerinde gidelim lütfen.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Madde üzerinde epey geniş tanımlar yapılmış. Bu tanımların bir kısmının çıkarılması, bir kısmının eklenmesiyle ilgili bizim de önergeleriğimiz oldu. Ama ben bu arada iki hususa değinmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi...

Ben şahsen Komisyon Başkanına teşekkür ederim. Her gelen bilgiyi yani yapılan her görüşmeyi Komisyon üyelerimize aktarmış ve biz bunlardan istifade ettik. İşte, yani kocaman dosyalar, sizde de var. Dolayısıyla, gizli kapaklı hiç böyle bir şey yok.

Özelleştirmelerle ilgili... Yani özelleştirme kavramına karşı çıkabilirsiniz ama özelleştirmeler halkın gözünün önünde yapılan, ihale şeffaf usulle yapılan ve ülke kaynaklarını daha etkin kullanmak üzere yapılan hadiselerdir. Dolayısıyla yani bunlar da bu ülke kaynaklarının daha iyi kullanılması yönündeki hususlardır. Dediğim gibi biz önergemizi verdik. Belki bu 3’üncü maddenin (a) bendinde bir cümle düşüklüğü var gibi geldi bir tanesinde bana o önergelerimizin haricinde. Orada “Bağlantı anlaşmasıyla ilgili bir üretim şirketi, dağıtım şirketi ya da tüketicinin iletim sistemine ya da dağıtım sistemine bağlanma yapmak için yapılan” diyor, belki orada “sistemine bağlantı gerçekleştirmek için yapılan” diye düzeltilirse redaksiyonla düzeltilebilir o. Onun haricinde aydınlatmayla ilgili birtakım tahmin ediyorum düzenlemeler gelecek. Orada il, ilçe, köy, kasaba konusunu ekleyebilirsek diğerleri de önergemizde var zaten Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Değirmendereli. Daha sonra da Ümit Bey’e vereceğim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli bürokratlar, değerli komisyon üyesi arkadaşlar ve basın mensupları; şimdi, daha önceki konuşmamda ben de şundan söz etmiştim: Yani burada hakikaten hep birlikte yani Türk halkının ihtiyaçlarına en iyi yanıtı verecek bir yasayı oluşturma gayreti içerisinde olduğumuzu belirtmiştim. Ancak yasanın ruhunda temel olarak gelecek ihtiyaçlarımızı kendi kaynaklarımıza bağlı şekilde nasıl üretirizden çok, dağıtım şirketlerinin sıkıntılarını açacak maddeler hâkim. Yani bir, iki bilgiyi bu çerçevede paylaşmak istiyorum. Hakikaten bunlar yani enerji piyasamızın geleceği açısından önemli. Yani benim elimdeki bilgilere göre, değerli bürokratlar ve müsteşarım da bunu düzeltebilir, yani hâlihazırda yirmi altı adet ithal kömüre dayalı elektrik üretim santrali lisans başvurusu var ve 16 bin megavat tutuyor bunlar. Hâlihazırda yürürlükte olanlarla birlikte 21.497 megavata ulaşıyor. Bu kapasite Türkiye kurulu gücünün yüzde 40' ına yakın, yani Türkiye kurulu gücünün yüzde 40' ını ithal kömür santralleri sağlayacak.

Bir diğer konu: Doğalgaz tarafına da baktığımızda hâlihazırda yatırımı süren 17.263 megavat, başvuru ve değerlendirme aşamasında da 33.158 megavat doğal gaz santrali talebi var. Bunlar lisans alıp yatırıma dönüştüğünde ayrıca 50.421 megavatlık ilave bir doğal gaz santrali gündeme gelecek. Bugün toplam kapasitemizin 57 bin megavat olduğunu düşünürsek yani ithal kaynaklara daha yoğun bir şekilde ağırlık vermiş olduğumuz görülüyor. Doğal gaz santrallerinin de biz en çok sıkıntımız enerji açığı, cari açığımızı oluşturan en önemli konu enerji maliyetlerimiz diyorduk. Buna baktığımızda da mesela bu doğal gaz santrallerinin ek gaz ihtiyacı 70 milyar metreküp civarında olacak. Yani bu da bizim doğal gaz yakıtını elektrik üretiminde ağırlıklı olarak kullandığımızda bu kadar miktarı nereden, hangi ülkeden karşılayacağımıza ilişkin olarak bir hazırlık var mıdır, bunu bilmiyoruz. Bu Enerji Bakanlığımızın strateji belgelerinde elektrik üretiminde doğalgazın payının yüzde 30' un altına düşürme hedefiyle çalıştığı görünmektedir. Bu çerçevede bu 3' üncü maddede birtakım tanımlarla ilgili önerilerimiz oldu. Yani bunların en önemlilerinden biri de hakikaten kendi kaynaklarımızı daha verimli kullanan işte otoprodüktör ve kojenerasyon gruplarının da yeniden değerlendirilmesini önemli görüyoruz. Yani ilk iki maddede olduğu gibi hakikaten çok önemli detayları atlamadan değerlendirmeyi rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Değirmendereli.

Sayın Özgümüş, buyurun.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli komisyon üyesi arkadaşlarım; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Daha önce dışarıda konuştuğumuz zaman bizim Sanayi ve Ticaret Komisyonunun bir Anayasa Komisyonuna, bir Millî Eğitim Komisyonuna benzemediği, siyasi tartışmaların en az olduğu, kararların buradan mutabakatla çıktığı bir komisyon olarak övünüyorduk ama gerçekten nazar değdi. Bu kanun geldiğinde ne yapmaya çalıştığınızı ben bu saate kadar hâlâ anlamadım. Türkiye' nin önümüzdeki belki otuz, belki elli yılını şekillendirecek bir yasa tasarısı üzerinde çalışıyoruz ama koştura koştura bir yere gidiyoruz. Ben daha önce öyle değildim ama bu yasada gerçekten bir art niyet, bir çapanoğlu arıyorum. Yani “Neye, ne yapıldı, ne söz verildi ve niye bu kadar çok acele ettiriliyor.” diye. Çünkü bu sadece Türkiye' nin enerji... Buradan çıkaracağımız yasalarla sadece maliyeyi, hazineyi ilgilendiren değil, aynı zamanda çok stratejik, Türkiye' yi siyasi olarak, stratejik olarak etkileyecek birçok karar çıkacak.

Şimdi, Türkiye' deki kanunlara bakın. Bir kanun çıkar, bir ay sonra başlar: “57' nci maddenin ikinci bendini değiştiren kanun, 85' inci maddenin (f) bendini değiştiren kanun, değiştiren kanun, değiştiren kanun...” İlgili kanunların uzmanları da onu doğru biçimde anlayamaz, o kadar çok değişiklik olur ki çünkü bu yasada olduğu gibi böyle koştura koştura kanun çıkarılır, üzerinde iyice çalışılmaz. Bizden önceki dönemde bir Türk Ticaret Kanunu rezaleti yaşandı, tam bir rezalet Türkiye Büyük Millet Meclisi açısından. Şimdi, yasa 1 Temmuzda yürürlüğe girecek, yürürlüğe girmeden kırk, elli maddesini değiştirdik daha yürürlüğe girmeden, yine böyle koştura koştura çıkarılmış bir kanun. Burada neden bu kadar acele onu anlayamıyorum. Burada şimdi daha 3' üncü maddeye geldik. 3' üncü maddenin tanımları üzerine başlamadan önce önerge yağıyor. Muhalefet partiler, biz ve Milliyetçi Hareket Partisinin verdiği gibi iktidar partisinden de geliyor. Bu bile, yani bunun üzerinde çok iyi çalışılmadığını, aceleye getirildiğini, tanımların bile aceleye getirildiğini gösteriyor. Öyle olunca sanıyorum alt komisyon konusunda neden ısrar ettiğimizin de –hâlâ geliyor, ben konuşurken geliyor, yağıyor önergeler- neden alt komisyon konusunda ısrar ettiğimizin gerekçeleri de ortaya çıkıyor ama eğer alt komisyon aşamasını geçtiyseniz sizinle konuşmamızda bunu perşembeye kadar çıkaracağınızı söylüyordunuz. Otuz iki madde, on beş ek madde, yaklaşık iki yüz sayfa sektör görüşleri ve hâlâ daha bizim tam olarak görüşemediğimiz sektörün uzmanlarıyla görüşecek, zaman kalmadan iki gün içerisinde tarihi bir yasayı çıkarmaya çalışıyorsunuz, bunun yanlışlığını belirtmek istiyorum. Şu tanımlardan başlayarak göreceğiz ki, biraz sonra bizim önerilerimizde de var, çok muallak ifadeler, her tarafa çekilebilecek, karar verecek olan makama, mercie, kuruma ve bürokratlara çok fazla inisiyatif tanıyan, yorum tanıyan birçok madde var. Bunların hepsinin değiştirilmesi zaman alacak. Onun için sizden ricamız, özellikle Komisyon Başkanı olarak, koştura koştura, acele acele bunu çıkarmayalım. Üzerinde konuşarak, tartışarak ve bu görüşmelere

de biraz ara vererek yani bunun devamı yarın olacağına haftaya salı olsun ne olur? Kırk, elli yılı etkileyecek bir kanun. Bu süre zarfında biz ilgili meslek odalarıyla, sektör temsilcileriyle konuşup o konularda bir tartışma imkânı yaratabilelim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Evet, değerli arkadaşlar...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bir açıklama isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 3'üncü maddenin (a) fıkrasına bağlantı anlaşmalarıyla ilgili ELDER'in TÜSİAD'ın, ikisinin de ortak bir önerisi var. Özel hukuk hükümlerine tabi olmasını istiyorlar. Buradan kasıtları nedir? Mevcut tanıma ilave olarak bunu bir açıklayabilirler mi özel hukuk tanımlamaları...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 3'üncü maddeyle ilgili sivil toplum örgütünde önerisi olan arkadaşlarımızdan söz almak isteyen kimse var mı? Özellikle Sayın Susam'ın sorduğu...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Açıklayabilirler mi?

BAŞKAN - Yani ilgili arkadaşlardan Sayın Susam'ın da sorusuna cevap vermek üzere... Burada öneriniz var, yazılı olarak. Söz isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Öneriyi yapan taraflardan biri bizim bahsedildiği gibi. Bildiğiniz gibi bağlantı anlaşmaları dağıtım şirketleriyle TEİAŞ arasında yapılıyor. Bu anlaşmalar aslında iki özel hukuka tabi şirket arasında yapılmış anlaşmalar.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Bir daha tekrar eder misiniz? Baştan alabilir misiniz?

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL - Tabii.

Bağlantı anlaşmaları dağıtım şirketleri, üretim şirketleriyle TEİAŞ arasında yapılıyor sistem bağlantı anlaşması olarak. Aynı zamanda tüketiciyle bizim yaptıklarımız da var ama burada kastedilen özel hukuka tabi olması ifadesi TEİAŞ'la bizim aramızdaki anlaşmalara binaen özellikle yapılmış bir yorum. Bu anlaşmaların TEİAŞ'ta bir anonim şirket, dağıtım şirketleri de yapı olarak bir özel şirket. Özel hukuka tabi olması ifadesinin yer almasının mevcut durumu açıklayıcı bir ifade olduğunu düşünerek eklediğimiz bir şeydir. Aslında zaten mevcut durum bunu ifade etmektedir veya içermektedir ama biz daha net olmasını, açık olmasını arzu ettiğimiz için koyduk.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Olmadığı takdirde mahzuru ne olabilir?

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Aslında Danıştaya tabi olma riski gibi bir risk gördüğümüz için biz bu hususu anlaşmalar arasındaki uyumsuzluğun eğer TEİAŞ kamu kuruluşu gibi değerlendirilir ve bu anlaşmaların Danıştay tarafından, sözleşmelerdeki uzlaşmazlıkların Danıştay tarafından değerlendirilmesi söz konusu olursa, böyle bir yorum hatasına düşülürse diyeyim daha doğru ifadeyle o endişeyle belirtme ihtiyacı duyduk. Malumun ilanıdır ama koymakta zarar gelmez diye koyduğumuz bir maddedir.

BAŞKAN – Teklif ettiğiniz bir madde.

Peki teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Sayın Başkan, Hükümet ne düşünüyor bu konuda?

BAŞKAN – Efendim öneriler de var, şimdi geleceğiz.

Madde üzerinde on beş adet önerge var. Önergeleri sırasıyla okutup oylarınıza sunacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3. Maddesinin 1. Fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"ç) Dağıtım: Elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki gerilim düzeyindeki hatlar üzerinden tüketim amaçlı naklini,"

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Mehmet Ali Susam

Edirne

Aydın

Adana

İzmir

BAŞKAN – Evet, gerekçeyi mi okuyalım?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Hayır, konuşayım.

BAŞKAN – Hayır, hepsini okutacağım da, 3'üncü maddeyi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Tüm önergeler üzerinde konuşmak istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun. Peki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Gerekçelerimizi açıklamak ve şey yapmak için...

ALİM IŞIK (Kütahya) - Hepsini bir okusun, ondan sonra herhâlde ayrı ayrı görüşmeye açacaksınız değil mi? Geliş sırasına göre veya aykırılık sırasına göre işleme alınacak bunların hepsi.

BAŞKAN – Evet. Yani...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Okuyup sonra hepsini ayrı ayrı görüşeceksek tamam.

BAŞKAN – Şimdi, bu on beş önergenin hepsinin üzerinde ayrı ayrı... Yani 3'üncü madde üzerinde on beş tane önerge var. Dolayısıyla ben bu on beş önerge 3'üncü madde üzerinde bu önergeleri sınırlamak zorundayız. Birleştirmek zorundayız, hepsini beraber görüşmek zorundayız. Her maddenin her fıkrasını ayrı ayrı görüşemeyiz. Yani hepsini toplu...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Sayın Başkanım, niye böyle bir yola gidiyorsunuz?

BAŞKAN – Evet öyle yapalım. Yani...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Şimdi, Mustafa Öztürk Bey'in verdiği "mülga" kelimesinin kaldırılmasını... Belki görüşülmesini arzu etmeyebilir ama diğer arkadaşlarımızın verdiği önergeler... Hükûmet yanlış yapmış burada, Mustafa Bey onu kaldırıyor. Yani...

BAŞKAN – Peki o zaman şöyle yapalım. Tek tek gidelim, görüşelim geçelim, görüşelim geçelim, oylayalım geçelim. Evet, o şekilde gidelim, tek tek gidelim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Tek tek gidelim. O zaman olur.

BAŞKAN - Tamam tek tek gidelim, peki.

Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkanım, önerge üzerinde tek tek görüşelim derken sizin de kabul ettiğiniz gibi bu tanımlar çok önemli. Tanımları doğru yaparsak bundan sonraki yasa düzenlemesinde o tanımların üzerinden şekillendireceğimiz bir kanun teklifi aşağıya indireceğiz. Onun için bu tanımları doğru yapmak gerekiyor. Biz burada önergeyi verirken de sektörün temsilcilerinin görüşlerini de dinleyerek yaptık. Bakın az önce sorduğum soruya ilişkin çok önemli bir açıklama yaptı arkadaşımız. "Evet, bu özel hukuk noktasında iki şirket arasında yapılmış anlaşmadır. Bizim dağıtım şirketleri olarak TEİAŞ'la yaptığımız anlaşmalar şeydir ama bizim korkumuz ve kuşkumuz şudur ki TEİAŞ bir kamu kurumu olarak değerlendirildiğinde bu anlaşmaların Danıştay denetimlerine tabi tutulacağı noktasında kuşkumuz vardır." dedi. Gerçekten de böyle. Enerji konusunda...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bize gelmemiş önerge Sayın Başkanım. Dağıttırabilir misiniz önergeleri?

BAŞKAN – Hangisi?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bu on beş önergenin on beşi gelmedi bize.

BAŞKAN – Efendim, hepsi dağıtılıyor. Hangisi yok efendim?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Şu an üzerinde konuştuğumuz önerge yok.

BAŞKAN – Yani Kemal Değirmendereli'nin (ç) bendi dağıtım...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yok efendim. Dağıttırabilirseniz...

BAŞKAN – Bir bakın, gelmiş olması lazım. Yani bir tek o mu gelmemiş yoksa... Hepsini dağıttı arkadaşlarımız da.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Dağıtımla ilgili olan yeni geldi.

BAŞKAN – Evet, devam edelim.

Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu çok temel bir ayrım. Bu konu üzerinde çok iyi durmak lazım çünkü enerji gibi bir konuda gerçekten iki şirket arasındaki özel hukuka tabi bir...

BAŞKAN – Efendim, önerge üzerinde Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Oraya geliyorum efendim, önergeye geliyorum.

Bir değerlendirme mi yapacağız yoksa bunu gerçekten kamu şirketi noktasında bir değerlendirmeden yola çıkarak bir değerlendirme mi yapacağız? Şimdi bu anlamıyla da biz her maddede böyle bir hassasiyeti göz önüne alarak (ç) maddesinde de Elektrik

Üreticileri Derneğinin önergesini dikkate alarak daha doğru olacağını yaptık çünkü tasarıda bu konu farklı şekilde geçiyor. Bizim önerimiz “Elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki gerilim düzeyleri” kelimesini “hatlar üzerinden tüketim amaçlı nakli” şeklinde tanımlanmasının doğru olacağına inanıyoruz. Bu çerçevede içerisinde tanımın değiştirilmesini ve reel sektörün de talepleri doğrultusunda bu tanımla daha doğru bir çalışma yapabileceğimize inanıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Hükûmet bu konuda bir açıklaması var mı? Burada tüketim amaçlı... (ç) bendinde “tüketim amaçlı yani 36 kV altındaki gerilim düzeyindeki hatlar üzerinden tüketim amaçlı nakil” diyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; dağıtım sadece tüketim amaçlı gerçekleşmiyor, aynı gerilim seviyesinden üreticilerin de bağlanabilmesi mümkün. Dolayısıyla bizim tasarıda yer alan tanım, hem üretimi hem tüketimi içerdiği için önergeye katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3. Maddenin 1. Fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"d) Dağıtım sistemi: Bir dağıtım şirketinin, lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde İşletme Hakkı Devri Sözleşmesi kapsamında devraldığı, yatırımını yaptığı ve işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini."

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Mehmet Ali SUSAM

Edirne

Aydın

Adana

İzmir

ALİM IŞIK (Kütahya) - Sayın Başkanım, bizde gene bu önerge de yok. Lütfen tam bir takım hâlinde... İsterseniz beş dakika bir ara verelim, herkese dağıtalım. Üzerinde görüştüğümüz önergeler yok bizde.

BAŞKAN – Peki, onu size verelim.

ALİM IŞIK (Kütahya) - On dakika ara verelim, herkese bir dağıtalım.

BAŞKAN – Peki, beş dakika ara verelim, şu önergeleri...

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.30

BAŞKAN: MAHMUT MÜCAHİT FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: İBRAHİM HALİL MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İLKNUR DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – 2'nci önergeyi okutmuştuk.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, tasarıda dağıtım sisteminin tanımı şöyle yapılıyor: “Bir dağıtım şirketinin, lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini belirler.” dağıtım sisteminin tanımı böyle yapılıyor. Biz bu konuda yine, özellikle Elektrik Üreticileri Derneğinin dağıtım sistemini tanımlarken işletme hakkı devir sözleşmesi kapsamında devraldığı ve yatırımını yaptığı ve işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesi tanımlamasıyla dağıtım sistemine dağıtım şirketinin tüm işlevini doğru tanımlayarak ve yapmış olduğu sözleşme kapsamında yatırımlarını da içine katan bir değerlendirmeyi tabi tutuyoruz. Bu bir dağıtım şirketinin lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde yatırımı ve işletmesi iletim sistemine doğrudan bağlı ve tüketiciler tarafından yürütülen, bu nedenle de dağıtım şirketi tarafından işletme hakkı kapsamında devralınmayan hatları olduğu da malumdur. Bu anlamıyla biz böyle bir ilavenin yapılması noktasında bir önerge verip tanımı daha işlevsel hâle getirmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz

Sayın Hükûmet, bu konuda ne diyor efendim?

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, dağıtım hakkı lisans kapsamında yapılan bir işlemdir, oysa işletme hakkı devir sözleşmesi sadece TEDAŞ'la ilgili dağıtım şirketi arasında yapılan bir sözleşmedir. Dolayısıyla, tasarıda yer alan tanım daha geniş kapsamlı bir tanım olduğu için önergeye katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kaç kaçsınız efendim? Oylamaya bir bakar mısınız?

BAŞKAN – 8'e 7.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nerede? 8 yok, 7'ye 7'yiz.

BAŞKAN – 8'e 7 efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kim var? 1,2,3,4,5,6,7. Biz de 7 kişiyiz.

BAŞKAN – Evet, ne diyor İç Tüzük?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU UZMANI - Oylamayı tekrarlayacağız Başkanım.

BAŞKAN – Peki, toplantıya beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.34

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.40

BAŞKAN: MAHMUT MÜCAHİT FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: İBRAHİM HALİL MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İLKNUR DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Önergeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3' üncü önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi Ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3. Maddenin 1. Fıkrasının (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"1) Genel aydınlatma: Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, il, ilçe, kasaba köy tüzel kişilikleri tarafından kamunun genel kullanımına tahsis edilmiş her türlü yol, bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, sahil yolu ve tarihi ve ören yerlerinin enerji verimliliği de göz önünde bulundurularak aydınlatılması ile trafik sinyalizasyonunu."

Kemal Değirmendereli
Edirne

Osman Aydın
Aydın

Ümit Özgümüş
Adana

Mehmet Ali Susam
İzmir

BAŞKAN –Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Efendim, tasarıyla ilgili olarak bu konuda genel aydınlatma tanımının otoyollar ve özelleştirilmiş erişimli, kontrollü karayolları hariç il, ilçe, kasaba, köy tüzel kişilikleri tarafından kamunun genel kullanımına tahsis edilmiş her türlü yol, bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, sahil yolu ve tarihi ve ören yerlerinin enerji verimliliği de göz önünde bulundurularak aydınlatılması ve trafik sinyalizasyonu noktasındaki vermiş olduğumuz önerge tasarıyla beraber bir yanı sıra yeni düzenlemede aydınlatmanın yüzde 80'i Bakanlığın, yüzde 20'si de yerel yönetimler şeklinde oluyor sanıyorum. Bu anlamıyla bu çerçeve içerisinde daha doğru ve anlaşılır olabilmesi için reel sektörün düşüncelerini de içine katarak aydınlatmada genel ve geniş bir kapsamda bir değerlendirme yapılması için bu önergeyi verdik.

BAŞKAN – Evet. Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

Açıklama yapmam gerekir mi efendim?

BAŞKAN – Bir açıklama yaparsanız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tasarıda yer alan tanım oldukça kapsamlı ve geniş düşünülmüş bir tanım. Burada, önergede yer alan ifadenin dâhil edilmesiyle kapsamın muğlak hâle geleceğini düşünüyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama ilçe, köy, kasaba tüzel kişilikleri gibi geniş kesimi de kapsıyor içerisinde. Bu anlamıyla ne düşünüyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Aydınlatma tanımı...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yeni Belediye Kanunu'yla bu noktada da değerlendirme yaptığınızda.

BAŞKAN – “Kamunun genel kullanımına” diye bir ifade var, o karşılıyor değil mi onları?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Evet. Aydınlatma tanımının tasarıda yer aldığı şekildedir daha fazla genişletilmesi hususunda biz olumsuz düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Bu söylediğinizin özel bir önemi var mı?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Var. Şimdi, bu tartışmalar çok ciddi şekilde yaşanıyor.

Şimdi, bu paylaşım da olduktan sonra -yüzde 80, yüzde 20 şey- aydınlatmalarda kimin hangi alanı aydınlatacağı konusunda ciddi tartışmalara neden olacaktır. Bu anlamıyla bence ELDER ve TÜSİAD'ın görüşleri de dağıtım şirketlerinin bu aydınlatma süreci

içerisinde, nerelerde tanımlamasını daha geniş yaparak ve belirleyici yaparak aydınlatmayla ilgili çıkabilecek uyumsuzluğu giderme noktasında önemli bir açıklamadır. Biz bu çerçeveye içerisinde baktık ve bunun pratikte yaşanan sorunlar dikkate alındığında şu an bile mesela bazı otoyollarla belediyelerin aydınlatma alanına giren konularda ciddi tartışmaların yaşandığı çok açık bir gerçekliktir. Bizim tanımlamamız bu anlamıyla konunun daha anlaşılır ve net bir noktada olması içindir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Peki, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi Ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3. Maddenin 1. Fıkrasının (p) bendinde bulunan "kişinin organlarının oluşumunda" ifadesinden sonra gelmek üzere "oylanması" ibaresi eklenmiştir.

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Mehmet Ali Susam

Edirne

Aydın

Adana

İzmir

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutayım?

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet, gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçe, buyurun.

Gerekçe:

AB direktifleri doğrultusunda oylanma ifadesinin ilave edilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Evet. Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - AB direktiflerini Hükûmet benimsemediği için mi acaba? Yani başka yerlerde çok tutuluyor veya AB direktiflerine uyulmı diye kanun değiştiriyoruz.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) - Çankaya beşlisine gireceğim diye.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Benim söylediğim espri mahiyetinde.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) - Ben espri yapıyorum.

BAŞKAN – Hükûmetin bir cevabı var mı efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, biz fıkra metninin oylanmayı da daha geniş anlamda içerecek şekilde düzenlendiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi Ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3. Maddenin 1. Fıkrasının (ö) bendinden sonra gelmek üzere aşağıda bulunan (p) bendi ve (r) bendi eklenmiş, bundan sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"p) Otoprodüktör: Esas olarak kendi elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik üretimi ile işgal eden tüzel kişiyi."

"r) Otoprodüktör grubu: Esas olarak ortaklarının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi ile işgal eden tüzel kişiyi."

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Mehmet Ali Susam

Edirne

Aydın

Adana

İzmir

BAŞKAN – Evet.

Osman Bey, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Tanımlar bölümünden otoprodüktör ve otoprodüktör grubu tanımının ortadan kaldırılması ilerdeki maddelerde bu kesimlerin şu andaki durumunun dahi ne olacağı konusunda bir tereddüt ortaya çıkartmaktadır. Bu şunu getirecektir: Önümüzdeki süreçte özellikle kojenerasyon tesisleri ve kojenerasyon kapasitesinin tam olarak kullanılması konusunda ve bu kojenerasyon tesislerinin kurulmasının desteklenmesi konusunda otoprodüktör ve otoprodüktör grubu tanımı ortadan kalktığı takdirde büyük bir mağduriyet doğacağı ve bu nedenle de önümüzdeki süreçte 8-10 bin megavat daha kojenerasyon tesisinin devreye sokulması

ve mevcut tesislerdeki atık ısıdan 8-10 bin megavat daha kojenerasyon tesisi kurulabilmesinin önüne büyük bir engel gelecektir düşüncesiyle bu iki tanımın özellikle devreye sokulmasını ve önergesini vereceğimiz ilerdeki maddelerde de otoprodüktör ve otoprodüktör grubu şirketlerin haklarıyla ilgili düzenlemelerin getirilmesini özellikle talep ediyoruz. Hakikaten önümüzdeki süreçte bunun, kojenerasyon kapasitesinin devreye sokulması -özellikle buna dikkatinizi çekmek istiyorum- mevcut tesislerdeki atık ısının değerlendirilmesi hususunda kojenerasyon tesislerinin devreye alınması, kojenerasyon yatırımlarının yapılması konusunda büyük sıkıntılar doğuracağı inancında olduğumuz için bu iki tanımın özellikle tanımlar bölümünde yer almasını istiyoruz.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Değirmendereli'nin de herhâlde ilavesi var, onu alayım.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet.

Sayın Başkan, bu önerge gerçekten çok önemli. Bu otoprodüktör ifadesi ve otoprodüktör grubu bu yasada değiştirilmiş, üretici olarak öngörülmekte. Tabii, burada otoprodüktörler özellikle organize sanayi bölgelerinde ve otoprodüktör grupları özellikle bu tip yerlerde enerjilerini daha ucuza mal etmek üzere kurulmuş oluşumlar yani bizim sanayimizin başka ülkelerin sanayileriyle rekabet etme gücünün en temel kaynağını oluşturuyor bu gruplar. Yani bu gerçekten otoprodüktörlerin kalıp bu kategorideki üretimlerin devam etmesi sanayicimizin rekabet gücünü artırması açısından çok önemli. Zira öbür yasadaki hâliyle devam ettiği, bunu o şekilde geçirdiğimiz durumda yani kendi elektriğini üreten grupların dağıtım şirketlerine de bir ödeme yapma mecburiyeti geliyor. O zaman, otoprodüktörlüğün kendi üretimini yapmasının bir cazibesi kalmıyor ve sanayicinin rekabet gücünü de azaltıcı bir durum ortaya çıkıyor.

Ayrıca, arkadaşımızın da söz ettiği gibi bu kategoride bizim enerji verimliliğine önem vermemiz, orada da, sanayide de özellikle kojenerasyonu desteklememiz açısından bu tanımların burada yer alması -ileride de, ileriki maddelerde de bunların hayat bulmasını sağlayacak önerilerimiz olacak- bu bakımdan gerçekten çok önemli ve yine diyorum yani burada iktidar muhalefet demeden iyi bir şey yapmak istiyorsak önümüze gelen bu yasa'yı yani değerlendirmek mecburiyetinde, önümüze gelen bu yemeği yemek mecburiyetinde olmadığımızı göstermenin en önemli kritik noktalarından biridir bu.

Teşekkür ederim ve iktidar partisi arkadaşlarımızın da buna gerekli özeni, hassasiyeti göstereceğine inanıyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Şimdi, otoprodüktörlerle ilgili Hükûmete bir söz vermek istiyorum. Kanun tasarısında otoprodüktörün ismi kaldırıldı, otoprodüktörün işlevi aynen devam ediyor. Şöyle bir bilgi edindim: Eğer, bir organize sanayi bölgesi veya herhangi bir firma ister yenilenebilir, ister başka kaynaklardan kendi enerjisini teminen bir santral kurduysa ve bu dışa satım yapmıyorsa, hatta satım, çıkış yapmıyorsa zaten aynen yatırımına devam edebiliyor yani otoprodüktör gibi yatırımına devam ediyor, bu yenilenebilir enerji dahi olsa. Ancak biz otoprodüktörlerin tamamını -zaten kanunun ileriki maddelerinde var, açıklık olsun diye söylüyorum yani bu önemli kayıtlara girsin- dışa satacaksa yani fazlasını dışarıya satacaksa o zaman lisans alma gerekliliği ortaya çıkıyor. Böyle bir bilgi vardı bizde. Lütfen bu konularla ilgili bir açıklama yaparsanız onun üzerinden bir tartışma yapıp karara varalım.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, tasarıyla getirilen en önemli değişikliklerden bir tanesi de otoprodüktör kavramının kanun kapsamının dışına çıkarılmasıydı sizin de ifade ettiğiniz gibi ama otoprodüktör niteliği taşıyan, vasfı taşıyan üretimlerin korunması yine tasarı içerisinde mümkün. Tasarının 7'nci maddesinin üçüncü fıkrasında ürettiği elektriği iletim veya dağıtım sistemine çıkmadan kullanması kaydıyla bu ürettiği elektriğin satış sayılmayacağını, enerji satışı olarak değerlendirilmeyeceğine ilişkin bir düzenleme var. Belki ileride önergeyle bunun kapsamı biraz daha açıklığa kavuşturulabilir ama otoprodüktör kavramı dışarı çıkartılarak satış amaçlı elektrik üretiminin tamamının lisans kapsamında düzenlenmesine matuf bir anlayışla bu tasarı hazırlandı. Dolayısıyla, otoprodüktörlükten kaynaklanan haklar ortadan kaldırılmıyor ama otoprodüktör kavramı ortadan kaldırılıyor, otoprodüktör gerçek anlamına kavuşturulmak amaçlanıyor.

BAŞKAN - Evet. Alim Hocamın söz talebi var.

Buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Verilen önergenin lehine söz aldım. İleriki maddelerde de otoprodüktör ve otoprodüktör grubuna atıfta bulunan bazı düzenlemeler yer alıyor. Şimdi, kanun yapım tekniği açısından atıfta bulunduğunuz bir tanımları siz kaldırırsanız kendimizi inkar ederiz demektir. Yani burada bu önergeyle bu tanımın yer almasının zaten kanunun içeriğine bir müdahale anlamında algılanmaması ve yanlış anlaşmaları, yanlışlıkları önleme adına mutlaka bu tanımların yerleştirilmesinin yerinde olacağını düşünüyorum.

Bir de özellikle Hükûmet temsilcilerimizden hâlen otoprodüktör veya otoprodüktör grubu altında kendi ihtiyacını karşılayacak enerji üretimini yapan işletme sayısı nedir? Bunların mevcut kapasiteleri ne düzeydedir ve bu tasarı gerçekleşir ise bunların bazı hukuki hakları, kanuni hakları nasıl korunacaktır? Herhangi bir şekilde yargıya intikal olursa Hükûmet bu sorunu nasıl çözecektir? O nedenle bu önergeyle eklenmek istenen tanımların gayet iyi niyetle ve şimdiye kadar kazanılmış bazı hakların korunmasına yönelik bir teklif olduğunu düşünüyorum. O anlamda önergenin lehinde bu sözü aldım.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkanım, sizin yapmış olduğunuz aşağıda toplantı salonunda, bir toplantımız vardı. Bu toplantı salonunda otoprodüktör uygulamasının kaldırılmasına ilişkin yanlışlığı anlatan otoprodüktörleri temsilen arkadaşlarımızın konuşmalarını dinledik. Oradan edindiğimiz, onların verdiği bilgiler çerçevesinde bugüne kadar Hükûmetin teşvik ettiği bir işletmenin, bir sanayicinin hem elektriğini hem ısı olarak, buhar olarak kullanabildiği kendi fabrikasının bazen atıklarından, bazen başka kaynaklardan kullanarak yapmış olduğu enerji üretimiyle ilgili bu olay öyle bir şekilde sanayimiz tarafından kabul görmüş ki rakam 40 milyar kilovat saate gelmiş otoprodüktörlerin bugünkü üretim kapasitesi.

Şimdi, birden bu yasayla hem bunu kaldırıyoruz hem bundan sonra yeni otoprodüktör açılmasına izin vermeyecek yasal düzenlemeler yapıyoruz.

BAŞKAN - Tam tersi, tam tersi. Yanlış oldu.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamamen kolaylaştırılıyor.

BAŞKAN – Yok, yok, yanlış oldu. Tam tersi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok yani benim çalıştığımдан bildiğim o. Siz yanlış dediğinizi bana buradan anlatın nasıl yanlış...

BAŞKAN - Tamam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bugüne kadar olanlar tak kestiriliyor, bundan sonra verilmiyor, aynen böyle. Bugüne kadar olunmuş olanların hakları korunmaya çalışılarak kojenerasyon sistemi içerisinde yeni otoprodüktör yapılması istenmiyor. Neden? Çünkü dağıtımda mevcut 200 milyar kilovat saatin paylaşımında, piyasasında otoprodüktör kendi içinde üretim yaptığı için bu pastadan pay alamayacak borsa ve dağıtım şirketleri bu anlamıyla bu yapının devamını istemiyorlar. Bu anlamıyla biz otoprodüktörü sanayicinin lehine olmuş olmasına rağmen, fabrikaların lehine olmuş olmasına rağmen şimdi tak kesiyoruz. Diyoruz ki “Yok kardeşim, bundan sonra yapma sen. Sen burada kal, bundan sonrası için biz farklı noktada yapacağız.” Arkadaşlar, hepiniz sanayicilikten geliyorsunuz, bu otoprodüktörlerin sanayiye faydası olduğu çok açık bir gerçeklik. Böyle bir gerçeklik ortada dururken siz buraya şimdi otoprodüktör tanımı... Otoprodüktör var, işlevi var, geçmiş kanunda var ama diyorsunuz ki şimdi buradan kaldırıyoruz. Niye kaldırıyoruz? Arkadaş böyle bir şey olur mu? Biz koruyacağız. Nasıl koruyacağız? İsmi dahi yok ettiğimiz şeyi koruyacağız. Böyle bir şey olmaz, böyle bir koruma da olmaz, böyle bir anlayış da olmaz. Ben bu konuda herkesin sağduyuyla düşünmesini istiyorum.

Bu kanunu incelediğiniz zaman içine girin, bakın, kanunun şeylerine bakın, yeminle söylüyorum otoprodüktör tanımlamasını bu şekilde tanıma koymazsak bundan sonra bu kanunda otoprodüktörün hiçbir işlevi kalmayacaktır, giderek onları yok eder noktaya geleceğiz. Bizim burada bakış açımız sanayinin ucuz elektrik enerji alması değil, ne kadar kilovat saat enerji dağıtıp onun piyasasının ne kadar olacağı gibi bir derde düşmüş olacağız. Bizim bakış açımız bu anlamıyla böyle olmalıdır.

BAŞKAN – Durun, netleştirelim.

O zaman, Hükûmete şu soruyu soruyoruz Komisyon olarak?

ALİM İŞİK (Kütahya) - Benim sorularımın da cevabını alırsam... Nedir bunların sayısı? Mevcut piyasadaki yerleri nedir?

OSMAN AYDIN (Aydın) - Ben bir açıklama daha yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Bir soruyu sorayım, onlar hazırlık yapsın. Size söz vereyim.

Hükûmete soru şu: Bu kanunla otoprodüktör diye tarif ettiğimiz kendi enerjisini üretenin önüne engel koydunuz mu, koyuyor musunuz? Yoksa...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Bundan sonra yeni otoprodüktör olacak mı?

BAŞKAN – Evet. Bundan sonra kendi enerjisini üretmek isteyen, kendi enerjisini istediği kaynaktan yenilenebilir veya fosil yakıttan -her neyse- üretebilecek mi? Onun için, herhangi bir lisansa tabi mi eğer hatta çıkmayacaksa, şebekeye şey satmayacaksa? Bu

konularla alakalı, bir de Alim Hocamın sorusu var, elinizde bir bilgi varsa onun da cevabını istiyorum. Bu konuda bir hazırlık yaparsanız... Ben hemen kısa kısa söz verelim, tartışmayı doğru yürütelim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Şimdi, arkadaşlar, “otoprodüktör” ve “otoprodüktör grubu” tanımını ortadan kaldırarak işin doğasını ortadan kaldırmış oluyoruz. Şimdi, tamamen kapalı devre, kendi ihtiyacını kuracak olan otoprodüktör tanımı diye bir şey ortaya geliyor. Bir yatırımı yaparken -herkes, buradaki arkadaşlarımızın çoğu sanayici- önce ne yapıyoruz? Fizibilitesini yapıyoruz. Bu yatırım ekonomik midir, değil mi? Şimdi, siz otoprodüktör tanımına sadece ve sadece “kapalı devre, kendi ihtiyacı için kullanır” ibaresini koyduğunuz takdirde o üretim tesisinde üretim makinelerinin bir arızası anında bu otoprodüktör tesisi ne yapacak? Şalterini kapatacak. Hangi yatırımda böyle bir fizibil olay var? Birincisi, bu otoprodüktör yatırımlarının tamamının elini ayağını bağlamak demektir, sınırlamak demektir, “Şu noktaya kadar gidebilirsiniz, şu noktaya gidemezsiniz.”

İkincisi; kojenerasyon tesisinin kapasitesini siz kendi ihtiyacınıza göre sınırlayamazsınız, oradaki üretilen atık ısıнын miktarı bunu belirler, esas olarak bu miktar belirler. Siz şimdi, kojenerasyon tesisinin fizibilitesini yaparken kendi sınırlarınız içinde sadece kendinizin kullanmasına yetecek olan bir sınırla sınırlandırdığınız takdirde oradaki kapasiteyi kullanamıyorsunuz. Bizim derdimiz zaten şu anda otoprodüktör” ve “otoprodüktör grubu” tanımını ilave ederek önümüzdeki maddeleri de ona uygun hâle getirip bu ülkemizin 810 bin megavat diye tahmin edilen bugünkü o atık ısını tekrar devreye sokup bunu kullanmak istiyoruz. Bu bir millî kaynak. Bunun kullanılmasının önüne sadece dağıtım şirketlerine belli haklar vereceğim kaygısıyla bu tanımları ortadan kaldırmak bu kanunun ruhuna ve anlayışına büyük bir sıkıntı getirmekte.

O açıdan, bu tanımların konulması önümüzdeki süreç içinde hakikaten sanayide, sanayicinin yapacak olduğu yatırımlarda önünü açma noktasında bir ışık... Zaten, bu tanım geçmişte bu nedenle geldi. Belli bir fazlalığını şebekeye versin, belli bir fazlalığını şebekeye satabilsin anlamında otoprodüktör tanımı getirildi. O açıdan, geçmiş kanunun ruhuna uygun bir şekilde bu tanımların tekrar hayata geçirilmesi ve konması, önümüzdeki maddelerde de uygun değişikliklerin yapılması ülkemizin kaynaklarının kullanılması açısından, atık ısıнын değerlendirilmesi açısından özellikle çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bunun hem iktidar partisi milletvekili arkadaşlar ve hem de Bakanlık personeli tarafından göz önüne alınmasını özellikle rica ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

O zaman şunu ilave edeyim: “İzole” kavramından ne anlıyoruz? Dışarıya çıkamayacak ama ihtiyacı olduğu zaman dışarıdan elektrik alabilecek mi otoprodüktörler, daha doğrusu o 7’nci maddede düzenlediğimiz... Kojenerasyonla alakalı özellikle çelik üreticilerinin talebi, tahmin ediyorum, Bakanlık tarafından da çalışıldı. O, ilgili maddeye sayın vekilimin de o hassasiyeti, tahmin ediyorum, o geldiği zaman ilave olacak gibi, o konuda herkesin bir ittifakı var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tanıma koymazsan anlamı yok ki.

BAŞKAN – Onlara bir şeye geleceğiz.

Buyurun efendim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada teknik olarak çok önemli bir konu var, Sayın Müsteşarım da bunu bilir mutlaka. Benim elimdeki bilgi, 260 adet otoprodüktörümüz var ve bunların yüzde 99’u kojenerasyon tesisleri. Yani kojenerasyonu niçin yapıyoruz? Elektrğin yanında buhar da almak, ikinci bir ürün almak için yapıyoruz. Şimdi, benim saatte 50 ton buhara ihtiyacım var ama bunu aldığım da bunu üretirken ihtiyacımdan daha fazla elektrik üretiyorum. Yani bunun kritik noktası burası arkadaşlar. Yani ben saatte 50 ton buhar üretme ihtiyacım için aynı zamanda elektrik üretiyorken benim ihtiyacımdan daha fazla elektrik üretmek mecburiyetindeyim. Yani bunun kritik noktası burası.

BAŞKAN – Tabii, o da onun çıkışı için işte.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Yani şimdi ben ne yapacağım? Üretim, kendi tesisimi, toprağa mı vereceğim bu elektriği.

BAŞKAN – Onun çıkışına müsaade var.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Şimdi bu bir.

İkinci bir konu da: Biz, biraz ileride, mesela 0,5 megavattan rüzgârları 1 megavata çıkaracağız, bu çok doğru bir şey, belki yukarıya çıkaracağız. Burada da aynı şey söz konusuydu. Yani oradaki üretici, ihtiyacı 1 megavat olduğunda ihtiyacımdan fazla üretebilir, ihtiyacımdan fazla ürettiğini de dağıtım şirketi alacak. Yani otoprodüktör kategorisinde de benim fazladan ürettiğim elektriği niye sisteme satamayabilirdim? Yani bu bir olumsuzluk. Bu tamamen gerçekten çevre kirliliği açısından da çok büyük katkısı olan, mesela sadece bizim otoprodüktörlerimiz karbondioksit salımını 9 milyon ton azaltmış durumda. Yani çevreyle uyumluluk açısından da

bu kojenerasyon tesislerinin üretimini önünü kesmiş olacağız burada. Yani bu bakımdan bir de yani arkadaşımın da söz ettiği gibi, 40 milyar kilovatsaatlık bir üretimi var insanların ve yani yaklaşık yüzde 25'i civarında bu kategoride yani dağıtım şirketlerinin arzularına sanayimizin rekabetini feda etmeyelim. Yine söylüyorum, iktidar partisi arkadaşlarımızın da bu özeni göstereceklerine...

Bu yasanın en kritik olan noktası da budur. Eğer "Biz kendi öz kaynaklarımıza dayalı üretim yapacağız, kendi sanayimizi destekleyeceğiz, uçuracağız." diyorsak bunları koymak durumundayız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sektörden de bir şey dinlemek istiyoruz.

BAŞKAN – Bir saniye, müsaade edin efendim. Vereceğim söz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; şimdi ben de aşağıdaki bilgilendirme toplantısına sonuna kadar katıldım, oradaki sektör temsilcilerinin görüşlerini de dinledim. Tabii, bir tanımdan ziyade içeriği ve anlamı benim için çok önemli. Yani bu içerik ve anlam neyi ifade ediyor? Otoprodüktör veya kojenerasyon dediğimiz sistemler tamamen ürettikleri enerjiyi herhangi bir şekilde sahip oldukları tüketim tesislerinin ihtiyacı için kullanma anlamı taşıyor. Dolayısıyla, kanun eğer bunu yok etmiyorsa -ki, 7'nci maddenin üçüncü bendinde var, bu daha da düzenlenebilir o madde geldiğin zaman problem değil- aynı zamanda eğer fazla enerji üretiyorsa bunu satma, serbest piyasada ve rekabet eden piyasada satma -belki daha uygun fiyatla satacak- daha uygun fiyatla da alma ihtiyacı doğuruyor yani aynı zamanda bunlara bir ticaret hakkı da tanıyor ama kendi tüketim tesisleri için harcanan enerji bir satış kapsamında değerlendirilmiyor benim anladığım kadarıyla. Dolayısıyla, burada otoprodüktör kavramının anlamı korunuyor, geliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok net.

Hükûmete ben, bu otoprodüktör ve eleştirileri bizim hazırladığımız... Yani şimdi orada şöyle bir şey: Sanayi tesisi kendi ihtiyacını karşılayacak mı? İki: Eğer sisteme enerji satacaksam yani fazlasını sisteme satmak istiyorsam ne olacak? Yalnızca kendi ihtiyacımı karşılıyorsam istediğim enerji yatırımını yapabilecek miyim? Enerjim eksik kaldığı zaman sistemden enerji alıp kendimi tamamlayabilecek miyim? Dolayısıyla, bu soruların cevabını istiyoruz.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, öncelikle otoprodüktör lisanslarının güçlerine ilişkin bir istatistiki bilgiyi -sayın üyelerimiz soru sormuşlardı- onu kısaca ifade edeyim: Otoprodüktör lisanslarının toplam gücü 2002 yılında 4.541 megavat iken 2012 yılı sonu itibarıyla bu güç 3.204,4 megavata düşmüştür, kurulu güç içerisindeki payları da yüzde 5,6'dır. Toplam 178 adet santral -tüzel kişilik bazında daha az olabilir ama toplam 178 adet ünite diyebiliriz- "otoprodüktör lisansı" adı altında şu anda faaliyette bulunuyorlar.

Sorularınıza gelince: Öncelikle şunu ifade ederek başlamak isterim, şu anki otoprodüktör lisansı sahibi olma bir ayrıcalık ifade etmekten daha çok bir kısıtlama içeren bir ifade. Nedeni de şu: Birçok otoprodüktör lisansı fazla üretimlerinin ne kadarını piyasaya satabilecekleri konusunda her yıl EPDK tarafından belirlenen oranlara tabi olmak durumundaydı. Dolayısıyla, fazla üretimlerini, kendi ihtiyaçlarının ötesindeki üretimlerini satma konusunda önemli kısıtlarla karşı karşıya kalma durumu söz konusuydu. Oysa tasarıda yer alan düzenlemeler kapsamında, sanayi tesislerinin kendi ihtiyaçları için elektrik üretim tesisi, hangi kaynağa dayanırsa dayanırsın, kurmalarının önünde herhangi bir engel bulunmuyor. Bu, 7'nci maddenin üçüncü fıkrasında düzenlendi. Sektörle yapılan görüşmeler sonucunda alınan önerilerle o maddenin kapsamı birazcık daha, yeniden düzenlenerek daha anlamlı hâle getirilmeye çalışıldı. Dolayısıyla, sanayi tesislerinin kendi ihtiyaçları için üretim yapmak amacıyla herhangi bir elektrik üretimi yatırımı yapmalarında bir engel söz konusu değil.

Sisteme bağlanma konusuna gelince: Bunlar zaten sisteme bağlı olacaklar. Eğer tabii ki herhangi bir sanayicimiz sisteme bağlanmamayı tercih ederse bu da kendi tercihidir ama sisteme bağlanacaklar sisteme bağlandıklarında kendi ihtiyaçları kadar elektrik üretilmediklerinde sistemden elektrik alabilecekler, fazla ürettiklerini de satabilecekler ancak bu satış enerji satışı olarak addedilecek. Diğer elektrik üretim lisansına sahip tesisler elektriklerini nasıl satıyorlarsa sisteme bağlandıklarındaki sattıkları elektrik de aynı kapsamda değerlendirilecekler.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Bunlar ayrı bir şirket kurmak zorunda kalacak mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Hayır, ayrı şirket kurmak zorunda kalmayacaklar.

Dolayısıyla, sanayicilerin bu anlamda yatırım yapmasının hem önü açıldı hem de fazla elektriklerini rahatlıkla satabilmeleri... Çünkü bazen sistemin gereği olarak özellikle kojenerasyon tesislerinde tükettiğinden fazla elektrik üretimi söz konusu olabiliyor, bunların da rahatlıkla sisteme satabilmelerinin önü açılmış oldu.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) - Satamıyorlardı değil mi Sayın Müsteşarım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Evet, satmalarının önünde kısıtlar vardı.

BAŞKAN – Tahmin ediyorum, birçok şey aydınlandı.

Sayın Susam, herhâlde bir...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Söylesinler onlar, ondan sonra bir şey...

BAŞKAN – Evet, TOBB'dan...

TOBB ENERJİ SEKTÖRÜ MECLİSİ BAŞKAN YARDIMCISI ALPAY ÜNAL – Bizim 59 tane sektör medisimiz var. Biz buraya gelmeden önce onlarla istişare ettik bu konuyu. Herkesin bir endişesi var bu otoprodüktör lisansının kaldırılmasıyla ilgili ama bunun nedeni şu: Sanayici bu şekilde yüzde 20-25'e varan bir indirimli elektrik kullanmakta. Aslında, burada bir ticaretten ziyade kendi sanayi tesisinin daha rekabetçi ortamda bir faaliyet göstermesini sağlamakta ama biraz önce...

BAŞKAN – Bir engel var mı şu anda?

TOBB ENERJİ SEKTÖRÜ MECLİSİ BAŞKAN YARDIMCISI ALPAY ÜNAL – Biraz kısıtlar var.

BAŞKAN – Nerede? Aksine artmış...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Söylesin, niye baskı yapıyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, dur, dinleyelim de aydınlığa çıksın, ben de anlayayım yani ben de sanayiciyim neticede.

TOBB ENERJİ SEKTÖRÜ MECLİSİ BAŞKAN YARDIMCISI ALPAY ÜNAL – Şimdi şöyle: Sayın Müsteşarımızın bahsettiği maddenin üçüncü bendindeki kısmı eğer genişletir, daha net bir hâle getirirsek biz sektör olarak memnun kalacağız. Şu anda orada bizleri... Biz yazılı olarak da bunu hemen sunarız.

BAŞKAN – 7'nci maddenin üçüncü fıkrasıyla ilgili bir öneriniz var, değil mi?

TOBB ENERJİ SEKTÖRÜ MECLİSİ BAŞKAN YARDIMCISI ALPAY ÜNAL – Evet, onun açılmasını istiyoruz. Yani biraz daha kavramların açılmasını, bir de mümkünse biz sizlere bu kojenerasyon sistemlerinin sanayici açısından önemini arz eden bir bilgi notu vermek istiyoruz.

Yani bizim şu anda durumumuz bu.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, önce o toplantıda aldığım notları sizlerle paylaşmak istiyorum, Kojenerasyon Derneği Başkanının notlarını, diyor ki: "Enerji tüketildiği yerde üretilmelidir. 7.120 megavat enerji üretim kapasitemiz var. Bunu 40 milyar saat enerji şeklinde bugün üretiyoruz ve daha 7.500 megavat şu an kurulu sistemde kurulabilecek kapasitemiz var." Yani mevcut kapasitesinin 1 katından daha fazla kapasitesi var. Kojenerasyon santralleri elektrik ve ısıyı aynı anda üretiyor ve 100 birimden 30 birim elektrik üretebilecek bir kapasiteye sahip hem ısıyı hem de enerjiyi aynı anda üretiyor. ERDEMİR, KARDEMİR ve İskenderun Demirin yatırım müdürü Uğur Yılmaz'ın sözlerini bir kez daha okuyorum: "Üretimden çıkan ağır gazları elektriğe dönüştürüyoruz ve yüzde 98 oranında dönüştürüyoruz. 2012 sekiz aylık üretimde kendi ihtiyacımızı yüzde 60 oranında karşıladık." Bakın, demir çelik sektörünün bir yetkilisinin demir çelik gibi enerjiyi emen bir sektörde bu otoprodüktör ve kojenerasyonla yüzde 60'ını karşıladık. Bunların tanımda üretimden çıkan gazların adları zikredilerek otoprodüktörün kalmasını istiyor. Şimdi, otoprodüktör lisansının üretim lisansına dönüşmesiyle ilgili geçici 7'nci maddeyi de bir okuyalım, ondan sonra bunun üzerinde bir tanım yapalım, 7/1: "Otoprodüktör lisansı sahibi tüzel kişilere mevcut lisanslarındaki haklar korunarak 31/12/2012 tarihine kadar resen ve lisans alma bedeli almaksızın üretim lisansı verilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kuruma otoprodüktör lisansı başvurusunda bulunulamaz, yapılmış başvurular üretim lisansı kapsamında değerlendirilir."

Sayın Başkan, nasıl bundan sonra... Sizin tasarının geçici 7'nci maddesinin açık şeyi, diyor ki: "Bugüne kadar olanları biz koruyacağız ama bundan sonra siz buna başvuramazsınız ancak lisans almak suretiyle sanki bir elektrik üreticisi gibi bu noktaya gelebilirsiniz. Otoprodüktör olarak kendi sisteminiz içerisinde enerjinizi şey yapıp fazlasını sisteme verme konusunda biz sizi devre dışı

birakıyoruz.” Siz otoprodüktör tanımını da tanımlardan çıkartıyorsunuz, böylece artık mevcut yapıyı tümüyle yenisini ilave etme noktasında değil, yavaş yavaş tasfiye etme noktasına gelen bir anlayış oluyor. Onun için, bu noktada hassasiyetinizi rica ediyorum. Siz sanayici bir Başkanınız. Odalar ve Borsalar Birliğinin sanayi grubunun bu konudaki kuşkuvarı ortada. Sizin de bu konunun kafanıza tam yatmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Ben kafanız netleşsin diye söyledim, benim kafam çok net.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman netse sizden şu desteği istiyoruz Sayın Başkanım: Otoprodüktör tanımını tanımlarda koyalım, bundan sonra da otoprodüktör ve kojenerasyon sisteminin sanayici için faydalarını görmeye devam edelim.

BAŞKAN – Buyurun İlknur Hanım.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Ben gerçekten şunu öğrenmek istiyorum: “Tanımda bu olmazsa bu sistemde hakları kaybediyor.” diye bir değerlendirme mi var? Hayır. Adı bu olması bir başka şey ama lisanslı hâle getirildiği andan itibaren geçmişte hangi hakkı varsa aynı haklarını devam ettiriyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Devam ettiriyor, herhangi bir problem yok, Sayın Müsteşarımız anlatıyor.

“Korunarak” diye çok nettir. Üstelik de fazla enerjisini de rahatlıkla dağıtım sistemine verebiliyor. Buradaki birtakım baremlerde...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Vergi koyacaksınız, dağıtım sistemine alacaksınız, kayıp kaçak oranlarını gireceksiniz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Çok normal, serbest piyasa ekonomisi içinde eğer böyle bir dağıtım sistemi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kendi fabrikasında ürettiği enerjiye niye böyle bir şey...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Fazlasından bahsediyoruz Mehmet Ali Bey, kendi kullandığına herhangi bir değerlendirme yapmıyoruz burada. Fazlası da serbest piyasa ekonomisi koşulları içinde piyasa şartlarından elektriğini satar.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Bir soru soracağım İlknur Hanım’a, dolayısıyla da Hükûmete.

BAŞKAN – Buyurun.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Şimdi eğer ileride, yasanın ileriki maddelerinde hakları korunuyorsa ve mevzuat içerisinde varsa o zaman tanımlama maddesinde...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Genel bir tanımlama getirdik.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Bir dakikanızı rica ediyorum.

...bunların konulmasının zararının ne olduğunu siz bana söyleyin?

BAŞKAN – Şimdi, “otoprodüktör” dediğiniz üretim tesisi değil mi? Üretim tesisi.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – İleriki maddelerde var, açıklama var, hakları korunmuşsa tanımlarda konulmasının zararı ne?

BAŞKAN – Peki, adına “üretim tesisi” demek neyi kaybettiriyor?

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Destekleme kararı var, ben onu anlatmaya çalışıyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Buradaki yapılmak istenen olay, şu anda bu kanunda otoprodüktörlere yapılmak istenen olay, sistem kullanım bedeli şu anda bu tesisler ödemiyor.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Fazlası için, sisteme verdiği için.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sistem kullanım bedeli ödemiyorlar. Kendi kullandıkları ve mahsuplaştırdıkları miktarlarla ilgili sistem kullanım bedeli ödemiyor.

Şimdi, bu kanunun ruhunda şu var: Dağıtım şirketlerini özellikle ön plana alıyoruz, üretim şirketlerini yok. Bütün dağıtım şirketlerini ön plana aldığımız için sistem kullanım bedeli otoprodüktör tesislerinin en büyük teşviklerinden bir tanesidir, en büyük avantajlarından bir tanesidir. Şimdi, bunu bu kanunla üretim şirketi şekline dönüştürerek bu otoprodüktörleri kendi kullandıkları, kendileri için ürettikleri enerjiden dahi sistem kullanım bedeli öder hâle getiriyorsunuz.

BAŞKAN – Alacak bu sistem kullanım bedeli. Kendi kullandığı elektrik santrali, kendi kullandığını...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sistemin üzerine getiriyorsunuz, üretici şirket...

BAŞKAN – Evet, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Kendi tükettiği, kullandığı enerji için bir sistem kullanım bedeli falan söz konusu değil Sayın Başkanım ancak dışarıya sattığı elektrik, diğer üretim tesisleri nasıl satıyorsa ki, eskiden, şu anki durumda bu zaten kısıtlıydı, otoprodüktör açısından kısıtlıydı...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Hayır, hayır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – ...şimdi bu imkân sağlanmış olacak.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Şimdi, otoprodüktör şirketlerini üretim şirketi hâline getirerek, üretim şirketi şekline dönüştürerek bunu zaten doğal olarak sağlıyorsunuz. Üretim şirketi ne demek? Sisteme enerji üreten, veren şirket demek. Üretim şirketi hâline getirdiğiniz zaman sistem kullanım bedelini direkt olarak kendi tükettiği miktar üzerinden dahi tahsil eder hâle getiriyorsunuz dağıtım şirketine.

BAŞKAN – Yani öyle bir şey olmadığını kayıtlara geçirmek için ben özellikle sordum ve öyle bir şey olmadığı söyleniyor. Hemen, çok kısa buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, zaten kısa soracağım da beni özellikle sınırlamanızı anlamıyorum.

BAŞKAN – Yok, sınırlamadım. Yani bu haddimiz değil sınırlamak, mümkün değil.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şunu ifade etmek istiyorum. Bu şirket enerjiyi üretiyor, kullanıyor, fazlasını satıyor, eksik geldiği zaman da alıyor, bunlar mahsuplaşıyorlar, öyle değil mi?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Şu andaki sistem.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şu andaki sistem.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Hâlâ öyle.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, tamam, hâlâ öyle, kanun çıkmadığı için. Kanun çıktığı takdirde ne olacak?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Üretim şirketi hâline dönüşecek.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biraz önce dediğiniz 43 kuruşu ödeyecek mi? Buradaki hikâye bu.

BAŞKAN – Evet, bu sorunun da cevabını alalım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yanlış mıyım, yani bu ifadeler yanlış mı?

BAŞKAN – Doğru.

Bu sorunun da cevabını alalım.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Kendi tükettiğiyle ilgili de.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İşte onu söylüyorum yani.

BAŞKAN – Sayın Bakanlıktan bu sorunun da cevabını alalım, önemli bir soru.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Şu anda otoprodüktör lisansı sahipleri sisteme elektrik sattıklarında bu bir satış oluyor, aldıklarında da alış fiyatından, normal piyasa fiyatından satın alıyorlar, herhangi bir mahsup sistemi söz konusu değil.

Ben soruyu tam olarak anladığımı zannetmiyorum Sayın Başkanım.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Sayın Müsteşarım, kendi içleri içinde kullandıklarında bu bedeli ödeyecekler mi ödemeyecekler mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Kendi içlerinde kullandıklarında herhangi bir sistem kullanım bedeli, herhangi bir dağıtım bedeli, herhangi bir başka ilave bedel ödemeyecekler.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Bundan sonra ödeyecekler mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bundan sonra da ödemeyecekler.

BAŞKAN – Efendim, ben tekrar bir özetleyeyim, Sayın Müsteşarımız da lütfen takip etsin. Arkadaşlar, çok net kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Herhangi bir işletme kendi enerjisini üretmek adına yatırım yapabilir, kendi enerjisini üretir ve herhangi bir sistem bedeli vesaire filan ödemez. Eğer bu firma kendi ürettiği bu tesisle alakalı eksik enerjisi varsa ihtiyacı olduğu zaman sisteme bağlanıp oradan enerji alabilir. Piyasa ne ise o fiyatlardan alacak. Eğer fazla ürettiği enerji varsa onu da hatlara çıkıp diğer üretim firmaları nasıl satıyorsa o şekilde de satacak. Tamam mı efendim? Aynen böyle midir?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İkinci kısmını, 7/B'nin ikinci kısmını okuyun, geçici 7'nci maddenin ikinci kısmını okuyun. Okuyayım mı?

BAŞKAN – Okuyun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 1'inci maddeyi okumuştum biraz önce. “Yeni lisans kapsamında değerlendirilir, lisans verilmez.

2) Bu kanun yürürlüğe yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilen kuruluşlar tarafından işletilmekte olan tesisler için mülga 4628 sayılı Kanun hükümlerine göre verilen otoprodüktör lisansları üretim lisansına dönüştürülür ve satış işletme hakkı devir sözleşmelerinde belirlenen hususlar üretim lisansına dercedilir. Lisans sahipleri bir takvim yılı içinde elektrik enerjisi üretim miktarının en fazla yüzde 20'sini piyasaya satabilir.”

BAŞKAN – Evet, otoprodüktördür de ondan yani senin ifadenle.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Arz güvenliği açısından ihtiyaç duyulacak hâllere münhasır olmak üzere kurul bu oranı artırabilir.” Yani bu kanunla otoprodüktörü buduyorsunuz, bu kanunla otoprodüktörü sistemden çıkartıp kendi sistemini bile lisans aldıktan sonra dağıtım şebekesi içerisinde değerlendirebilecek noktaya giden bir konuma geliyoruz. Dikkatlerinizi çekiyorum. Oy gücünüz, sayınız fazla olabilir ama tarihe geçmesi için burada bunun altını çiziyorum, bir kez daha herkesi uyarıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Son söz Alim Hoca'nın.

Buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de 9 Ocak 2013 tarihindeki bilgilendirme toplantısında notlar almışım Sayın Susam'ın dediğine benzer. Türkiye Kojenerasyon ve Temiz Enerji Derneği Başkanı Özkan Ağış Bey'in ifadesiyle, madde 7'ye 1 otoprodüktör maddesidir, dolayısıyla bunların iptaliyle ilgili maddedir. Dünya ortalama termik verimliliği yüzde 30, kojenerasyon tesislerindeki verimliliğin yüzde 21 olduğunu ve enerjinin mutlaka tüketildiği yerde üretilmesi zorunluluğundan yola çıkarak bu tesislerin desteklenmesi gerektiğini ifade etmiş. Ben şimdi şuradan sormak istiyorum: Bu kanun tasarısı içerisinde otoprodüktör ve otoprodüktör grubu tanımının çıkartılmasının gerekçesi nedir? Yer alsaydı veya bu önergeyle bunu koysak ne kaybederiz, şimdi çıkartmakla ne kazanıyoruz?

Bir de varsa TETAŞ Genel Müdürü veya ilgili daireden şu mahsuplaşma işini bize bir açıklarsa memnun olurum. Yani otoprodüktörlerin şu andaki avantajı neydi, bu kanunda bu tanım çıkartılmayla ne kaybedecekler veya biz ne kazanacağız? Bunu özellikle öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sabahtan beri onu konuştuk işte.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Hayır, hiçbir şey anlamadık biz.

BAŞKAN – Yani biz çok iyi anladık. Ben sizi de anladım, onu da anladım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Efendim, bu kanunda otoprodüktör neden çıktı, ben onun cevabını istiyorum. Yani şu anda bu tasarıda otoprodüktör ve otoprodüktör grubunun yer almamasının gerekçesi nedir? Hükümet onu açıklarsa memnun olurum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Otoprodüktör niye çıktı, cevabını alalım.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, Sayın Bakanımızın da genel görüşme sırasında ifade ettiği gibi, bu tasarı bir piyasa tasarısı olma özelliği taşıyor. Yani sektörün ihtiyaçlarını ve çağdaş düzenlemeleri içerecek şekilde hazırlanmış bir tasarı. Dolayısıyla, bu tasarı içerisinde EPDK'nın kuruluşuna ilişkin hükümler de yer almıyor. Dolayısıyla, sektörün daha düzenli, daha derli toplu bir yapıya kavuşturulması amacıyla, o çerçeveye bir çerçeve olması amacıyla hazırlanmış bir tasarı. Otoprodüktör lisansı, sistemde bir negatif ayrımcılığa yol açıyordu. Bu negatif ayrımcılığı, tabiri caizse - burada tam bu ifade yerini buluyor- bunu ortadan kaldırmaya matuf bir düzenleme. Ne şu anda otoprodüktör lisansı adı altında kendi ihtiyaçları için üretim yapanların bir mağduriyeti olacak ne de bir mahsuplaşma vardı da ortadan kalkıyor şeklinde bir hak kaybı söz konusu. Şu anda bir mahsuplaşma, otoprodüktörlerin yaptığı bir mahsuplaşma söz konusu değil. Sisteme verdikleri elektrik ile aldıkları elektrik arasında bir mahsuplaşma söz konusu değil. Kendi ihtiyacı için elektrik üretimi, yatırımı yapmak isteyen sanayicilerimiz bunları daha güvenle, daha öngörülebilir şekilde yapabiliyor olacaklar bu düzenlemelerle.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeye katılıyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (t) bendindeki "Merkezi Uzlaştırma Kurulu'su'nun" "Merkezi Arabulucu Kurulu'su" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alim Işık

Bahattin Şeker

Emin Haluk Ayhan

Kütahya

Bilecik

Denizli

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutalım Alim Hocam?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Mali işlerin dışında da arabuluculuk ihtiyacı olabileceği düşünülmüştür.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, geçmeden önce, eğer bu üslupla gidecekse, muhalefetten gelen ne olursa olsun, doğru da olsa reddedilecekse bizim burada bulunmamızın hiçbir anlamı yok.

BAŞKAN – Evet, önergeyi okutuyorum:

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bunu bir baştan belirleyelim: Eğer Bakanlık, biz her halükârda geldiysek ve bunu geçireceğiz anlayışıyla Hükûmet bu Komisyona dayatacaksa bizim burada bulunmamızın bir anlamı yok.

BAŞKAN – Hiçbir şey dayatmıyoruz, burada enine boyuna her şeyi tartışıyoruz.

Evet, önergeyi okutuyorum; buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan (1/724) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (u) bendinde yer alan "mülga" ifadesinin bentten çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Üzülmüş

Mustafa Öztürk

Konya

Bursa

Gerekçe: 4628 sayılı Kanun, henüz mülga edilmemiştir.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum:

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nedir, bir soracağız.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Hükûmet neye katılıyor? Niye yazdın? Mülga olmamış kanunu bu Hükûmet yazarken bilmiyor muydu?

BAŞKAN – Bir dakika, sakin ol canım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Olur mu öyle şey!

BAŞKAN - Söz vereyim de konuş yani bağırmana gerek yok ki Alim Hoca. Akşamın bu saatinde birbirimize bağırıcaksak burayı yürütemeyiz.

Buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi Hükûmete buradan soruyorum: Bu kanunu hazırlarken içinde her türlü düzenlemenin yer aldığı yürürlükteki Kanun'un mülga olduğunu bilmiyor muydu veya olmadığını? Şu anda piyasayı düzenleyen Kanun'un yürürlükte olduğunu bildiği hâlde buraya "mülga" demesinin bir gerekçesini açıklaması lazım Hükûmetin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Onu çıkarıyor işte şimdi.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Neden koydu, neden?... Kim çıkarıyor?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kim çıkarıyor? Hükûmet çıkarmıyor ki, belki Hükûmet istemeyecek.

BAŞKAN – Hayır, milletvekili teklif ediyor. “Katılıyorum” dedi ve ben de “Oylarınıza sunuyorum.” dedim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tasarı Hükûmet tasarısı.

BAŞKAN – Yani elbette tasarı Hükûmet tasarısı, teklifi veren milletvekili.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hükûmet bu işi ciddiye almamış o zaman.

BAŞKAN – Ben milletvekiline soruyorum, gerekçeyi okutuyorum. Bakanlık makamına soruyorum “katılıyorum” diyor. Onların katıldığı önergeyi de oylarınıza sunuyorum. Ne yapabilirim ben?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Biz de diyoruz ki “Bu Hükûmet bu kanunu hazırlarken yürürlükteki kanunun kalkmadığını bilmiyor muydu?”

BAŞKAN – Yani oraya soralım, bağırmadan soralım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gayriciddi canım...

BAŞKAN – Ne münasebet gayriciddi, lütfen...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gayriciddi.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Sehven yazılmış...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sehven yazıldıysa, o zaman “otoprodüktör” sehven çıkılmıyor, bu “mülga” sehven yazılmış oluyor. Yani bunu kabul etmemiz mümkün mü değerli arkadaşlar?

BAŞKAN – Evet Hükûmet, buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Efendim “mülga” kavramı sehven, hataen orada kalmıştır, bu benim hatamdır. Başka ne söyleyebilirim ki bu konuda? Redaksiyonla düzeltilabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Hükûmetin katıldığı önergeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, hata yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Hatamız varsa da yapıyoruz; Komisyonun marifeti bu!

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gayriciddi Hükûmetin yaptığı...

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanun Tasarısının 3'üncü maddesinin (v) bendindeki "Organize Toptan Elektrik Piyasaları" cümlesinden "toptan" kelimesinin çıkartılarak "Organize Elektrik Piyasaları" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alim Işık

Bahattin Şeker

Emin Haluk Ayhan

Kütahya

Bilecik

Denizli

BAŞKAN – Alim Hocam, gerekçeyi mi okutalım?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Kapsamın daha geniş tutulması düşünülmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Buyurun Alim Hocam.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, bu düzenlemeyle, zaten içerisinde hem “toptan” hem “perakende” diyorsunuz. Şimdi “Toptanı kaldıralım, sektörü daha rahatlatalım.” diyoruz. “Katılmıyoruz” diyor. Neden katılmadığını sormak istiyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Hükûmet buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hükûmet, bürokrasinin üzerine atıyor, kaçıyor.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Sayın Başkanım, bu ifadeler uluslararası terminolojide kullanılan ifadeler, o yüzden kanun kapsamında düzenlenmiş ifadeler. O yüzden katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, Hükûmete bir sorum var: Perakende satanlar ne olacak o zaman? Sadece toptanları düzenlediğine göre perakende satanlar ne olacak?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Burada organize piyasalarda işlem gören elektrik toptan elektriktir. Perakende satış, kanunun diğer maddelerinde ayrıca düzenlenmiştir efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Peki o tanımda “toptan ve perakende” diye devam ediyor, onu ne yapacağız? O zaman onu çıkaracağız “perakende”yi. Yani şu anda tasarıdaki tanımı okursanız “toptan ve perakende” ifadesi var. Biz diyoruz ki “toptan”ı çıkaralım hem perakendeyi hem toptanı kapsasın.

BAŞKAN – Tamam.

ALİM IŞIK (Kütahya) – O zaman tanımın da değişmesi lazım, yani direkt bu anlam kabul ediliyorsa.

BAŞKAN – Peki, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/724) sayılı Tasarının 3'üncü maddenin 1. fıkrasının (v) bendinde bulunan “İstanbul Menkul Kıymetler Borsası” ifadesi “İstanbul Borsa AŞ” olarak değiştirilmiş “gün içi piyasası” ibaresinden sonra gelen “tezgâh üstü piyasaları” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Kemal Değirmendereli
Edirne

Osman Aydın
Aydın

Ümit Özgümüş
Adana

Mehmet Ali Susam
İzmir

BAŞKAN – Sayın Özgümüş, buyurun.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle 30/12/2012 tarihinde İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ismi Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında Borsa İstanbul oldu ama yasa tasarısında hâlâ İstanbul Menkul Kıymetler Borsası geçiyor, onun bir düzeltilmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Doğru, redaksiyon kapsamında onu şey edeceğiz, vereceğiz düzeltip.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – O çok önemli değil ama asıl önerge verdiğimiz başka tehlikeli bir madde var burada; o madde de (v) bendinde geçen, organize toptan elektrik piyasaları içerisinde birçok piyasa sayılırken orada “tezgâh üstü piyasaları” diye geçiyor. Türkiye’de tezgâh üstü piyasaları kavramı ve tezgâh üstü piyasası kanunu yok. Bu, zaman zaman Sermaye Piyasası Kanunu kavramında moda bir kavram olduğu için Türkiye’ye getirilmeye çalışılan işte, ecnebinlerin “Over Counter Market” dedikleri, onun da Türkçeye çevrilmiş şekli ama Türkiye’de böyle bir kanun çıkmadı. Birkaç defa Sermaye Piyasası tarafından çıkarılmaya çalışıldı. Bu, tamamıyla yani Batı’daki Türkçeye çevrildiği şekliyle çok farklı bir kavram, çok farklı yasası, düzenlemeleri olan farklı bir piyasa ve eğer bu Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde gelmiş olsaydı burada yarım saat onun tehlikesini ve Türkiye’de küçük sermayedarların bu piyasa kapsamında nasıl çarpılacağını, Türkiye’de nasıl yeni Selçuk Parsadanların çıkacağını anlatabilirdim yarım saat ama farklı bir kanunda.

Şimdi burada, Türkiye’de böyle bir kanun yokken, tezgâh üstü piyasa kanunu kavramı, piyasası, işleyişi yokken bu yasanın içerisinde araya sıkıştırılmış olmasından, yine biraz evvel anlattığım şekilde biraz böyle ben bu yasadaki dolayı sürekli çapanoğlu aradığım için “Acaba ileride motosiklet buradan mı kaçırılacak?” dedim. Böyle bir piyasa, böyle bir kavram, böyle bir yasa olmadığı için de onun çıkarılmasını öneriyoruz buradan. Yani bu kavram ileride yeni banker faciasına yol açacak bir kavramdır. Yok çünkü Türkiye’de böyle bir şey.

BAŞKAN – Evet, konuyla ilgili bir açıklaması var mı Hükûmetimizin?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Efendim tezgâh üstü piyasalar, elektrik piyasalarında, Avrupa’daki ve dünyadaki diğer elektrik piyasalarında kullanılan bir piyasa türü. Biz EPİAŞ’ın oluşumunda bir ayağı eksik kalmaması amacıyla tezgâh üstü, gün içi, gün öncesi piyasalarının yanında tezgâh üstü piyasaların da kullanılacağını, elektrik piyasalarının efektif bir şekilde işleyebilmesi için kullanılabileceğini düzenledik. Bütün bu düzenlemeler Sermaye Piyasası Kurumunun

düzenlemeleriyle ve denetiminde, gözetiminde, EPDK ile birlikte bunların denetimi ve gözetiminde yapılacağı için burada herhangi bir olumsuzluk görmüyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Başkan, şimdi, çok tehlikeli kavramlar onlar. Tezgâh üstü piyasa Sermaye Piyasasının denetiminde olmaz. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ya da yeni adıyla Borsa İstanbul'un denetimi dışında tezgâh üstü piyasa kavramı Batı'daki şekliyle ve Türkiye'de getirilmek istenen şekliyle İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının da denetimi dışında aracı kurumların oluşturduğu farklı bir piyasadır. Sermaye Piyasası Yasası'nda böyle bir şey yokken, Türkiye'de tezgâh üstü piyasası yokken, tezgâh üstü piyasası kavramı ve yasası yokken sizin buraya koymanız doğru değil.

Doğru olmayan bir şey daha, Sermaye Piyasasının denetiminde olacak diyorsunuz. Hayır, tezgâh üstü piyasa Sermaye Piyasasının da, Borsa İstanbul denetiminde olmaz. Ezbere konulmuş yani bu, özensiz. Daha öncekilerde olduğu gibi gayriciddi biçimde bir taraftan alınmış ve konulmuş “Belki bir gün lazım olur.” diye ama ısrarla söylüyorum ki bu tür kavramlar –Sermaye Piyasası Kanunu gelse yarım saat konuşurdum- ileride banker faciasına yol açabilecek şekilde çok tehlikeli bir kavramdır. Onun için öyle özensiz bir biçimde konulmuştur ve çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Evet, uyarınız için teşekkür ederim. Sağ olun, teşekkür ederim.

Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Katılmıyoruz efendim.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Şimdi niye katılmıyorsunuz? Yok böyle bir şey. Kanun yok, neye katılmıyorlar, yani tezgâh üstü piyasaya mı?

BAŞKAN – Hayır “Önergeye katılmıyorum.” diyor.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Önergeye niye katılmıyor?

BAŞKAN – Peki Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum:

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Başkan, teknik hata yapıyorsunuz. Türkiye'de böyle bir kanun yok, böyle bir piyasa yok. Niye katılmıyorsunuz? Yani şimdiden uyarıyorum ben.

BAŞKAN – Özel sektörden kendinizi tanıtarak....

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkan, bir şey söylüyorum.

BAŞKAN – Pardon, buyurun.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu benim önerim ya da bizim partimizin görüşü ya da buna karşı çıkmak değil. Teknik olarak yanlış olan bir şey. Olmayan bir piyasaya, olmayan bir kanuna atıfla buraya bir madde koymuşsunuz özensiz olarak; onun çıkarılmasını... Hükûmet neye katılmaz anlamıyorum ki!

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Siz kendinizi tanıttın, buyurun.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ HUKUK UZMANI YASİN EKMEK – Efendim biz TOBB olarak organize toptan elektrik piyasaları tanımından “tezgâh üstü piyasalar” ifadesinin çıkarılarak ayrıca tanımlanmasını talep ediyoruz.

Sayın Vekilimizin belirttiği gibi tezgâh üstü piyasalar denetime tabi olmayan ve organize piyasalarda yapılmayan alım ve satım işlemlerini kapsamaktadır. Bununla birlikte organize piyasalar ise arz ve talebin resmî olarak belirlendiği ve fizikî alanda bulunduğu ve belli kamu kurum ve kuruluşlarının denetimine tabi olan piyasalardır. Dolayısıyla ayrıca tanımlanması gerekmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Hükûmet buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Sayın Başkanım, organize, daha doğrusu tezgâh üstü piyasaların denetime tabi olmadığı düşüncesi son derece yanlış. Bunlar tanımlanırken zaten EPIAŞ kapsamında yapılacak hizmetlerden söz ediliyor. Burada kastedilen, elektrik piyasasında hâlen var olan ikili sözleşmelerin yapıldığı piyasa. Bu, zaten şu anda yapılan, yapılmakta olan işler. İleride serbest tüketici limitinin sıfırlanmasıyla bu işlemlerin sayısının artacağı öngörüldüğü ve bunun organize bir piyasa içerisinde yapıp denetlenmesi ve gözetlenmesi arzu ediliyor. Burada kastedilen odur.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Kastedilen başkadır, yasaya geçen şey başkadır. Yine söylüyorum bakın, sayın avukat da söyledi. Bu, Türkiye'de birkaç defa denendi. Türkiye'de birkaç defa denendi. Onun yanlış olduğu zamanında, o zaman başında

bulduğum kurum tarafından, kurumlar tarafından dile getirildi. Çok tehlikeli. Eğer istiyorsanız tezgâh üstü piyasanın ne olduğunu, niye konulmak istendiğini, sakıncalarının ne olduğunu anlatayım eğer ikna edemiyorsam.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Dinleyelim, öğrenmemizde bir mahzur yok Sayın Başkan.

ÜMIT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Bakın değerli arkadaşlar, Türkiye’de zaman zaman moda kavramlar çıkar. İşte, bunların bir tanesi inovasyondur, bir tanesi kümelenmedir, bir tanesi şudur. Batı’nın herhangi bir yerinde yeni bir kavram ortaya çıktığında bizinkiler ezberler ve ezber olarak Türkiye piyasasına geçirmeye çalışırlar. Belki Başkanın da, Mücahit Başkanın da oda başkanı olduğu zamanda çevre mevzuatları da böyleydi. Çevre mevzuatları Belçika’dan tercüme edilir, bize gönderilir ve bilemediğimiz yerleri Çevre Bakanlığına sorduğumuzda gelen cevap “Biz de bilmiyoruz.” olurdu kendileri mevzuatı hazırladığı hâlde. Bu da böyle bir mevzuat.

Şimdi, Amerika Birleşik Devletleri’nde bir Nasdaq piyasası oluştu, ikinci piyasa. Nasdaq piyasası başarılı olunca Türkiye’de yeni bir tezgâh üstü piyasa, adını biraz önce söyledim işte, ecnebilerin “Over Counter Market” dedikleri bir piyasayı kurmaya çalıştılar. Bu piyasanın işleyişi şu: Bu piyasa İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının, Sermaye Piyasasının denetiminin dışında ikinci bir piyasadır. Buradaki amaç, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının kotasyonunun şartlarını yerine getiremeyen şirketlerin Anadolu’nun herhangi bir yerinde aracı kurumlar tarafından örgütlenmiş şekliyle piyasaya girmesidir. Bunun sakıncası şudur: Bu, denetimin dışında olduğu için manipülasyona çok açıktır. Bundan sekiz on sene öncesini hatırlayın, koca devletin Merkez Bankası, Bankalar Birliği, Bankalar Birliği Denetleme Kurulu 5 tane bankayı denetleyemedi ya da piyasada adı “keriz silkeleme” olan üç beş tane büyük şirketin hisseleri üzerindeki manipülasyonu engelleyemedi denetimde olduğu hâlde, birinci kotasyonda olduğu hâlde.

Şimdi, tezgâh üstü piyasa, bu denetimlerin dışında Adana’da bu aracı kurumların oluşturduğu piyasada tahtaya çıkacak ve sabit fiyatlarla satış sunulacak olan bir piyasadır. Manipülasyona açıktır. Malatya’da, Adana’da, Samsun’da, Gümüşhane’de üç beş kuruluş para biriktiren fakir fukaranın, küçük esnafın parasını çarptıracak çok tehlikeli bir mekanizmadır. Nasdaq piyasasına öykünmüştür ama şu unutulmuştur: Nasdaq borsası, ikinci borsa New York borsasından tam yüz elli yıl sonra kurulmuştur. Birinci borsa kurulmuştur, oturmuştur, dolmuştur, doymuştur, denetim mekanizması işlemiştir ondan sonra kurulmuştur. Onun için sadece yanlış olmakla kalmaz aynı zamanda tehlikeli bir maddedir ve Hükûmetin buna katılıp katılmama diye bir lüksü de yoktur. Yok çünkü yani “tezgâh üstü piyasa” diye bir kavram, bir yasa, bir piyasa yok; çıkmadı, denendi çıkmadı. Onun için buradan çıkarılması gerekir. Bu, tercih meselesi değil, teknik bir hatadır.

BAŞKAN – Evet, Hükûmet ne düşünüyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Sayın Başkanım, biz bu ifadeyi yazarken EPIAŞ’ın yapacağı faaliyetler arasında sıralamak suretiyle yazmıştık. Ancak Sayın Vekilimin uyarılarına da kulak asmazlık edemedik, edemeyiz. Eğer böyle bir tereddüt var ise burada kastettiğimiz şey, ikili sözleşmeler kapsamında yapılan işler ki, bunlar EPIAŞ’ın altında yapılacak.

ÜMIT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – O da var orada. Gün içi piyasa ve spot piyasa yeterli; var orada.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Bunların dışında ikili sözleşmeler, üreticiler ve tüketiciler tarafından doğrudan yapılacak ikili sözleşmeler. Zaten şu anki...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Onları da yazalım, ikili sözleşmeleri.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Şu an gün içi ve gün öncesi piyasasından farklı ikili sözleşmeler, şu anda yapılmakta olan şeyler. Bunların biz EPIAŞ kapsamında yapılmasını hedefleyerek “tezgâh üstü piyasa” kavramını buraya koymuştuk ama eğer böylesine bir hassasiyet varsa... Bizim kastettiğimiz de ikili sözleşmelerdir burada kastedilen ve bu şekilde düzenleme yapılabilir efendim.

BAŞKAN – Peki, o zaman önergeyi...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Ben de bu konunun... Bu hassasiyetlere dikkat edilmesi gerektiği kanaati oluşuyor bende. Sayın Müsteşarımız da o noktada bir sinyal verdi. O konuyu biraz daha rahatlatalım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

BORSA İSTANBUL BAŞKAN YARDIMCISI AYDIN SEYMAN – Aslında Sayın Milletvekilimizin de belirttiği gibi 6362 sayılı yeni Sermaye Piyasası Kanunu'nda "OTC" adını verdiğimiz "Over The Counter" ya da tezgâh üstü piyasa kavramı yok ve genelde de sevilmeyen bir kavramdır. Ama Nasdaq, OTC olarak başlamasına rağmen şu anda ECC adı verilen bizim SPK muadili kurum tarafından denetlenebiliyor.

Aslında Bakanlığın kanun maddesinde söylemek istediği kavramla bu tezgâh üstü kavramı tam örtüşmüyor. O anlamda Sayın Müsteşarın da belirttiği gibi o kavramın çıkması Bakanlık tarafından da uygunsa mantıklı olabilir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – O zaman tezgâh üstü piyasasını çıkaralım mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- İkili sözleşmeler kavramıyla yer değiştirebilirsek efendim daha uygun olur; kastettiğimiz odur.

BAŞKAN – Peki o zaman "tezgâh üstü piyasaları" yerine "ikili anlaşmalar" ibaresi ilave edilmiştir.

Mehmet Ali Bey, bunu arkadaşlar o şekilde bir önergeyle düzeltirse onu oylayıp, kabul edelim.

Buyurun.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ UZMANI AYŞE ÇELEBİ- "İkili anlaşmalar" ibaresinin buraya girmesiyle farklı bir denetime mi tabi olacak bu durumda ikili sözleşmeler, ikili anlaşmalar?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - "Tezgâh üstü piyasa"yı çıkaralım yeter herhâlde.

BAŞKAN – Peki "tezgâh üstü piyasaları" yalnızca çıkarsak nasıl olur?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – "Tezgâh üstü piyasaları" çıkaralım en doğrusu bu. İkili anlaşmalar tanımı...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ- Takdir Komisyonun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Ümit Bey'in uyarılarına teşekkür ediyoruz. "Tezgâh üstü piyasaları"nı çıkarma önergesini, Hükûmetin de takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum:

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Müsteşarımız özellikle ikili anlaşmaların girmesini arzu ediyor. Şimdi, ondan vazgeçildi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Var zaten, var o.

BAŞKAN – Peki, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

(1/724) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (1). fıkrasında (cc) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alim Işık

Emin Haluk Ayhan

Kütahya

Denizli

cc) "Sertifika sahibi denetim şirketi: Dağıtım veya üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin bu kanun, 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca denetlenmesi için; sektör temsilcisi ve kurumsal kimlik kazanmış sivil toplum kuruluşu statüsündeki kâr amacı gütmeyen dernek, federasyon veya konfederasyon bünyesinde yer alan iktisadi işletmelerde Kurul tarafından Bakanlık görüşü alınarak belirlenen usul ve esaslara göre sertifika verilen şirketi,"

BAŞKAN – Alim Hocam, buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu önerge sizlere de ulaştığı gibi Enerji Federasyonunun da teklifini içine alan ve mevcut hâlinde bazı sıkıntı yaratacak, uygulamada sıkıntılara yol açacak bir ibarenin de yumuşatılmış hâli. "Bakanlık görüşü alınmak kaydıyla belirlenen usul ve esaslara göre sertifika verilen şirket" olarak tanım geçiyor. Bunu "Bakanlığın görüşü alınarak" yani bir EPDK diye özerk yapıya sahip bir kurumu "Bakanlık görüşü alınmak kaydıyla" diye zorlarsanız o zaman bağımsız çalışmasını engellerseniz. Dolayısıyla hem onun düzeltildiği hem de Enerji Federasyonunun özellikle kâr amacı gütmeyen vakıf, federasyon gibi bu amaçla iştigal eden sivil toplum kuruluşlarının da denetim amacıyla yararlanabileceğini öngören bir önergemiz; Komisyonun takdiri.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Hükûmet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, bu konudaki hassasiyetlere katılıyoruz. Biz de zaten Anayasa Mahkemesinin denetim maddelerine ilişkin iptal gerekçelerini dikkate alarak bu kanun tasarısı hazırlandıktan sonra bu ifadenin bütünü çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu fıkranın bütünü madde metninden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Sanırım elimizdeki önergelerin birinde de buna ilişkin bir önerge var. Dolayısıyla...

BAŞKAN – Birleştirelim mi onu?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Onu birleştirelim “çıkartılması” olarak olursa...

BAŞKAN – Diğerini de okuyun ona benzer konuyu:

Peki, o konu bir önergeyle düzenlenmiş, ona katılıyoruz aynen. Evet, şu anda, orada daha toplu olmuş, birleştiremiyorum özür dilerim. Bundan daha aykırı bir önerge var.

Peki, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum ve daha aykırı bir önergeyle düzelttik.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (cc) bendindeki “Kurul tarafından Bakanlık görüşü alınmak kaydıyla” ibaresinin “Kurul tarafından Bakanlık görüşü alınarak” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alim Işık

Bahattin Şeker

Emin Haluk Ayhan

Kütahya

Bilecik

Denizli

BAŞKAN – Alim Hocam, aynı konu herhâlde.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Konu aynı.

BAŞKAN – Konu aynı ama bir düzenleme var bunların hepsini bir araya toparlayan.

Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/724) sayılı Tasarı’nın 3’üncü maddenin (1). fıkrasının (dd) bendinde bulunan “Bir üretim şirketi” ifadesinden sonra gelmek üzere “Otoprodüktör veya otoprodüktör grubu” eklenmiştir.

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Mehmet Ali Susam

Edirne

Aydın

Adana

İzmir

BAŞKAN – Evet, yine aynı konuyla alakalı.

Osman Bey, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, evet yine aynı konuyla alakalı. Tanımlarda “otoprodüktör ve otoprodüktör grubu” tanımlarının ilave edilmesini aynı gerekçelerle istedik ve devam eden tanımlarda da bunun konulmasını istedik. Hakikaten düşüncemizi yine tekrar ediyoruz, bu maddede de tekrar ediyoruz. “Otoprodüktör ve otoprodüktör grubu” tanımlarının bu metinden kaldırılması otoprodüktörün getirdiği avantajları ortadan kaldırılıyor. Üretim şekli hâline dönüştürüyorsunuz otoprodüktörleri. Üretim şirketlerinin tamamını sistem kullanım bedeline hem kullandığı hem tükettiği kısımdan hem de sistemin verdiği kısımdan, her iki kısımdan da tekrar bu yükümlülük altına direkt olarak bu tanımları ortadan kaldırarak sokmuş oluyoruz. O açıdan otoprodüktör yatırımlarının önünde bu tanımın konulmasının bir engel, bir desteği ortadan kaldırıcı bir olay gerçekleştireceği inancındayız. Onun için bu maddelere “otoprodüktör ve otoprodüktör grubu” ibarelerinin konulmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir diğer önergeye geçiyorum ve zaten 7'nci maddede bu konuyu enine boyuna tekrar konuşacağız. O endişelerinizi, hassasiyetlerinizi kayıtlara geçme adına da 7'nci maddede uzun uzun tartışırız.

Evet, buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/724) sayılı Tasarı'nın 3'üncü maddenin (1). fıkrasının (ee) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Son kaynak tedarik tarifiesi: Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini ikili anlaşma kapsamında temin edemeyen tüketicilere elektrik enerjisi tedarikini."

Kemal Değirmendereli

Edirne

Osman Aydın

Aydın

Ümit Özgümüş

Adana

Mehmet Ali Susam

İzmir

BAŞKAN – Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle ben Sayın Müsteşarımdan bu maddeye bir açıklık getirmelerini rica edeceğim. "Son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçi den temin etmeyen tüketicilere elektrik enerjisi tedarikini." Yani burada neyi anlatmak istiyorlar? Yani biraz karışık çünkü. Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde yani 5 bin kilovatsaat galiba şimdi, 25 bin mi, 5 binin üstünde tükettiği hâlde "elektrik enerjisini son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendiren tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçi den temin etmeyen..." den ne anladınız? Ne anlatılmak isteniyor acaba? Biraz karışık oldu ve bunu daha netleştirmek için bir önerge verdik.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, buradaki düzenleme tamamen Avrupa Birliği uygulamalarına paralel bir düzenleme. Ülkemizde de serbest tüketici limitinin kademeli olarak düşürülmesi neticesinde burada hiçbir surette dağıtım şirketi serbest tüketici vasfını kazandığı hâlde -ki bu limit düşecek- dağıtım şirketlerinden, tedarik şirketlerinden enerji temin edemeyen tüketicilere, bir bakıma bir tür negatif etkiye maruz kalması söz konusu olan tüketicilere elektrik tedarikinin sağlanabilmesi amacıyla getirilmiş bir tanım. Önergede yer alan düzenleme tedariki değil, tarifeyi tanımlıyor. Kanun içerisinde bunun tarifesinin nasıl belirleneceğine ilişkin bir düzenleme de ayrıca yer alıyor tasarı içerisinde efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Müsteşarım, şöyle mi anlayalım: Bir serbest tüketici var, kendi elektriğini alıyor, serbest tüketici olarak işini götürüyor. Bu gidiyor piyasadan biriyle anlaşıyor, elektrik alımı yapıyor. Bir süre sonra bu noktada anlaşma bozuluyor, geri dönüyor, geri döndüğünde "enerjisinin tedariki" dediğimizde bu son kaynak tedariki noktası ne oluyor? Biz bunu anlamadık.

BAŞKAN – Dağıtım, dağıtım şirketi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bir kere son kaynak tedarikini yapmakla yükümlü olan ilgili bölgedeki dağıtım şirketi, ilgili bölgedeki tedarik şirketi; bunu tanımlıyoruz. Eğer bir tüketici serbest tüketici olduğu hâlde ikili sözleşmeyle, herhangi başka bir yolla elektrik enerjisini temin edemediği takdirde biz buna "son kaynak tedarikçisi" sıfatıyla elektrik teminini garanti altına almayı amaçlıyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, siz burada az önce şunu söylediniz, dediniz ki: "Bunun tarifeleri ikincil mevzuatla hazırlanacaktır." Yani ben gittim, piyasadan ucuz elektrik bulurken aldım, sonra anlaşmam bitti, döndüğümde herkesin aldığı fiyattan değil de yeni bir tarifeye mi elektrik alacağım? O zaman ne olacak bu işler?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Çok özür dilerim ama ben soruyu anlayamadım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir daha sorayım Sayın Müsteşarım.

Ben, serbest tedarikçi olarak, tüketici olarak gittim, anlaştım, diyelim ki Çukurova Elektrikten aldım veya başka birinden aldım, sonra döndüm, dedim ki: Çukurova Elektrikle benim anlaşmam bitti, ben İzmir'de iş yapıyorum, Gediz Elektrik, bana elektrik ver, dedim. Gediz Elektrik normal sanayiciye verdiği elektrik tarifesinden farklı bir tarife mi uygulayacak bana?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yok, Gediz Elektrik...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Geri döndüm.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yine bir anlaşma yapmak istiyorsa Gediz Elektrikle anlaştığı fiyat üzerinden elektriğini alacak ama eğer, anlaşamaz ise...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunu niye soruyorum biliyor musunuz? Bu maddelerin ilerisinde gerçekten böyle bir tehlike var...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, cevabımı tamamlayayım, izin verirsiniz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Pardon.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Eğer anlaşılmaz ise Gediz Elektrikle bir fiyat üzerinde anlaşamaz ise, başka bir yerden elektriğini temin edemez ise, EPDK tarafından belirlenmiş son kaynak tedarik tarifesinden dağıtım şirketi bu tüketiciye elektrik sağlamakla yükümlü hâle geliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hangi fiyattan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – EPDK tarafından belirlenmiş fiyat üzerinden, tarife üzerinden.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Nasıl belirleyecek?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Madde üzerinden, bu tasarının 17'nci maddesinde belirlenmiş durumda. (Komisyon sıralarından karşılıklı konuşmalar)

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, hayır ulusal tarife değil yalnız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Şu anda tarifeler EPDK tarafından belirleniyor.

BAŞKAN – Şimdi, şunu netleştirelim; bir konu var, netleştiriyoruz.

Hangi kurum efendim? Bu konuyla ilgili görüşünüz var mıydı? Gelmedi bize. (Gürültüler)

Buyurun.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ UZMANI KEMAL USLU – Efendim, bu son kaynak tedarikiyle ilgili maddede serbest tüketici niteliğine haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini temin etmeyen...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Etmeyen” değil, “edemeyen” diyeceksin.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ UZMANI KEMAL USLU – Burada “edemeyen” değil, kanun maddesinde “temin etmeyen” diye yazıyor. bu durumda serbest tüketici limiti sıfıra indiğinde Türkiye'deki tüm tüketiciler serbest tüketici niteliğine haiz hâle geleceklerdir, meskenler dâhil. O zaman tüm bu tüketiciler son kaynak tedarikine maruz kalacaklar diye gözüküyor. Aynı kanunun ilerdeki maddelerinde perakende satış tarifelerini ve son kaynak tarifelerini tanımlanıyor. Perakende satış tarifeleri bu son kaynak tedarikine düşmeyen yani mevcut serbest olmayan şu andaki tüketicilere uygulanan tarifeler. O durumda o tarife maddesine de gerek kalmayacaktır, onu o zaman geçici maddeye almak lazım eğer bu madde böyle kalırsa. Çünkü sadece son kaynak tarifesine kalacaktır ve ikili anlaşmalar olacaktır. Onun için bu maddenin biz tekrar gözden geçirilmesini istiyoruz, ilerideki maddelerle bağlantılı olarak.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Oradaki önerimiz konusu...

BAŞKAN – Kemal Bey, söz vereceğim, buyurun değerli milletvekili.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkanım, bizim önerimiz de tam aslında Sayın Müsteşarımın söylediği şekilde yani kanunda “Son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik sahibi, lisansın sahibi şirket dışında bir tedarikçi den temin etmeyen tüketicilere...” diyor. Bizim de önerimiz, daha anlaşılır olması için, serbest tüketici niteliğine haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini ikili anlaşma kapsamında yani bir başka şirketten temin edemeyen... Biraz önce Sayın Müsteşarımız da aynı şeyi söyledi yani arkadaşımın verdiği örnekte Ankara'dayız, gittik İzmir'den almaya kalktık, olmadı veya İstanbul'dan Boğaziçi'nden almaya kalktık gene olmadı, “etmeyen” değil de yani iradesiyle etmeyen yerine “edemeyen” anlamında tüketicilere diye ifadesinin kullanılması Sayın Müsteşarımın da doğruladığı gibi daha uygun önerimizle Sayın Müsteşarın söylediği.

BAŞKAN – “Etmeyen” yerine “edemeyen”.

Evet, buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, “edemeyen” dediğimizde bir mükellefiyet tanımlanmış oluruz ki bu durumda edemediğini nasıl ispat edeceğiz? Herhangi bir şekilde elektriksiz

kalmışsa, tedarik etmemişse son kaynak tedarikçisi sıfatıyla, nihai tüketici sıfatıyla elektrik vermekle yükümlü bir yapı var ortada. “Edemeyen” dediğimiz takdirde nasıl edemedi, edebilir miydi acaba? Birçok başka şeylerinde gündeme getirmesi söz konusu.

BAŞKAN – İster “etmeyen”, ister “edemeyen” ama her hâlükârda enerjisini vermek zorunda dağıtım şirketi.

Sayın Susam’ın herhâlde bir şeyi var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Müsteşarım, isterseniz somutlaştıralım, somutlaştırırsak hepimiz bu konuyu daha iyi anlarız ve karar vermekte daha şey oluruz.

Şimdi, ben serbest tüketici olarak piyasadan elektrik aldım, anlaşma yaptım, bir yıllık yaptım. Bir yıl sonra anlaşma yaptığım firma dedi ki yenilemede: “Fiyatlar değişti.” Bana o fiyat uymuyor, geri döneceğim, işte “edemeyen” kelimesi budur, fiyat bana cazip gelmiyor, geri dönüyorum ama ben geri döndüğümde siz bana tarifelerde daha yüksek tarifeden elektrik verme durumunda olacaksınız. Bu anlamıyla, ben, burada ikimizin arasındaki kelimede “edemeyen” dediğim zaman ben oradaki fiyatı bulamamışım, geri dönmüşüm, diyorum ki: Bana elektrik ver. Sizin dediğinizde, “etmeyen” dediğimde beni zor durumda bırakan bir konuma, pozisyona giriyorsunuz. Sanayici bu noktada daha pahalı elektrik elde eden noktaya giriyor. Eğer burada “temin edemeyen” dediğim zaman ben döndüğümde eski fiyatımla alacağım, devam edeceğim sanayici olarak.

BAŞKAN – Şimdi, buradaki şey şu: Yani ben gittim, herhangi bir üretim şirketinden veya pazarlama şirketinden elektriği aldım. Fakat anlaşmam bitti veya anlaşmayı bozduğum karşılıklı, memnun kalmadım anlaşmayı bozduğum, döndüm, geldim, benim içinde bulunduğum dağıtım şirketinden alacağım şeyi. Şimdi, Susam diyor ki: “Ben geri dönüp geldiğimde bana kazık atacak mı, atmayacak mı?”

OSMAN AYDIN (Aydın) – Atacak.

BAŞKAN – Yani, özellikle piyasa şartlarında sorduğu şey bu, değil mi? Çok net. Kazık yer miyim, yemez miyim?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Fiyatım yüksek olacak.

BAŞKAN – “Fiyatım diğerleriyle aynı mı olacak, başka mı olacak?” diyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yeni fiyatlandırma yapacak...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Art niyet gibi mi algılayacak? Onu sormak istiyor.

BAŞKAN – Peki, bir saniye şey edelim. Burada bu konuyla ilgili sektörün temsilcilerinden görüş belirtmek isteyen kimler var?

Sayın Müsteşarım, arkadaşları hemen süratli bir dinleyelim.

ELDER var, başka? Değerli arkadaşlar, sizler... Peki, iki, üç... TOBB’un görüşünü almıştık zaten.

Evet, buyurun. Kendinizi tanıttın önce. Son sözü Bakanlığa vereceğim.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Uğur Yüksel, ELDER adına konuşuyorum.

Bazı kavramları açmak adına biraz netleştirmeye çalışacağım. Şimdi, konuştuğumuz piyasada herkes serbest tüketici. Dolayısıyla, herkes ikili anlaşmayla istediği taraftan enerjisini alabiliyor ve piyasada fiyatlar oluşuyor. Burada son kaynak diye verilen ve şu anda görevli tedarik şirketine veya EPDK’nın uygun görmesi hâlinde bir başkasına da verilebilecek yükümlülük -bu bir yükümlülük, hak değil- şu veya bu nedenle ikili anlaşma yapmamış bir tüketicinin enerji almasını garanti altına almayı sağlamak. Bu görevli tedarik şirketine verilen bir yükümlülük, bu tarife EPDK tarafından piyasanın şartlarına göre belirlenecek ama ikili anlaşmadaki fiyatlar tüketici için daha cazipse zaten buraya gitmesine gerek yok, gidip ikili anlaşma yapabilecek. Dolayısıyla, fiyat konusunda insanları bir yere zorlama söz konusu değil. Şu veya bu nedenle kimse buna enerji vermek istemiyorsa, örneği netleştirelim, artık ödemelerinde sıkıntı olduğu bariz olan bir tüketiciyle kimse ikili anlaşma yapmak istemiyor. O zaman diyor ki görevli tedarik şirketine: “Bu insana elektrik vermek zorundasın, tarifi bu. Bu yükümlülüğü sana veriyorum.” Eğer ki burada rekabeti bozacak bir davranış görürse görevli tedarik şirketine, “Bir başkasına da veririm.” diyor EPDK’. Yani bunun bir yükümlülük olduğunu göz ardı etmeyelim, “etmeyen-edemeyen” tartışması Sayın Müsteşarımızın belirttiği gibi, nereye gideceği çok net değil ama burada tüketicinin kendi kararı var. İkili anlaşma yapmıyor, serbest tüketici limitinde.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yapamıyor.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Tedarikçi bulamıyorsa yükümlülük veriyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu hattı hiç kullanmayana nasıl burada tarifenin dışına çıkartacağız? Tarifenin içine giriyor doğal olarak.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Onları da herkes sırasıyla anlatacaktır, şu anda bugün için piyasada hâlâ daha serbest olmayan tüketiciler ve tarifeler var. EPDK tarafından düzenlenen tarifeler var. Bugün 5 bine düştü ki neredeyse bir ev konumunda bu tüketim, çok kısa bir sürede zaten meskenler de dâhil herkes serbest tüketici konumuna gelecek ama önümüzdeki kısa bir süre için hâlâ daha bir tarife düzeneği var. Bu tarife düzeneği kapsamında son kaynağa baktığımızda kurulun bir düzenlemesi olduğunu arkadaşlar muhtemelen...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Edemeyen” sizi niye rahatsız ediyor?

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Bizi rahatsız ettiğinden değil yani...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman “edemeyen” koyalım.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Ama tartışma konusu olur edip edemediği hususu, burada yükümlülük olduğunu lütfen göz ardı etmeyin. Dolayısıyla, bu bir tercih, tüketicinin tercihi.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Siz diyorsunuz ki: “Benim dağıtım ağından kimse uygun enerji bulduğunda oraya kaçmasın, kaçarsa döndüğünde ben ona ceza keserim.” Aynen öyle.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Sayın Vekilim, bu dağıtım şirketini ilgilendirmiyor efendim bu, dağıtım şirketiyle hiç ilgisi yok.

BAŞKAN – “Dağıtım şirketini ilgilendirmiyor.” diyor.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Dağıtım şirketi artık enerji satmıyor Sayın Vekilim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Tedarik şirketi...

BAŞKAN – Peki, karşılıklı tartışmayalım, görüşlerinizi aldık, teşekkür ederiz.

Buyurun Hanımefendi, şöyle gelin hem kendinizi tanıtır...

ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ YEŞİM ŞİŞLİ – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben, Elektrik Üreticileri Derneği Genel Sekreteri Yeşim Şişli.

BAŞKAN – Özür diliyorum.

Tanımlardan giderken maddenin tamamını bitirmiş olacağız, onu da söyleyeyim.

Buyurun.

ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ YEŞİM ŞİŞLİ – Şimdi, son kaynak kullanıcısı tanımının eski hukukun ruhunda olduğu gibi hukuki bir problemden dolayı elektrik enerjisi temin edemeyen tüketiciyle sınırlanması gerektiğini düşünüyorum ben de. Çünkü şu anda, mesela kendi sanayi grubunda ikili anlaşması bitti, bölgesinden elektrik alacak ama maalesef, altı ay boyunca tarifenin üzerinde satın alacak; böyle bir uygulama var. Bu şekilde geçerse hukuki sıkıntılar dışında sadece temin edemeyenler değil, bütün serbest tüketiciler belli bir dönem tarifenin üzerinde fiyatta enerji almak zorunda kalacaklar diye düşünüyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aynen öyle.

ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ YEŞİM ŞİŞLİ – Yaşadığımızı aktardım Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bizim kaygımızı aynen ifade eden görüş bu.

BAŞKAN – Evet, başka?

TÜSİAD ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; iyi akşamlar diliyorum. TÜSİAD Enerji Çalışma Grubu Başkan Yardımcısıyım.

Öncelikle, ben, bu kanun maddesindeki bu tanımla ilgili şunu söylemek istiyorum: TÜSİAD görüşü olarak: Bu maddede tariflenen şey aslında serbest piyasanın oturması, oluşması için gerekli olan bir şey. Bu madde ve bu kanun aslında piyasayı tamamen serbest piyasa koşulları ve kuralları çerçevesinde herkesin istediği tedarikçiyi, istediği serbestlikle bulması ve bu tedarikçilere de hizmet ve ürün sunmak isteyen yatırımcıların da piyasa koşullarını gözeterek rekabetçi bir çerçevede, rekabetçi bir ortamda uygun fiyatlarla, optimum fiyatlarla hizmet sunmasını sağlamak amaçlı düzenlenmiş olduğunu düşünüyoruz ve bu madde ile yani bu tartışma ile aslında çok önemli bir yol kat edilmeyeceğini düşünüyoruz. Çünkü, her hâlükârda piyasada zaten üretim şirketleri piyasadaki fiyat sinyaliyle rekabetçi uygun fiyatları tüm serbest tüketicilere sunacaktır ve serbest tüketiciler de eğer gerçekten çok ciddi kendi içlerinde sıkıntıları yok ise zaten son kaynak tedarik fiyatına gitmeyecektir diye düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Biz tersini söylüyoruz, hanımefendiyi dinlemediniz galiba.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Hemen kısa kendinizi tanıtın kayıtlar için.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ UZMANI KEMAL USLU – Efendim, tekrar son kaynak tedariki tanımında teknik bir düzenleme olması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü piyasada herkesin serbest olduğu yani serbest tüketici limitinin sıfır olduğu bir noktada serbest tüketici niteliğine haiz olduğu hâlde tüm tüketiciler serbest tüketici olmaya haiz olacaktır ve bu tüketiciler eğer haklarını kullanmadılarsa bile yani çıkıp dışarıya ikili anlaşmayla enerji almadılarsa bile, son kaynak tarifelerine maruz kalıyorlar bu maddeye göre. Aynı kanunda perakende satış tarifeleri de var. Bunlar serbest olmayan tüketicilere uygulanıyor. Bizim düşüncemiz şu: Bu böyle düzenlenirse perakende satış tarifelerinin geçici maddede olması lazımdı çünkü o zaman serbest tüketici nin, herkes sıfır olduğunda öyle bir tarife uygulama şansı kalmıyor. “Hakkını kullanmayan” diyor çünkü “temin etmeyen tüketicilere” dediği anda bütün meskenler dâhil tüm tüketiciler son kaynak tedariki kapsamındaki tarifeden enerji almak zorunda kalıyorlar. Teknik olarak belki bir şey olabilir, bunu düzeltebiliriz diye düşünüyoruz yani bizim önerimiz de var.

Önerimizi de okuyayım efendim: “Son kaynak tedariki serbest tüketici niteliğine haiz olup bu hakkını kullandıktan sonra fiili veya hukuki sebepleri de içeren, herhangi bir şekilde elektrik enerjisini temin edemeyerek arıza sebepleriyle elektrik enerjisinin son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirketten temin edilmesi olarak değiştirilmesi” hususunda yazılı olarak da görüşümüzü bildirdik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, benim anlamadığım şey şu...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bizim önerimiz de TOBB’un önerisinin daha özeti yani bu “Enerjisini ikili anlaşma kapsamında temin edemeyen” diyoruz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bir problem var orada.

BAŞKAN – “Temin etmeyen” ve “edemeyen”.

OSMAN AYDIN (Aydın) – “Edemeyen” dedin mi, tamam.

BAŞKAN – Peki, nedir bu?

Evet, buyurun.

Temin etmeyen olsa veya edemeyen olsa, arada hukuki anlamda ne fark var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, az önce sayın vekilimin örneğinden hareketle temin edememe durumunu bir kez daha incelersek, bir üreticiyle ikili anlaşma sonucu elektrik almış olan ve anlaşması sona eren bir serbest tüketici gelip de son kaynak tedarikinden faydalanmak istediğinde “edemeyen” dediğimiz takdirde “Yüzlerce başka toptan satıcı var, üretici var, git biraz da onlarla konuş. Bak bakalım, gerçekten edebiliyor musun, edemiyor musun?” deme lüksüne sahip oluruz. Buradaki yapılan düzenleme tamamen son kaynak tedariki durumuna düşmüş tüketiciyi korumaya matuf bir düzenleme ve sivil toplum örgütlerinden gelen önerilerin arasında da en mükemmelinin buradaki düzenleme olduğunu düşünüyoruz. Aksi takdirde, birçok ifadelerle bu güzelleştirmeye...

BAŞKAN – Yani son tedarik şirketi yan çizebilir yani vermemezlik yapabilir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tabii, neticede bunlar da özel dağıtım şirketleri ama biz onlara bir yükümlülük getirerek herhangi bir şekilde edebilmiş ya da edememiş keyfi olarak da bu serbest tüketici herhangi bir üreticiyle ya da toptan satıcıyla, perakende şirketiyle anlaşma yapmak istemiyor. Kendisini dağıtım şirketiyle muhatap görmek istiyor. Bu onun tercihidir, lüksüdür, bu imkâna sahip olsun istiyoruz.

BAŞKAN – Doğru, bunu sağlıyor. Yalnız, orada bir ikinci şık var, hanımefendinin söylediği ikinci şık var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Fiyat tercihi var efendim, istediği fiyattan alabilir. Ama, tabii ki son kaynak tedariki istediği fiyat olmayacaktır, onun düzenlenen bir tarifesi olacak.

BAŞKAN – Orada ikinci olarak şu var, diyor ki: “Tamam, sen benim enerjiye ulaşmamı garanti altına aldın.” Kanunla tedarikçi şirkete veya dağıtım şirketine sen dedin ki: “Sen son tedarikçisin, bu adamı sağa sola dolandırma bu sanayiciyi, bunun bir kere elektriğini vermek zorundasın.” Peki, hangi fiyattan verecek?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Son kaynak tedarikçisinin fiyatı belirleniyor. Kuşkusuz, son kaynak tedarik tarifi serbest, ikili anlaşmalarla yapılan tarifeden daha yüksek olacaktır, bundan daha doğal bir şey olamaz.

BAŞKAN – Yüksek de olabilir, düşük de olabilir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, düşük olmaz. Arkadaşımız teknik olarak açıklasın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Düzenlenen tarife şimdi, burada biz serbest piyasadan söz ediyoruz.

İLKUNUR DENİZLİ (İzmir) – Yüzde şu kadar diye bir tanımlama var mı? Yüzde 10'un üzerinde olabilir...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – En az yüzde 10 arkalara çekecek onu. (Gürültüler)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tarifeler kurul tarafından belirleniyor, burada yüzde ifade belirlenmemiş ama kurul belirlerken bunu herhâlde fahiş bir tarife belirlemeyecektir yani.

BAŞKAN – Peki, şimdi, size bir söz vereyim; kendinizi tanıtır, kayda girsin.

ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ MÜDÜRÜ OBAHAN OBAOĞLU – Obahan Obaoglu, Elektrik Üreticileri Derneğinden.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan temsilci arkadaşlar varsa kurulun bu konuyla ilgili almış olduğu bir karar var. Bu kararda onaylanmış olan "Perakende satış fiyatının yüzde 15 fazlası olarak hesaplanan fiyattır." şeklinde bir tanımlama getirildi zaten yani kanunda böyle bir madde olmamasına rağmen mevcut kanunda, son kaynak tedariki şu anda bir kurul kararıyla tanımlanmış durumda.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili bunu netleştirelim şimdi.

Hasan Bey, buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ben Sayın Müsteşara şunu sormak istiyorum, biraz evvel dedi ki: "İsteyen istediği şekilde, ister ikili anlaşma yapıp elektrik alabilir, isterse ben son kullanma tarifesinden kullanırım, özgürce giderim oradan alırım." Peki, son kullanma tarifesinden alacak kişi ya ikili anlaşmalarla ilgili borçlu olup ödemeyenler olacaktır, bunu anlamak mümkün, ama sizin dediğiniz doğruysa ben hiçbir şirketle anlaşmadan son kullanmadan elektrik alacak isem neden yüzde 15 fazla alacağım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tercihiniz efendim, yüzde 15 fazla.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tercih değil ki, siz zaten tercihi özel sektöre yönlendiriyorsunuz. O zaman son kullanmayı niye koydunuz buraya? Son kullanmanın ne faydası var? Son kullanma burada ne işe yarar yüzde 15 hiç kimse kullanmayacağına göre?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, elektrik kamu hizmeti, herkese verilmek zorunda; bunun yükümlülüklerinin de, yükümlülerinin de belirtilmesi lazım...

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Müsteşarım, elektrikle ilgili siz, bugün, sanayici 3 tane faturasını ödemediğinde gidip şak diye kesiyor musunuz? Kesiyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Dağıtım şirketleri kesiyordur herhâlde.

HASAN ÖREN (Manisa) – Kesiyorsunuz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – 1, nerede 3!

HASAN ÖREN (Manisa) – 3 diyelim haydi, idare ettiler şey oldu.

Şimdi, son kullanım ne işe yapıyor burada? Özel sektörde borcunu ödemeyen kişiye bir, iki o da gidip kesecek. Son kullanma, iki tane borcunu ödemediğimden dolayı size geldiğinde yüzde 15'le oraya 300 bin lira borcum var, siz bana tekrar elektrik vermeye mi başlayacaksınız? Yani tefeci durumunda mı olacak son kullanım yüzde 15'le? "Gel kardeşim, bütün ikili anlaşmalarını bozmuş olabilirsin, orada borçlu olabilirsin, seni de ben elektriksiz bırakmamak için yüzde 15'le sana elektrik veririm." diyorsunuz. Şu an öyle. Veya yüzde 15'le elektrik vermeye zorluyorsunuz. Son kullanım bir çare olmaktan çıkıyor. Tefecinin eline sanayiciyi veya tüketiciyi götürmeye benziyor.

BAŞKAN – Bu mevzu anlaşıldı yani Geri dönüşte kazık yiyecek miyiz, yemeyecek miyiz?

Peki, bu yüzde 15'i bize izah edecek....

Buyurun, mikrofonunuz açık, kendinizi tanıtır.

ELDER HUKUK MÜŞAVİRİ VE DANIŞMANI ŞADİ BÜYÜKKEÇECİ – Sayın Komisyon üyeleri, ismim Şadi Büyükkeçeci; ben, on yıl Kayseri ve Civarı Elektrik Türk Anonim Şirketinin Genel Müdürlüğünü yaptım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bakan Bey’in daha önce genel müdür olduğu şirket mi?

ELDER HUKUK MÜŞAVİRİ VE DANIŞMANI ŞADİ BÜYÜKKEÇECİ – Hal ef sel efim onunla efendim.

Şimdi, bu yüzde 15’in gelme sebebi, biz şu anda, ikiye bölündü ama daha önce tek dağıtım şirketi idi, serbest tüketiciler ne zaman fiyatı ucuz bulsalar dağıtım şirketlerinden ayrılıyorlardı, fiyat pahalıyınca tedarikçi şirket onları bıraktığında tekrar dağıtım şirketine dönüyorlardı.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Demek ki piyasa çalışmıyor.

ELDER HUKUK MÜŞAVİRİ VE DANIŞMANI ŞADİ BÜYÜKKEÇECİ – Şimdi, biz, belirli bir talep tahmininde bulunuyoruz, TETAŞ’tan ve PMUM’dan elektrik satın alıyoruz, yüzde 80’inde ikili anlaşmayla TETAŞ’tan alıyoruz ve TETAŞ’ın bize belirli bir limiti var, diyor ki: “Sana yıl içinde şu kadar enerji vereceğim.” Biz de serbest tüketici dışarıda olduğu için ona uygun bir şekilde talep tahmininde bulunuyorduk. Bir anda serbest tüketici tekrar buraya döndüğünde bizim talep tahminlerimiz şaşıyor ve PMUM’dan almak durumunda kalıyorduk ve PMUM’dan da bu elektriği pahalı fiyattan, o anda kaç liraysa oradan alıyorduk ve serbest tüketiciye biz normal tarifeyi uyguladığımızda, dağıtım şirketleri hem finansman yönünden hem de maddi yönden oldukça zor durumda kalıyordu. Bunu EPDK’ya bildirdiğimiz de EPDK bu şirketlerin istediği zaman girip istediği zaman çıkmasını önlemek ve piyasayı belli bir düzene oturtmak için enerji arzını ve bu şirketlerin taleplerini düzgün yapabilmesi için böyle bir sınırlama getirdi ve bu da çok az şuna kadar şirketlere uygulanan bir şey. Şu anda bu yüzde 15 oranı fazla olabilir, az olabilir; ancak onun için gelen bir düzenleme.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bizim buradaki kaygımız şu: Şimdi, bu dağıtım şirketine özel bir tarifeye elektrik satma hakkı veriyorsunuz son tedarikçi tanımıyla.

Şimdi, dağıtım şirketinin, ikili anlaşma yapmış olan bir şirket eğer ki hakikaten şirketin kusurundan kaynaklanan bir suçundan dolayı bu son tedarikçiye mecbur kalıyorsa o zaman o cezayı ödeme hakkına ulaşsın ama burada öyle bir tarif geliyor ki hiç bu işe buluşmayan, ikili anlaşmalara dahi buluşmayan bir şirkete veyahut da haneye -yarından sonra hane olacak bu- siz cezalandırma yetkisi veriyorsunuz dağıtım şirketine, bu yüzde 15 özel tarifeye gitme zorunluluğu getiriyorsunuz. Çünkü ifadeye açık bir şekilde teknik olarak yani teknik olarak bunun açıklığa kavuşması lazım. İfadeyi “temin etmeyen” ile, “temin edemeyen” yani bir zorluktan, bir kusurdan, bir hatadan dolayı temin edemeyen... Bunu biraz daha açabiliriz, bir şey ilave edebiliriz ama burada masum olanı korumak için, “temin etmeyen” tanımını ortadan kaldırmamız lazım. “Temin etmeyen” tanımı masumları da içine alan, hiçbir suçu olmayan, günahı olmayan kesimi, tüketiciyi de cezalandıran burada dağıtım şirketine anormal bir yekti veren bir nitelikte oluyor bu “etmeyen” kelimesiyle.

BAŞKAN – Burada sıkıntı şurada: Yani, arkadaşlarımızın en çok kafalarının karıştığı nokta, hepimizin çözmesi gereken şey şu: Şimdi, biraz önce bir dağıtım firması da ELDER de söyledi; evet, birileri bu işi suistimal ediyorsa bunun bedelini ödemeli. Ama, hiç öyle suistimal filan da yoksa dönüp geliyorsam ben de yüzde 15 enerjiyi niye pahalıya kullanayım? Burayı nasıl tarif edeceğiz?

HASAN ÖREN (Manisa) – Kim kullanacak? Son kullanımda kim kullanacak?

BAŞKAN – Herkes.

HASAN ÖREN (Manisa) – Herkes niye yüzde 15 fazla? O zaman son kullanımın ne alakası var?

BAŞKAN – Evet, yani orada şöyle: Şimdi, dağıtım firmalarının bir yükümlülüğü var. Bu yükümlülükte dağıtım firmaları herkesin elektriğini vermek zorunda. Ha, isteyen gidip dışarıdan sözleşme yapıyor, o elektriğini başka yerden alıyor, o da mevcut portföyüne bakıyor, gidiyor dağıtım firması da birtakım sözleşmeler yapıyor son tedarikçi olarak çünkü o yükümlülük var, o enerjisini verebilmek zorunda, vermek zorunda.

Şimdi, bu bağlantının arasında herhangi biri yüklü miktarda geldiğinde bu mecbur kalıyor, gidiyor eğer enerji elinde yoksa kapasitesi PMUM’dan yüksek fiyattan elektrik almak zorunda kalıyor ve onu da getirip buna pahalı satıyor, yani “Düzenimi bozuyor.” diyor. Şimdi, burada böyle bir yapı var, işte, onu tarifeyle yansıtıyor, onun için tarifi yükseliyor onun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani ne iş görüyor, simit midir? Denize düşene atılan bir simit midir, son kullanım nedir? Yüzde 15 piyasadaki tefecide yok. Bu nasıl bir şeydir? Kim alacak? Siz satıcısınız, ben alıcıyım. Hangi kusurdan dolayı sizi tercih etmeyeceğim, son kullanıma gideceğim ben? Ya bedeli ödemeyeceğim size, siz beni müşteri portföyünden çıkaracaksınız, çıkardığında beni yüzde 15’e niye mahkûm ediyorsunuz? O zaman bunu kaldırın, çıkarı öyleyse faizi bana uygulasin, verebildiği kadar versin, veremediği kadar kessin.

BAŞKAN – Peki, o zaman şöyle söyleyeyim: Şimdi, mevzu anlaşıldı. Geri dönüşte niye bu kazığı yiyecek millet, bunu nasıl düzenleyebiliriz? Bu konuda Hükümetimizin bir görüşlerini alalım, onun üzerine devam edelim.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, ben bütün eleştirileri dikkatlice dinledim ancak şunu anladım ki biz burada meramımızı iyi ifade edemedik. Bu “son kaynak tedariki” ifadesi bu tasarının tüketiciler lehine, en fazla tüketiciler lehine olan ifadesi, bu hâliyle. “Etmeyen” ifadesini de, “edemeyen”i de biz fazlasıyla düşünerek ifade ettik. Sonuçta, serbestleşen piyasada herhangi bir şekilde bu serbestleşmeden istifade edemeyip de elektrik enerjisini tedarik edemeyene kamusal bir hizmet olan bu elektriğin evrensel tedariki anlamında tedarikinin temin edilmesine matuf bir düzenleme ama herhâlde...

HASAN ÖREN (Manisa) – Kim, bu kim? Bu alamayan kim? Onu bir şekillendirelim alamayacakları. Kim mesela?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Kimin alamadığını bilemiyoruz, alamayan olabilir, almayan olabilir yani olabilir pekâlâ. Şu anda da serbest tüketici hakkına sahip olduğu hâlde bu hakkı kullanmayıp da herhangi bir tedarikçi den ikili sözleşmeyle -veya dağıtım şirketinden- elektrik alan çok sayıda tüketici var. Yani biz bunu tayin edemiyoruz, bu, tamamen tarafların, iki tarafın, tüketicinin ve satıcının tercihleriyle ortaya çıkan bir durum. Yani şu an, herkes, bütün serbest tüketiciler dağıtım şirketinden veya ikili sözleşmelerle alıyorlar diye bir kayıt yok ki, bu, tamamen tercih meselesi.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Müsteşarım, “son kullanım tarihli kaynak tedariki” dediğiniz an, bunun ne işe... Yani düşmüş bir vatandaşın yardım eden bir kurum değil, bir yer değil. “Gel buraya, tokat atacağım sana.” Yüzde 15...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Hayır efendim, şimdi, o yüzde 15 ifadesi de yanlış. Buradaki son kaynak tedariki için alınmış bir ifade değil, kanunda çok açık, 17’nci maddenin altıncı fıkrasının (f) bendinde son kaynak tedarik tarifisinin nasıl belirleneceği de açıkça yazılmış durumda.

HASAN ÖREN (Manisa) – Düzelse problem yok. Yani o yüzde 15 hepimizi tedirgin ediyor şu an.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, yüzde 15 değil, yüzde 15 diye bir şey söz konusu değil. O nereden çıktı, onu ben anlayabilmiş değilim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Biraz evvel verdi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – EPDK’nın o uygulaması şu anki uygulamayla ilgili, yani bu kanun yokken şu anda, sürekli dağıtım şebekesinden çıkıp girmelerin önüne geçmek için üç aylık dönemde sistemi anlaşılmayı bozup da sistemden çıkmayı cezalandıran bir uygulama, mevcut uygulama. Yani bu bizim “son kaynak tedariki” düzenlememizde EPDK’nın şu almış olduğu kararın alakası yok çünkü kanun yok ortada daha.

HASAN ÖREN (Manisa) – Peki, siz de “yüzde 15” dersiniz... Burada kanun yapıyoruz. Yani burada netleştirmeyecek miyiz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, bunu kim belirlesin? Bunu özel dağıtım şirketi mi belirlesin? Kanunda diyoruz ki: “EPDK belirlesin.”

HASAN ÖREN (Manisa) – Kural koyun, “enflasyon” deyin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bunun kuralı var efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kural koymuş, “yüzde 15” fark diyor, bakın okuyalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Hayır efendim. Bunun alakası yok diyorum efendim, bu kanun yok ortada. Neyin kuralı efendim?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama konuşmuş. Metin Bey, 18/12/2012 tarihli Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun Kararı’nı okuyorum: “Diğer tedarikçilerden enerji satın alan serbest tüketicilerin görevli perakende satış şirketlerine dönmesi hâlinde uygulanacak perakende satış fiyatlarıyla ilgili aşağıdaki kararın alınmasına karar verilmiştir.

Madde 1- Son kaynak tedariki kapsamında perakende satış sözleşmesiyle ilgili görevli perakende satış şirketinden elektrik enerjisi satın alınması hâlinde enerji alımının başladığı perakende satış tarife dönemi ve bir sonraki perakende satış tarife döneminde uygulanacak perakende satış fiyatı son kaynak tedariki kapsamında enerji satın alan tüketicinin içinde bulunduğu abone grubuna ilişkin serbest tüketici olmasına rağmen, tedarikçisini seçmeyen tüketiciler için -“seçmeyen” kelimesi oradaki “edemeyen” kelimesiyle onaylanmış olan perakende satış fiyatının (aktif enerji bedeli) yüzde 15 fazlası olarak hesaplanan fiyattır.”

BAŞKAN – O son cümleyi bir daha okur musun?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakın, “...son kaynak tedariki kapsamında enerji satın alan tüketicinin içinde bulunduğu abone grubuna ilişkin serbest tüketici olmasına rağmen, tedarikçisini seçmeyen tüketiciler için onaylanmış olan perakende satış fiyatının (aktif enerji bedelinin) yüzde 15 fazlası olarak hesaplanan fiyattır.”

BAŞKAN – Şimdi, o zaman, burada 2 kişi var; 1, ben herhangi bir yerden temin etmedim, normal tarifieden enerjimi kullanıyorum.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yüzde 15.

BAŞKAN – Hayır, orada yüzde 15 yok.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Hayır, burada “seçmeyen” kelimesiyle onu...

BAŞKAN – Bir dakika, bir müsaade... Bakın, son cümleyi okursanız, orada bir şey yok ama başka yerden tedarik edip arada dönene benim kullandığım fiyatın yüzde 15’inden fazla tarife uygulayamaz diyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Aynen öyle, evet.

BAŞKAN – Tamam, yani iki şey var burada.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tabii, tabii, ben gittim başkasıyla anlaştım, döndüm geriye...

BAŞKAN – Yani herkese yüzde 15 yok, dönene var.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – O da sürekli değil, iki dönem efendim, bunu da söylemek lazım, sürekli yüzde 15 değil.

BAŞKAN – Evet.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, neden böyle bir gerekçe görüyorsunuz? Siz diyorsunuz ki...

BAŞKAN – Tamam, ikili görüşmeyin, lütfen...

Peki, buyurun.

AHMET ERDAL FERİALAN (Nevşehir) – Başkanım, bu, Sayın Müsteşarımın ifadesinden benim anladığım kadarıyla, şu anki yasaya göre orada yüzde 15. Bu yasa çıktığı zaman...

BAŞKAN – Yönetmelik tekrar hazırlanacak.

AHMET ERDAL FERİALAN (Nevşehir) – Madde 17 “Son kaynak tedarik tarifi”nde eğer okuyacak olursak (f) bendinde “...yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak hazırlanır.” Yani yüzde 15...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Yüzde 25 de olabilir.

AHMET ERDAL FERİALAN (Nevşehir) – 5 de olabilir, 3 de olabilir.

HASAN ÖREN (Manisa) – Kanun yapıyoruz, burada yapıyoruz biz bunu, biz koyalım. Yani emekli maaşını Cumhurbaşkanının aldığı maaşın bilmem kaçına koyuyoruz da bunun ne sakıncası var?

BAŞKAN – Evet, “Buradaki düzenlemeyi EPDK’ya bırakmayalım.” diyorsunuz siz. Yani “EPDK bağımsız kurumdur, EPDK’ya bırakmayalım.” mı diyorsunuz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet, aynen onu diyoruz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkanım, bu tarifile büyük bir keyfiyet getiriliyor dağıtım şirketine. Hiç ikili anlaşması olmayan adama yüzde 15 fark uygulama hakkını elde ediyor bu maddeyle dağıtım şirketi.

BAŞKAN – Evet, işin özeti, buranın düzenlenmesini biz EPDK’ya bırakmayalım, buraya “etmeyen” değil “edemeyen” diyelim. “Edemeyen” işinizi görüyor mu?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Görüyor, “edemeyen” dedik mi bitiyor iş.

BAŞKAN – Sizi bir dinleyelim.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, defalarca arz ettiğim nedenlerle “edemeyen” dediğimizde, edememe durumunun ispatı gibi tüketiciyi bir açmazla karşı karşıya bırakırız. Etmediği takdirde, bunu tedarik edememiş de olabilir ama canı istemediği için etmemiş de olabilir. Biz bütün bu tür tüketicilerin son kaynak tedariki kapsamında elektrik enerjisini alabilmesine imkân sağlıyoruz. “Edemeyen” dediğimiz zaman ölçüsü ne olacak?

BAŞKAN – “Etmeyen” doğru.

HASAN ÖREN (Manisa) – “Etmeyen” doğru ama oranını koyalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Oranını da koyamayız, oranının kuralını koyabiliriz.

HASAN ÖREN (Manisa) – Kuralını koyalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Kuralı belli efendim.

BAŞKAN – Şimdi, “etmeyen” doğru da tarife belirlemede sıkıntı var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, orada biz önerge verdik. Sayın Başkanım, burada hepsi girecek kanun çıktığı zaman.

BAŞKAN – Peki, şimdi, biz arkadaşlar, buradaki yani bu tanımları tartışırken aslında kanunun tümünü tartışır hâle geldik. Bu 17’nci madde aslında bu tarifeleri düzenliyor yani...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, oraya geçmeden buradaki yaptığımız şey çözüm oluştursun.

BAŞKAN – Yani 17’nci madde bütün bu tarifeleri tek tek şey yapıyor. Aslında buradaki tanım ile oradaki tarifeleri beraber yürütsek belki daha net bir şey ortaya çıkacak.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Ben de aynı konuda konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkanım, yani dediğiniz doğru. Arkadaşların da tek başına bu sözcüğü tarifinin ötesinde, 17’nci maddenin (f) bendi şunu söylüyor, son kaynak tedarik tarifesini de önemli. Yani buna atıf olarak orada bir altyapı oluşturuyoruz şimdi bu (ee) bendinde. O da bakın, yani burada bu söylenenlerin dışında Sayın Müsteşarımın söylediğinin, ifade ettiğinin dışında da bir algıyı içeren bir ifade var, o da şu, bakınız: “Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen” dedik. Yani başka bir arayış içerisinde olmayan, kendi şirketinde kalan. Bakın, bundan sonrası önemli, tamam, etmedik dışarıya. “...etmeyen tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek -yani git, kardeşim- ve son kaynak tedarikçisinin -yani oradaki şirketin, tüketicinin bağlı olduğu şirketin- makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alarak hazırlanır.” Yani dışarıya gitme arzusu olmayan, bu girişimi olmayanlar da bu şeyden zarar görecek, işte, yeni tarifeye göre. Böyle bir sıkıntı var. Yani bunu...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Edemeyen” kelimesi...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bu kanun ne zaman yürürlüğe girecek? Peki, güneydoğu, doğu ne olacak? Kayıp kaçak ne olacak?

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – İşte, onlar ayrıca konuşulacak.

Bu anlamda bu “etmeyen” ile “edemeyen” yani bunları hakikaten iyi tartışmamız gerekiyor. Belki de dediğiniz gibi bu 2(f) fıkrası ile (ee)’yi birlikte değerlendirmemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Evet, peki.

Hasan Bey’in bir örneği mi var?

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani burada, biraz evvel... Müsteşara da soruyorum; biz kendimizle ilgili alacağımızı gidiyoruz Cumhurbaşkanına endeksliyoruz da buradaki son kullanımla ilgili bir şeye niye bağlamıyoruz? “Enflasyonun yarısı” denilebilir veya buna benzer birçok şey söylenebilir. “Makul zam...” Nedir makul zam? O zaman niye makul emekli maaşı olmadı bizde, bir yere bağladık? Burada da o olması gerekli. Sadece burada takılıyoruz, son kullanım olmalı ama son kullanım hiçbir zaman bir yüksek faizle para ödenen yer olmasın. Hani biraz evvel siz de dediniz.

BAŞKAN – Yani EPDK bu düzenlemeyi yaparken EPDK’ya bir sınır koyalım kanun koyucu olarak.

HASAN ÖREN (Manisa) – Biz bir şey söyleyeyim, biz bir şey diyelim. Bilmiyorum yani Müsteşarımız daha iyi biliyordur.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Mevcutta sınır var aslında.

BAŞKAN – Nedir?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yani taslaktaki sınır...

HASAN ÖREN (Manisa) – Şöyle de olabilir: En düşük kullanılan veya piyasada kullanılanın yüzde 3 yukarısı...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu iş sadece kusurlu insanlar için geçerli olan bir şey değil bütün tüketicileri kapsayacak bir noktaya geldi. Neden burada bir ceza koyuyorsunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, 17'nin (f)'sini okuyorum: “Son kaynak tedarik tarifesı; -tarifeyi tarif ediyor- serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde...”

ALİM İŞİK (Kütahya) – Tasarıda öyle bir şey yok.

BAŞKAN – 17'nin (f)'si. Ne okuduğumu biliyorum ben. Arkadaşlar, 17'nin (f)'sini okuyorum: “Son kaynak tedarik tarifesı; serbest tüketici niteliğini haiz olduğu hâlde elektrik enerjisini son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçiden temin etmeyen tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak hazırlanır. Son kaynak tedarik yükümlülüğü kapsamında uygulanması öngörülen tarifeler tedarik lisansı sahiplerince ayrıca teklif edilir.” Yani buradaki şeyde o tedarik sahibi gidip EPDK'ya müracaat ediyor, EPDK'dan tarife istiyor. EPDK bu tarifi kendisi oturuyor, kurul kararıyla belirliyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – Niye bu kadar bürokrasi?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunu, “temin etmeyen”i burada, “temin edemeyen” diye koyun, çözülüyor bu iş. “Temin edemeyen” deyin çözülüyor bu iş.

BAŞKAN – Ne fark eder “temin eden” ile “edemeyen” arasında?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkanım, fark burada, “Temin edemeyen” deyin bu iş çözülüyor.

BAŞKAN – İşte, yani nasıl temin edemeyen? Hukukçu arkadaşlarımız var mı? İki arasında hukuken...

Evet, arkadaşlar, dinleyelim.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M. FATİH ALKIŞ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; bu “etmeyen” veya “edemeyen” kelimesinde biz “etmeyen” ibaresinin daha tüketici lehine olduğunu düşünüyoruz çünkü “edemeyen” dediğinizde, yani şu an sayıları tam belli değil ama serbest, diyelim 500 tane tedarik şirketi olabilecek, o zaman bir kişi bu 500 tedarik şirketini tek tek dolaşıp edemediğine dair belge alacak ki kendine bir elektrik bulsun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Şart değil ki. Niye gerek olsun? “Edemedim” desin.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M. FATİH ALKIŞ – Bakın, eğer “edemeyen” yazılırsa, dağıtım şirketleri de bunu vermek istemiyorlarsa o günkü son kaynak tedariki cazip olmayabilir.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Niye vermek istemeyecek?

BAŞKAN – Peki, “etmeyen” değil de “etmiyorum” diyene...

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M. FATİH ALKIŞ – Biz onun için “etmeyen” ibaresinin...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – “...veya edemeyen” diyelim Başkanım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, hayır, ya, borcunu ödemeyen adama zaten biz elektrik ver diyebilir miyiz kimseye? Konuştuğumuz konu bu değil, bunu yanlış diyorsunuz. Adamın borcu falan yok, piyasaya girmiş, anlaşma yapmış, geri dönüyor, geri döndüğünde dağıtım şirketi diyor ki: “Kardeşim, sana tarife yok, ben sana yüzde 15 fazla koyacağım.” “Niye?” diyor. “Çünkü benim dağıtım ağımdaki dağıtacağım enerji miktarı belli. Benim bu enerji miktarını tespit etmem, giderimi, bilmem neyimi...” diyor. Yani dağıtıcının genel ruhu budur, ben dağıtıcılık yapmayı bilen bir insanım. Siz bundan dolayı adama “Benden çıkıp gittiğin zaman bil ki geri döndüğünde bana yüzde 15 para ödeyeceksin. Onun için yüzde 15 fiyat farkını, bunu dikkate alarak git.” diyorsunuz ve kendinize fiyatla müşteri bağlıyorsunuz, böylece de tehdit ediyorsunuz, geri döndüğünde bu noktaya geliyorsunuz. Böyle bir şey olmaz. “Serbest pazar yapacağız, piyasayı serbestleştireceğiz, liberalleştireceğiz.” diyorsunuz, üreticileri dağıtıcıların emrine sokan, kımıldatmayan bir anlayışa gidiyorsunuz. Böyle bir şey olur mu ya? Böyle bir anlayış doğru değil.

BAŞKAN – Peki, o zaman...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakın, arkadaşlar, siz kaçta aldınız dağıtım işini...

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Yani onlara cevap vermek çok uygun olmayabilir efendim ama bir eksik bilgiyi tamamlamak isterim. Bir cümle söyleyebilirim...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben sizi anlıyorum. Bakın, dağıtıcı şirketler şu an, yüksek fiyatlarla dağıtım şeyini aldılar, sıkıntıları var, bu sıkıntıları...

BAŞKAN – Peki, şöyle bir şey yapalım: Şimdi, geri döndüğünde diyelim ki dağıtıcı zor pozisyonda kaldı. Bu aradaki riski - yani öyle bir endişemiz varsa- kim üstlenecek?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz niye borsa kuruyoruz Sayın Başkan?

BAŞKAN – İşte, onu söylüyorum ben de.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Borsa kuruyoruz, “İsteyen istediği piyasadan alacak.” diyoruz da ondan gittiğinde, geri döndüğünde niye ceza veriyoruz? Adam ister bundan alır, istifadesi vardır, ertesi gün geri döner, gelir. Niye cezalandırıyoruz? Biz liberalleştirme yapıyorduk ya. Niye yapıyoruz?

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Sayın Başkanım, izin verir misiniz? Ben bir cümleyle açıklama yapmak istiyorum, faydası olur.

BAŞKAN – Evet, peki, bir son açıklama...

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Bir cümleyle açıklayayım bu soruları.

Sayın Vekilim, her şeyden önce geri döndüğünde bu yüzde 15'lik fazla tarife iki dönem maksimum uygulanabiliyor, sonra normal tarifesine geri dönüyor. Hangi tarife grubuna aitse serbest tüketici o belirlenmiş perakende satış tarifesi üzerinden enerji almaya devam ediyor.

BAŞKAN – “İki dönem” derken neyi kastediyorsunuz?

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Maksimum altı aylık bir süre. Bunun gerekçesi de biraz önce açıklandı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bence daha fazla.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Bakılır, hani iki dönem tanımlanmış durumda, gerekçesi de açıklandı. İkili anlaşmalara dayalı bir piyasa oluşturulmaya çalışılırken enerji fiyatlarının mevsimselliğine göre serbest tüketiciler bazen üreticilere ya da tedarikçilere bazen dağıtım şirketine geri dönüyorlardı. Burada bir arbitraj yaratılıyordu, bu da piyasada sadece dağıtım şirketlerine değil piyasanın oluşmasına da zarar veriyordu, uzun vadeli sözleşmeler yapılmıyordu. Bunu sadece dağıtım şirketlerine vermiyordu bu zarar, bu zarar ikili anlaşma piyasasını kurgulayabilmek adına bu fiyatlardaki değişimleri kendi lehine kullanarak enerji fiyatları düştüğünde tarifeye geri dönen, yükseldiğinde tekrar serbest tüketici hakkını kullanan kişilerle ilgili bir düzenleme yapıldı. Bu yapıldığında mevcut yasa taslağı henüz kanunlaşmadığı için mevcut koşullara göre bir model öngörüldü. Yeni tasarıda bu rakamlar her şeyiyle değişmiş olabilir ama yüzde 15'in sürekli uygulanmayacağını altını çizmek lazım.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Ayrıca piyasa var, günlük ihtiyaçlar belirleniyor yani altı ayda bir... Serbest piyasa, yarınki fiyatlar bugünden belli oluyor yani.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Şimdi, bu tartışmalara bir boyut getirmek için söylüyorum. Yani bu dönem üç ay olabilir, neyse yani o oranlar değişebilir veya bunu yönetmeliğe bırakabiliriz ama şöyle bir şey düşünelim: Yani ben bir normal tüketiciyim, serbest tüketiciyim. Bana tedarik eden şirkette işlemlerim devam ediyor. Normal şartlarda devam eden bir insan neden dışarı gider? Demek ki orada uygun bir fiyat buldu, gitti. Kendi kârını düşünüyor o da, yani kârını düşündüğü için gidiyor ama döndüğü zaman aynı riske katlanmak istemiyor.

Şimdi, burada da tabii, şöyle: Yani ben tabii, dağıtıcıları savunma anlamında falan söylemiyorum ama eğer dağıtıcı firma...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Savunabilirsin.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yok, mantık olarak geliştiriyorum, önemli değil.

Yani dağıtıcı firmaların bu elektriği yani günlük o borsa içinde değişirken farklı alım şeyleri varsa ve burada da onların riske girme durumu varsa bunun bir tolere edilmesi lazım, dengelenmesi lazım. Yani bir taraftan giderken kârı düşünüyor ama gelirken “Bana böyle bir şey yapmayın.” diyor. Bunu da bir tartışma ortamı olarak söyleyeyim yani.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, bir şey daha sorabilir miyim? Bu serbest piyasa “...yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” diyor. Doğu, güneydoğuda nasıl çalışacak, bir de onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun efendim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şimdi, tabii, buradaki problem şu: Yani bir bankaya gidiyorsunuz, kredi kartı alıyorsunuz, kapattınız. Öbürüne gittiniz, tekrar geriye geldiniz “Ha, sen X bankaya gittin, şimdi bana geldin.” deyip bir şey uygulamıyor. Burada niçin buna... Son kullanım nereden çıktı? Niye ihtiyaç hissediliyor son kullanıma? Elektriği kesilecek ise ödemediğinde, mükellefiyetleri yerine getirmediğinde tıpkı bugün olduğu gibi elektriği alamayacaksa son kullanım kimin işine yarıyor? Yani neden son kullanım? Son kullanım, şirketlerin faizli bir para almasını mı gerektiriyor? Ben canımın istediği yerden sanayici olarak -hizmetini yanlış vermiştir, yüzünü sevmemiştir- gittim başka yerden aldım. Gittiğim yerde de gerçekten ilk aldığım yer daha iyi geldi, tekrar geriye döndüm. O zaman eline bir koz veriyoruz. “Sen şimdi son kullanma tarifesine gireceksin.” Ee, kaldıralım bunu. Ne fayda sağlıyor? Birisi bir fayda sağladığını söylesin. Yani herkes hastaneye gitme hakkına sahip...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Tüketicie ne fayda sağlıyor?

HASAN ÖREN (Manisa) – Ne sağlıyor? Yani kime ne fayda... Ha, şunu söylesinler, desinler ki: “Efendim, dört ay, beş ay elektrik borcunu ödeyemeyen arkadaş son kullanma tarifiyle beş ay daha kazanıyor.” Anlarım ben bunu, ben bunu anlarım ama siz de ödemediğim zaman geleceksiniz, benim şalterimi keseceksiniz.

BAŞKAN – Peki, son sözü Hükûmete veriyorum. Yeterli tartışma olduğunu düşünüyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, tüketiciye sağlanan en büyük fayda -ki bu, bu maddenin amacıdır- tüketiciye tercih imkânı sunuyoruz efendim. İster serbest piyasadan ikili anlaşmalar suretiyle istediği fiyattan elektriği satın alabilir, eğer bunu yapamaz ise “Sen bizim yükümlümüsün, her zaman sana elektrik verimiz.” şeklinde tüketiciye tercih imkânı sunuyoruz. Aksi takdirde serbest tüketim limitinin düşürülmesi hâlinde -ki satıcı tarafında da bütün aktörler özel sektör aktörleri olacak- tüketiciye keyfî birtakım gerekçelerle elektrik vermeme durumları söz konusu olabilir. Öyle bir durumla karşı karşıya kalınmaması için bir “last resort”, tüketici için bir tercih imkânı, bir çıkış yolu sunuyoruz. Yani burada tüketiciye sağlanan en büyük imkân budur.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani yüzde 5’le nasıl... Eşit yapın tamam, “En son kullandığınız tarifieden, şirketten gelin, buradan alın.” deyin tamam.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AYŞE ÇELEBİ – Son kaynak konusunda Sayın Müsteşarıma katılıyorum ancak burada tüketiciler açısından da düşünmek gerekiyor. Tüketici eğer toptan şirketle anlaşamayıp geri döndüğünde ekstra bir ücretle cezalandırılacaksa, ileriki dönemde de serbest tüketici limiti sıfır olacaksa bu durumda tüm tüketiciler belirli bir meblağın üzerinde para ödemek durumunda kalacak. Burada son kaynak tedarikçisi olmak zorunda diye düşünüyorum ancak tekrar teknik olarak bir düzenlemeye ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Bizim önerimiz, “Fiilî veya hukuki sebepleri de içeren herhangi bir şekilde elektrik enerjisi temin edemeyerek arzı sebeplerle elektrik enerjisinin son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendiren...” şeklinde.

Sanıyorum, Müsteşarım, “edemeyen” kısmına “fiilî ve hukuki olarak” eklemek sorunu çözecektir diye görüşlerinize arz ederim.

BAŞKAN – Evet, bunları tartıştık. Arkadaşlar, ilgili madde geldiğinde bu geri dönüşle alakalı tartışmalar devam edecek. Ben Hükûmetin...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama tanımlamada ne yapacağız?

BAŞKAN – Tanımlamadan yürüyeceğiz. Evet, tekrar tanıma dönebiliriz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – 17’nci maddede düzenlenmesi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunu burada koymadığın zaman 17’nci maddede aynen...

BAŞKAN – Tekrar geri dönebiliriz buraya.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Oylamayalım bunu.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bitmemiş bir şeyi nasıl oylayacağız?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU UZMANI BEYHAN HAMURCU – Görüşülüp kabul edilen bir maddeyi efendim...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz de biliyoruz oylayıp tekrar geriye dönebileceğimizi. O zaman olayın boyutunu değiştiriyorsunuz. Lütfen, o şekilde fikir vermek yerine bu maddeye olumlu yaklaşılacak bir...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle bir şey yani bunun bir düzenlemeye ihtiyacı var. Dolayısıyla 7’nci maddede ve 17’de biz...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O ikisini paralel yapalım işte. Teknik olarak tarifte tereddüdümüz var. Bu tereddüdün giderilmesi için madem bu 17’nci madde...

BAŞKAN – Önergeyi geri mi çekeceğiz?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır. Bu maddeyi oylamadan geçelim, 17’nci maddeyle beraber mütalaa edelim.

BAŞKAN – Maddenin içinde bir fıkra bu.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu kalsın işte.

BAŞKAN – E, nasıl kalsın? Maddeye geçeceğiz şimdi, daha diğer önergeler var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman “edemeyen” deyin, sonra döneriz. Öyle diyelim, “edemeyen” diyelim, sonra döneriz. Odalar Birliği de öyle diyor...

BAŞKAN – Efendim desinler, bir mahzuru yok ki hepsini dinliyoruz yani herkes bir şey diyebilir. Yani, onda bir mahzur da yok, hepsini de dinliyoruz zaten. Yani kararı onlar vermeyecek ki kararı sizler vereceksiniz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkanım, “Hep beraber karar verelim.” diye konuşmadık mı?

BAŞKAN – Evet. Yani, veriyoruz işte.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sektör bu konuda... Söylenen şeyler çok açık bir gerçeklik. Sizin de bu konuda düşüncelerinizi, bu anlamıyla onların da görüşünü alarak yapma diye bir düşünceniz yok mu?

BAŞKAN – E, aldık işte hepsini.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – E, tamam.

BAŞKAN – E, öyle de diyen var, böyle de diye var. Yani, şimdi, sektörde tek bir çözüm mü var? Üç çözüm var şu anda, sektörde üç tane çözüm var.

Evet, Hükûmet buna katılıyor mu efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3. Maddenin 1. Fıkrasının (mm) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:
"mm) Toptan alıŖ/satıŖ Elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin tekrar satıŖ için alımı ve satıŖını,"

Kemal Değirmendereli	Osman Aydın	Ümit Özgümüş	Mehmet Ali Susam
Edirne	Aydın	Adana	İzmir

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi var mı? Gerekçeyi mi okutalım?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Sayın Başkan, deminki oylamayla ilgili...

BAŞKAN – Bir şey yok.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani bunları saysak daha iyi olur, saymak daha iyi. Şahsınız öyle bir şey yapmaz, düşünmüyorum da ama herkesin kafasında...

BAŞKAN – Sayarız.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yarın dışarıya çıkıp bunlar konuşulmasın. Gerçek, samimi söylüyorum.

BAŞKAN – Tamam.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayıldıysa yazılsın oraya kaç kişiye. “Kabul edenler... Etmeyenler...” Medise dönmesin. 7 kişi kabul etmeyen var, arkadaşlar buradaysa, 8’e 7’ye bitmiştir iş.

BAŞKAN – Evet, tamam. Sayı mı ilan etmemi istiyorsunuz?

HASAN ÖREN (Manisa) – Tabii, iyi olur.

BAŞKAN – Peki, bir önceki önergeyi kabul edenler 7, kabul etmeyenler 9.

Evet, teşekkür ederim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Teşekkür ederiz. Soru işareti kalkmıştır.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Değirmendereli, bu, demin okuttuğum önergeyle ilgili gerekçeyi mi okutuyoruz?

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Gerekçeyi okutun. Konuşuyoruz, konuşuyoruz bir şey olmuyor zaten.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Elektriğin toptan alışı da satışı gibi ticari faaliyetin parçası olduğundan alışı ibaresinin eklenmesi; elektriğin kendinin satışının yanı sıra kapasitesinin de satışına imkân sağlanmıştır

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Sayın Başkanım, bu önergenin içeriğine benzer bir düzenleme bir sonraki önergede de var, izin vererseniz...

BAŞKAN – Orada ikisine birden katılacaksınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - İşaret ettiği nokta olumlu bir nokta. Buna benzer bir düzenleme var, o bütünlük içerisinde...

BAŞKAN – Peki, onu dikkate alacağız.

Bu önergeye katılıyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Katılmıyoruz efendim.

Peki, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısının 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

(f) bendinde yer alan "giriş noktalarına kadar" ifadesinden sonra gelmek üzere, "bina giriş ve sayaç arası hariç" ifadesinin eklenmesini,

(i) bendinden soma gelmek üzere, (i) bendi olarak aşağıdaki "Görevli tedarik şirketi" tanımının eklenmesini ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini,

(t) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini,

(v) bendinde yer alan "standardize edilmiş" ifadesinden soma gelen "spot" ifadesinin madde metninden çıkartılmasını, (cc) ve (gg) bentlerinin madde metninden çıkarılmasını, (mm) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini,

arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Üzülmaz

Konya

Mustafa Öztürk

Bursa

Metin Külünk

İstanbul

"i) Görevli tedarik şirketi: Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırması kapsamında kurulan veya son kaynak tedariki yükümlüsü olarak Kurul tarafından yetkilendirilen tedarik şirketini,"

"t) Merkezi uzlaştırma kuruluşu: Piyasa katılımcıları arasındaki ilgili yönetmelikle belirlenecek olan mali işlemleri yürütmek üzere kullanılan ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre Merkezi Takas Kuruluşu olarak kurulan kuruluşu,"

"mm) Toptan satış: Elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin tekrar satışı için satışı,"

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

f) bendinde yapılan düzenleme ile, dağıtım şirketinin mülkiyetinde şebekenin bina içlerine girmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

i) bendinde yapılan düzenlemeye ilişkin olarak, Tasarının birçok maddesinde hukuki ayrıştırma kapsamında kurulan tedarik şirketini ifade etmek için, "dağıtım şirketi tarafından kurulan tedarik şirketi" ifadesine yer verilmiştir. Söz konusu tanım ile gerek mevzuat tekniği bakımından kolaylık sağlanması, gerekse hukuki ayrıştırması kapsamında kurulan tedarik şirketinin piyasaya girebilecek diğer tedarik şirketlerinden farklılaştırılması ve kolayca anlaşılmasının sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, söz konusu tanım ile, hukuki ayrıştırma kapsamında kurulan tedarik şirketinin iflas etmesi veya faaliyetlerinin sona erdirilmesi hâlinde, Kurul tarafından son kaynak tedariki yükümlüsü olarak yetkilendirilen şirket, görevli tedarik şirketi olacaktır.

t) bendinde yapılan düzenlemeye ilişkin olarak, Aralık 2011 tarihinden itibaren merkezi uzlaştırma bankası olarak görevlendirilmiş olan Takasbank'ın TEİAŞ ile yapmış olduğu işbirliği çerçevesinde; elektrik piyasasında gün öncesi piyasasının kurulması ve takasının günlük olarak, zamanında, hatasız gerçekleştirilmesi ve teminatlı bir yapının kurulması sağlanmıştır. Kurulan alt yapı ve işlemlerde kazanılan tecrübe ile Merkezi Takas Kuruluşu olan Takasbank, Enerji Borsası'nda gerçekleşen işlemlerden kaynaklı tüm nakit işlemlerini, teminat yönetimini en etkin şekilde yapabilme imkânına sahip olmuştur. Ayrıca Borsa İstanbul A.Ş. nezdindeki piyasalardan uygun olanlar için merkezi karşı taraf olma çalışmaları kapsamında, elektrik piyasası türev ürünlerinin işlem göreceği piyasa için de merkezi karşı taraf olabilecektir. Tüm bu işlemlerin, merkezi takas kuruluşu nezdinde gerçekleşiyor olmasının hem operasyonel açıdan kolaylık sağlayacağı, maliyetlerin düşeceği ve işlemlerin hızı, güvenliği, izlenmesi ve denetlenebilirliğine katkı sağlayacağı hem de piyasalar arasındaki entegrasyona bağlı olarak piyasaların etkinliğinin artacağı düşünülmektedir.

v) bendinde yer alan düzenleme ile, "spot" ifadesi madde metninden çıkartılarak, EPIAŞ ile Borsa İstanbul A.Ş. arasında oluşabilecek görev ihtilaflarının önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

cc) bendinde yapılan düzenlemeye ilişkin olarak, Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı, henüz taslak hâlindeyken, üretim ve dağıtım tesislerinin gerektiğinde sertifika sahibi denetim şirketlerine de denettirilmesine ilişkin bir kısım düzenlemeler Taslağa eklenmiş, bu kapsamda 3 üncü maddede, "Sertifika sahibi denetim şirketi" tanımına da yer verilmiştir, ancak 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinde yer alan benzer düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, denetim ile ilgili söz konusu düzenlemeler Taslak metninden çıkarılmış, ancak sehven "Sertifika sahibi denetim şirketi" tanımının madde metninden çıkarılması unutulmuştur. Anılan düzenleme ile, Tasarı metninde yer almayan söz konusu tanım, madde metninden çıkarılmaktadır.

gg) bendinde yapılan düzenlemeye ilişkin olarak, TEAŞ olarak kısaltılan "Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi" ifadesi, Tasarı metninde sadece bir maddede geçtiğinden, bu tanıma ihtiyaç kalmamış ve madde metninden çıkarılmıştır.

mm) bendinde yapılan düzenlemeye ilişkin olarak, tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin, lisansları kapsamında yürütülen toptan satış faaliyeti çerçevesinde, elektriğin yanında kapasitenin de toptan olarak ticaretini yapabilmelerine imkân tanınması, böylece rekabetçi piyasa yapısının güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu önergeyi veren arkadaşlar bize bu yazdıklarını özü itibarıyla anlatabilirler mi? Metin Bey, siz, imzanız var, Metin Külünk, anlatın bakayım.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Burayı yöneten Sayın Başkan. Önergenin altında imzası olan sadece ben değilim.

BAŞKAN – Gerekçesi okunan önergeleri...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Konuşmak istiyoruz önergelerle ilgili.

BAŞKAN – Hayır, bir soru sordunuz, geçti zannettim ben. Yani, bir başkasına söz verince, ben oradan gittim.

Önerge üzerinde konuşmak mı istiyorsunuz?

Buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, ben gerçekten arkadaşlara samimiyetle gerekçenin dışında bu önergeyi nasıl verdiklerini öğrenmek istiyorum. Bir de Hükûmetin tutumunu öğrenmek istiyorum ki ondan sonra bu maddeyle ilgili konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Bu maddeyle ilgili konuşabilirsiniz.

Buyurun efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama, önce bir Hükûmetin bu konuda ne düşündüğünü... Çok önemli bir değişiklik yapıyoruz. Yani, burada tanımlamalar... Eleştiri yapmak istemiyorum. Yani, burada "sertifika sahibi denetim şirketi" aslında çıkarılmıştı, taslakta sehven kaldı. Yani "sertifika sahibi denetim şirketi" lafı bir taslakta sehven kalabilir mi? Şimdi, onun için bir açıklasın Hükûmet de biz de -bu tasarımı hazırlayan arkadaşlarımız- görüşümüzü söyleyelim, onun için diyorum ben.

BAŞKAN – Efendim, size söz verdim, sizi dinliyorum. Sayın Susam, konuşun, ondan sonra söz almak isteyenlere söz vereceğim, sonra Hükûmete katılıp katılmadığını soracağım, Hükûmetin fikrini alacağım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben bu düzenlemede değiştirilen konularla ilgili olarak Hükûmet katılıyor mu, katılmıyor mu, bilmek istiyorum. Hükûmet katılıyorsa zaten eleştiri yapacağım ama katılmıyorsa ben Hükûmetle aynı düşüncede olduğum için eleştiri yapmayacağım belki. Hakikaten katılıyor musunuz? Ne var bunda yani bu konuyu anlamak istemek, bu değişikliklerin ne anlam ifade ettiğini anlamak istemek niye kötü bir şey?

ALİM İŞİK (Kütahya) – Önce sorması lazımdı, gerekçeye geçmeden önce.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Ama, mantık ters.

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi veren arkadaşlara sordum konuşma istiyor musunuz diye, "Gerekçeyi okuyun" dediler, ben de gerekçeyi okuttum. Gerekçeyi okuttuktan sonra Sayın Susam söz istedi, söz verdim.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkan, siz Hükûmete arada sormadınız gerekçeye geçmeden önce.

BAŞKAN – Hayır, olur mu? Gerekçeyi okutacağım ki, ondan sonra görüşmeye açacağım ki katılıp katılmadığını sorayım.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkan, çok fazlasıyla geniş bir metin yani bunu hiç inceleme fırsatı vermeden bir anda bunun üzerinde konuşmak çok zor.

BAŞKAN – 11 tane maddenizi konuştuk, sizin, hepinizin.

HASAN ÖREN (Manisa) – Onlar tek tek...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, niye bunları mesela (v) maddesinde vermediler de şimdi bir tane önergeyle veriyorlar? Niye vermediler, tek tek gidiyorduk?

BAŞKAN – Toplu yapın. Siz öyle tercih ettiniz. “Tek tek gitsin bizim önergelerimiz.” dediniz, biz de tek tek gittik. Şimdi de diyorsunuz ki: “Niye tek tek gittiniz?” Böyle bir şey var mı?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi aynı şeyi söylüyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tamam, bir on dakika müsaade edin. Bakın, ben şuradan bir şey söylüyorum...

BAŞKAN – Bunların metni saat iki buçuktan beri elinizde var.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Hayır, ağabey, hayır.

BAŞKAN – Tabii. Olur mu?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Katıldığımız var, katılmadığımız var. Bizim önergemizi reddederken...

BAŞKAN – Evet, onun üzerinde de görüşmelerinizi yaparsınız işte, görüşmeye açtım ben. Söz vereceğim, görüşmenizi yapacaksınız. Nasıl, nasıl yapacaksınız ya? Olur mu böyle bir şey?

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, bir şey söylemiyoruz, bizim belki de yanlışlığımız olabilir, ona da kabul ama bir on dakika ara verdiniz sadece dört saat içerisinde, o da bir oylamadan kaynaklanan... Daha birincisine bakıyorum, (f) bendine bakıyorum, daha bunu algılayamadan oylamaya geçiyoruz.

BAŞKAN – Geçmiyorum, söz veriyorum işte konuşasınız diye.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ben de diyorum ki on dakika ara verin de hiç olmazsa bir bakıverelim şuna. Ne fark eder?

BAŞKAN – On dakika ara veriyorum...

HASAN ÖREN (Manisa) – Teşekkür ederiz, sağ olun. Belki sigara içecek arkadaşlar vardır.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, yemek yemediğimizi siz de biliyorsunuz. Ya bunu bitireceksek ona göre plan verin bize, deyin ki: “Sekizde bitireceğiz, onda bitireceğiz.” Biz de ona göre planımızı yapalım Başkanım, etmeyin eylemeyin ya. Biz mecbur muyuz bu kadar zorlamaya dayanmaya ya?

BAŞKAN – Yani, herkes oturuyor yani ben...

ALİM IŞIK (Kütahya) – On dakika için yemeğe gidilir mi, yeter mi? Yetmez. O zaman kaçta çıkacağız, biz onu bilelim, ben o zaman gidip yemeğimi yiyip geleyim. Yani bu insanlar bu tercihe katlanmak zorunda değil.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, birbirimize karşı iyi niyetli olalım lütfen.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Elbette.

BAŞKAN – Sizin bütün önergelerinizi görüştük.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Doğru.

BAŞKAN – Tek tek görüştük, isteğiniz kadar da görüştük, hepimiz de fikirlerimizi söyledik, istifade de ettik. Müsaade eder misiniz. Şu anda iktidar milletvekillerinin önergesi var ve siz “Ara verelim.” diyorsunuz, bu önergeden sonra da zaten kapatacağım, tek maddeyle kapatacağım bunu. Dolayısıyla, yani şurada bir on beş-yirmi dakika bunu tartışacağız, ondan sonra da oylayıp bunu kapatacağım. Yani bunun için bir saat ara vermenizin bir anlamı yok.

Evet, on dakika sigara molası...

Kapanma Saati: 19.14

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.24

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantıyı tekrar açıyorum.

Önerge üzerinde gerekçeler okundu.

Söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Bakanlık önerge üzerinde görüşlerini açıklar mı?

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Sayın Başkanım, 3'üncü maddede bu önergeyle yapılan düzenlemeler kapsamında ilk olarak yine sivil toplum örgütlerinin uyarılarını da dikkate alarak dağıtım şirketinin sınırını tespit etmeye çalıştık. Bu yüzden “giriş noktalarına kadar” ifadesinden sonra gelmek üzere “bina giriş ve sayaç arası” ifadesinin eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Burada bir netlik kazandırılması maksadıyla öneriliyor bu efendim. Yani, dağıtım şebekesinin bina içine girmesinin önlenmesi amaçlanıyor.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yani, bina girişi ve sayaç arasındaki şeyi netleştirdik.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Evet.

İkinci maddede (i) bendinde yapılan değişiklikle tasarının birçok yerinde geçen “dağıtım şirketi tarafından kurulan tedarik şirketi” ifadesini bir yerde tanımlayarak tasarının diğer maddelerindeki bu geniş ifadelendirmenin kısaltılması amaçlandı görevli tedarik şirketi tanımı yapılarak. Çünkü tasarının birçok yerinde uzun uzun ifade edilen bir tanımdı, dolayısıyla sadece orada da bir kısaltmaya matuf bir düzenleme.

(t) bendinde yapılan, yapılması öngörülen değişiklik, malumunuz tasarı hazırlandıktan sonra yasalaşan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda merkezî takas kuruluşu tanımlandı ve bütün emirlerin alınıp verildiği bir merkezin kurulması öngörüldü. Dolayısıyla, buradaki EPIAŞ kapsamında yapılacak merkezî uzlaştırma işlemlerinin de bu Borsa İstanbul AŞ kapsamındaki merkezî takas kuruluşu tarafından yapılmasına yönelik 6362 sayılı Kanun gereği yapılması öngörülen bir düzenleme.

Son olarak (v) bendinde yer alan “spot” ifadesinin çıkarılmasının amacı ise bir önceki satırda “gün içi piyasası” ve “gün öncesi piyasası” lafı geçiyorken aslında spot piyasa bu iki ifadeye işaret ediyor. Yani, bir karmaşaya meydan vermemek açısından bir netlik kazandırmak maksadıyla... Yani, gün içi piyasasının ve gün öncesi piyasasının yukarıdaki ifadede EPIAŞ kapsamında yer alması, aşağıdaki “standardize edilmiş spot elektrik” kavramıyla İMKB içerisinde yer almasına ilişkin karmaşayı ortadan kaldırmak için, iki piyasanın sınırlarını ayırmak maksadıyla öngörülmuş bir düzenleme.

Diğer taraftan, iki tanımın çıkarılması öngörüülüyor. Bunlardan bir tanesini daha önceki önerilerde arz ettim. Denetim şirketiyle ilgili sayın vekillerimizden gelen bir öneri vardı, onunla paralel olarak Anayasa Mahkemesinin bu konuda almış olduğu kararlara uyum sağlamak amacıyla (cc) maddesinde ifade edilen “sertifika sahibi denetim şirketi” tanımı çıkarıldı.

Bir diğer düzenleme, bu bir hata olarak da kabul etmemiz gereken bir düzenleme. Tasarıyı hazırladığımızda “TEAŞ” kelimesini aslında hiç koymamamız gerekirdi çünkü TEAŞ daha önceki yapılan düzenlemeyle mülga edilmişti, gereksiz bir tanım olduğu için tasarı kapsamından çıkarılması öngörüldü.

Yine, daha önceki önergelerde dile getirilen bir konu benzer bir şekilde bu önergeyle düzeltiliyor. Toptan satış tanımına ilişkin bir düzenleme var efendim. Burada da “elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin tekrar satışını” ifadesini koyarak burada da daha önceki verilen önergelere de benzer bir şekilde bir düzenleme yapılması önerildi efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Affedersiniz, en sonuncuyu anlamakta biraz zorluk çektim, tekrar satışını...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - “Toptan satış” kelimesi yani bir satış işleminin son noktada sonuçlandığı anda, tüketicide sonuçlandığında -sizler çok daha iyi bilirsiniz- buna “perakende satış” deniliyor. Ondan ayırt etmek için tekrar satış amacıyla satılan bir ürünün toptan satış tanımına alınacağını ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan, şimdi, bu (f) bendinde giriş “... giriş noktalarına kadar” ifadesinden sonra gelmek üzere “...bina giriş ve sayaç arası hariç” ifadesi ekleniyor. Ancak, bu tartışmalı olan bu kaçak elektriğin bu bölgeden ağırlıklı olarak yapıldığı teknik olarak biliniyor. Yani bu bakımdan bunun sıkıntı yaratacağını düşünüyoruz. Yani bu dağıtım tesisinin sayaç hariç değil de sayaca kadar olması, bu sorumluluğun... Zaten Sayın Bakan da bu hafta sonu yaptığı açıklamalarda “Sayaçları da bizler değiştireceğiz.” demişti. Yani bunun arkadaşlarımızca da yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Önerge sahipleri mi?

BAŞKAN – Hükümet bir açıklama yapacak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkan, sayaç olduğu zaman, sayaçla bina girişi arasındaki kalan kısım bina sahiplerinin mülkiyetinde. Bu bir çok katlı bir bina da olabilir, tek kişinin kullanımında bir bina da olabilir. Dolayısıyla, dağıtım şirketiyle bina sahiplerini bir mülkiyet tartışmasıyla karşı karşıya bırakmamak için, çoğunluğu duvarın içerisinde kalan veya sıvanın altında kalan kısmı dağıtım şirketi sorumluluğunun dışına alıp tüketicinin sorumluluğuna bırakmak amaçlanıyor.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Evet, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yani, bununla ilgili farklı hizmetlerde de mesela TELEKOM sektöründe de benzer uygulama var. Bina girişine kadar hatlar getiriliyor, bina girişinde ankastre sonrası normal elektrikçiler veya ilgili firmalar bu hatları döşüyor. Dolayısıyla, nasıl yaptıkları noktasında da bir bilgiye sahip değilsiniz. Onun işletmeciliği çok sıkıntılı bir hadise, onu şeyde yaşadık. Dolayısıyla, orada konulan şey bu yani yoksa farklı bir şey değil.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Başka söz talebi? Yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN – Bir son önerge var, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilim ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 3’üncü maddesinin (ü) bendinde bulunan “Mikrokojenarasyon tesisi: Elektrik enerjisine dayalı kurulu gücü 50 kilovatt ve altında olan kojenarasyon tesisini...” ifadesinde 50 kilovatt 100 kilovatt olarak değiştirilmiştir.

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Mehmet Ali Susam

Edirne

Aydın

İzmir

Ümit Özgümüş

Hasan Ören

Adana

Manisa

BAŞKAN – Evet.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yani bu, daha önce de konuştuğumuz gibi, hakikaten bu kojenarasyon konusu enerji verimliliği açısından yani küçük bir ölçek de bile olsa bizim dışa bağımlılığımızı azaltacak, enerji verimliliğimizi artıracak, karbonmonoksit, karbondioksit salımlarını azaltacak bir konu. Yani, keşke bunu çok daha büyük, bu kadar küçük ölçekte değil, çok daha büyük ölçeklerde, yaygın şekilde yapabilsen.

Şimdi, 50 kilovattan 100 kilovata diye önermemizin sebebi: Bunun daha geniş, daha faydalı şekilde, yaygın şekilde kullanılmasının önünü açmak açısından yani yüzde 50’den 100’e çıkmasının daha uygun olacağı, biraz daha ihtiyacı olan kesimleri de içermesi bakımından, daha yaygınlaşması bakımından, kojenarasyonların mikro da olsa yaygınlaşması bakımından uygun olacaktır. Yani bunu da genel prensiplere, burada konuştuğumuz konulara değerli arkadaşların katılacağını ve faydalı bir iş yapmış olacağımızı düşünürüm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

Hükûmetin görüşünü alalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, mikro kapsamında 50' den 100 kilovata çıkarılması konusu mikro sınırını çok aşar bir durum değil. Ben, takdirinize bırakıyorum efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 3' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Tanımlar üzerinden gittiğimiz için aslında yasanın tamamı üzerinde bir fikir alışverişi oldu, geneli görüşmeleri gibi oldu, çok katkı sağladığını düşünüyorum.

Yarın 14.15'te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.36